

Stichting Pensioenfonds Staples

Jaarverslag 2022

Amsterdam, 16 juni 2023

Voorwoord

In dit jaarverslag leggen wij als bestuur van Stichting Pensioenfonds Staples verantwoording af over ons gevoerde beleid en de financiële resultaten in 2022.

Het jaar in het kort

Nederland werd twee jaar lang gedomineerd door de invloed van de COVID-19 pandemie, maar uiteindelijk zijn in maart 2022 de laatste coronamaatregelen komen te vervallen. Hoewel het bestuur weer fysiek kon vergaderen, hebben de werkzaamheden deels ook nog via de digitale mogelijkheden plaatsgevonden. De onderlinge communicatie, maar ook die met onze uitbestedingspartners is goed verlopen.

Met de coronacrisis net achter de rug zorgde de inval van Rusland in Oekraïne op 24 februari 2022 niet alleen voor geopolitieke onrust, maar ook voor meer volatiliteit op de beurzen. Door de oorlog kwam de stijging van de energieprijzen in een stroomversnelling, daalden de rendementen, en de waarden van aandelen in sectoren als transport en productie kwamen flink onder druk te staan. De inflatie schoot hierdoor omhoog en om deze in te dammen en de economie af te remmen verhoogde de Europese Centrale Bank in 2022 meerdere keren de officiële rente. Dit zorgde er o.a. weer voor dat de hypotheekrente na jarenlange lage rente in een enorm tempo steeg en de huizenprijzen daalden. Voor pensioenfondsden zorgde een stijgende rente echter voor een afname van de waarde van de pensioenverplichtingen, waardoor ondanks het verlies op de beleggingen, de dekkingsgraden op peil bleven waardoor pensioenen (desalniettemin) konden worden verhoogd.

Toeslagverlening

De vrees voor een recessie, de torenhoge inflatie, de invasie van Rusland in Oekraïne, de grootste rentestijgingen sinds jaren, verstoringen in toeleveringsketens en een agressieve opstelling door centrale banken hebben geleid tot een waardedaling van onze beleggingsportefeuille. Aangezien ook de waarde van onze pensioenverplichtingen als gevolg van met name de stijgende rente is afgenomen, is onze beleidsdekkingsgraad eind 2022 min of meer op hetzelfde niveau als aan het begin van het jaar uitgekomen, namelijk 128,0% begin 2022 versus 127,6% eind 2022. Het bestuur heeft na zorgvuldige en evenwichtige belangenafweging, en uitgaande van het huidige toeslagenbeleid besloten om de per 31 december 2022 opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten per 1 januari 2023 met 8,30% te verhogen.

Financiële positie

De rendementen op aandelen en vastrentende waarden waren negatief. De inflatie, mede als gevolg van stijgende energieprijzen, en de rente liepen op. De oplopende rente had een positieve invloed op de ontwikkeling van de financiële positie van het pensioenfonds. De negatieve ontwikkeling van aandelen werkte negatief door op de actuele dekkingsgraad. De rentestijging zorgde voor een negatief rendement op vastrentende waarden. Diezelfde rentestijging zorgde echter wel voor verlaging van de pensioenverplichtingen. Per saldo ontwikkelde de actuele dekkingsgraad zich met name daardoor in 2022 positief.

Toekomst pensioenfonds

Net als in voorgaande jaren heeft de toekomst van ons pensioenfonds in 2022 bijzondere aandacht gekregen en worden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten gehouden. De Tweede Kamer heeft op 22 december 2022 ingestemd met het voorstel Wet Toekomst Pensioenen (Wtp), inclusief de wijzigingsvoorstellen vanuit de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel regelt de wettelijke kaders van het nieuwe pensioenstelsel. In de Wtp staat dat gesloten fondsen en gesloten kringen van een algemeen pensioenfonds niet zelfstandig kunnen invaren. Dat kan alleen als er nog een werkgever bestaat die betrokken was bij het gesloten fonds achtergebleven pensioenregeling en die werkgever een verzoek tot invaren doet. Wij zijn, als gesloten fonds, aan het onderzoeken of invaren tot onze mogelijkheden behoort. Verder bekijken wij periodiek met behulp van de kwetsbaarheidsmatrix, waarvoor de circulaire 'krimpende en gesloten fondsen' van DNB als uitgangspunt heeft gediend, welke pensioenuitvoeringsvorm de deelnemersbelangen het beste behartigt. Vooralsnog is naar het oordeel van het bestuur de zelfstandige voortzetting van ons pensioenfonds de beste optie.

Maatschappelijk Verantwoord beleggen (MVB)

Het fonds is ondertekenaar van het convenant voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB) en dat brengt informatieverplichtingen met zich mee. In het kader daarvan hebben wij in 2022 ons verder ingespannen om het MVB-beleid te implementeren in de praktijk en in te bedden in onze reguliere beleidscyclus. Zo is op basis van duurzaamheid gerelateerde transparantieplichtingen vanuit de Sustainable Finance

Disclosure Regulation (SFDR) verordening onze website geactualiseerd, waarmee wij aan de rapportageverplichtingen voldoen. Ook hebben wij in 2022, mede ten behoeve van de ESG-due diligence cyclus, gebruik gemaakt van verschillende screeningsmodules c.q. dataoplossingen van CACEIS om inzicht te krijgen in de ESG risico's van onze beleggingen, en is door onze vermogensbeheerders bevestigd dat de dienstverlening conform ons MVB-beleid en de afspraken uit het IMVB-convenant worden uitgevoerd. Verder hebben wij beoordeeld dat de belangrijkste ongunstige effecten (Principal Adverse Impacts, kortweg PAI's) van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in de zin van artikel 4 van de SFDR vooralsnog niet worden meegenomen. De belangrijkste reden hiervoor is dat de dekking van de data die hiervoor benodigd is en de kwaliteit daarvan nog te gelimiteerd is en niet in verhouding staat tot de daarbij hoge benodigde operationele inspanningen en kosten. Wij hebben de pensioenregeling als een artikel 8 product geclassificeerd. Dit betekent dat de pensioenregeling volgens de SFDR wetgeving ecologische of sociale kenmerken (of beide) promoot. In 2023 zullen wij ons wederom inspannen en zullen wij de ontwikkelingen op het gebied van dekking en kwaliteit van de data blijven monitoren.

[Tot slot](#)

Kortom 2022 was een bewogen en uitdagend jaar en het bestuur bedankt dan ook allen die zich in 2022 voor ons pensioenfonds hebben ingezet.

Amsterdam, 16 juni 2023

E.G.M. Donders, voorzitter

P.A.H. Martens, secretaris

F.P. Lamein

A.P.M. Mol

R.A.L. Monnens

J. van Noord

M.E.J. Schuit

T. Stanoevska

Inhoud

Voorwoord	2
Kerncijfers (Bedragen in duizenden euro's)	5
Bestuursverslag	6
Ontwikkelingen	7
Risicobeheer	19
Beleggingen	24
Samenvatting eindrapportage van de visitatiecommissie	37
Verklaring van het Verantwoordingsorgaan	40
Jaarrekening 2022	43
Balans per 31 december	44
Staat van baten en lasten	45
Kasstroomoverzicht	46
Toelichting algemeen	47
Toelichting op de balans per 31 december	54
Overige informatie beleggingen	61
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	63
Risicobeheer	64
Toelichting op de staat van baten en lasten	70
Baten en lasten beleggingsactiviteiten	74
Overige informatie	76
Overige gegevens	77
Actuariële verklaring	78
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	80
Personalia	88
Verklarende woordenlijst	90
BIJLAGE 1: SFDR Template	96

Kerncijfers (Bedragen in duizenden euro's)

	2022	2021	2020	2019	2018
Deelnemers (aantallen)					
Actieve deelnemers*)	42	50	54	60	61
Gewezen deelnemers	3.603	4.225	4.441	4.617	4.842
Pensioengerechtigden	4.231	4.295	4.329	4.395	4.439
Totaal	7.876	8.570	8.824	9.072	9.342
Pensioenactiviteiten					
Premie voor risico pensioenfonds	-	-	3.708	182	3.007
Premie voor risico deelnemers	-	-	-	-	61
Totaal premie	-	-	3.708	182	3.068
Feitelijke premie	-	-	-	-	2.589
Zuiver kostendekkende premie	-	-	-	-	2.577
Pensioenuitkeringen	31.919	31.587	31.788	32.533	32.795
Pensioenuitvoeringskosten	2.056	1.964	1.405	1.602	1.485
Resultaat					
Pensioenactiviteiten	126.893	20.109	-43.736	-90.081	-27.813
Beleggingsactiviteiten	-227.736	28.962	64.498	109.392	-19.471
Totaal	-100.843	49.071	20.762	19.311	-47.284
Vermogen					
Aanwezig eigen vermogen	109.034	209.877	160.806	140.044	120.733
Vereist eigen vermogen volgens FTK	66.135	88.812	113.502	117.103	113.060
Technische voorziening voor risico pensioenfonds	561.208	727.433	781.769	767.150	704.608
Gemiddelde rekenrente technische voorziening	2,7%	0,5%	0,1%	0,6%	1,3%
Technische voorziening voor risico deelnemers	-	-	-	-	6.373
Dekkingsgraad					
Actuele dekkingsgraad	119,4%	128,9%	120,6%	118,3%	117,0%
Beleidsdekkingsgraad	127,6%	128,0%	112,4%	117,6%	123,0%
Vereiste dekkingsgraad volgens FTK	111,8%	112,2%	114,5%	115,3%	115,9%
Reële dekkingsgraad*****)	82,4%	89,9%	94,6%	92,5%	90,1%
Toeslagverlening					
Pensioenrechten actieve deelnemers**)	8,30%	4,00%****)	0,24%	1,27%	1,84%
Premievrije pensioenrechten en ingegane pensioenen	8,30%	4,00%****)	0,24%	1,27%	1,84%***)
Beleggingen					
Vastgoed	34.036	49.180	61.156	61.056	51.048
Aandelen	118.385	159.335	228.909	209.056	180.844
Vastrentende waarden	539.625	723.729	622.054	610.462	586.866
Overig, per saldo	-28.430	-4.740	13.321	7.503	-4.280
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	663.616	927.504	925.440	888.077	814.478
Beleggingen voor risico deelnemers	-	-	-	-	6.373
Rendement beleggingen					
Vóór kosten vermogensbeheer	-24,8%	3,4%	7,8%	13,7%	-2,0%
Na kosten vermogensbeheer	-25,0%	3,0%	7,4%	13,3%	-2,4%
Kostenratio's					
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer	481	429	393	439	399
Kosten vermogensbeheer (exclusief transactiekosten) / gemiddeld belegd vermogen	0,41%	0,40%	0,41%	0,44%	0,49%
Transactiekosten / gemiddeld belegd vermogen	0,11%	0,13%	0,08%	0,05%	0,09%

*) Vanaf 1 juli 2018 zijn onder actieve deelnemers alleen nog de arbeidsongeschikte deelnemers met pensioenopbouw opgenomen.

**) Vanaf 1 juli 2018 zijn er geen actieve deelnemers meer.

***) De toeslag is opgebouwd uit 1,68% toeslag en 0,16% inhaaltoeslag.

****) De toeslag is opgebouwd uit 3,28% toeslag en 0,72% inhaaltoeslag

*****) Dit is de reële dekkingsgraad, zoals door het fonds is bepaald.

Bestuursverslag

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van de Stichting Pensioenfonds Staples, opgesteld volgens de bepalingen vastgelegd in het Burgerlijk Wetboek, boek 2, titel 9.

Organisatie van het fonds

Het bestuur bestaat uit acht leden, van wie vier namens de werkgever, twee namens de werknemers en twee namens de pensioengerechtigden. Het bestuur wijst uit de bestuursleden een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter, een secretaris en een plaatsvervangend secretaris aan.

De dagelijkse uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid wordt verzorgd door de voorzitter en de secretaris.

Ernst & Young Accountants LLP is als externe accountant aangesteld en Willis Towers Watson Netherlands B.V. als adviserend en certificerend actuaire, waarbij een scheiding in persoon gewaarborgd is.

De uitvoering van de taken op het gebied van de bestuursondersteuning, pensioenrecht vaststelling, uitkeringen en financiële administratie zijn uitbesteed aan BSG Pension Management B.V.

BNP Paribas Asset Management treedt op als fiduciair manager en CACEIS Bank, Netherlands Branch als custodian.

Basispoint B.V. treedt op als financiële riskmanager, het Nederlands Compliance Instituut functioneert als Compliance Officer en Blue Sky Group Holding B.V. treedt op als Privacy Officer.

Ontwikkelingen

Bestuursmodel

Het fonds kent een zogeheten paritair bestuursmodel. Het bestuur van het fonds bestaat uit vertegenwoordigers van werknemers, de werkgever en pensioengerechtigden en telt acht leden.

Het bestuur legt verantwoording af over zijn gevoerde beleid aan een verantwoordingsorgaan (VO), waarin de belanghebbenden zijn vertegenwoordigd. Een visitatiecommissie van drie onafhankelijke deskundigen houdt intern toezicht op het fonds.

Bestuur

Het bestuur van het fonds voert de door de ondernemingsraden en werkgevers overeengekomen pensioenafspraken uit, na toetsing op uitvoerbaarheid, evenwichtige belangenafweging en wettelijke eisen. Het bestuur is verantwoordelijk voor het prudent beleggen van de pensioengelden, het voeren van een solide financieel beleid, een juiste administratieve uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie met belanghebbenden.

Daarnaast bepaalt het bestuur de strategie van het fonds en het te voeren beleid, geeft het leiding aan de uitbestede activiteiten en houdt het toezicht op de uitvoering. Daarbij is risicomanagement een essentieel onderdeel van de bestuursfunctie. Het bestuur communiceert periodiek over de financiële positie van het fonds, het gevoerde beleid en de resultaten van dat beleid.

Samenstelling van het bestuur per 16 juni 2023

De samenstelling van het bestuur is als volgt:

E.G.M. Donders, voorzitter
P.A.H. Martens, secretaris
F.P. Lamein
A.P.M. Mol
R.A.L. Monnens
J. van Noord
M.E.J. Schuit
T. Stanoevska

De leeftijdsverdeling in het bestuur is als volgt:

Leeftijdscategorie	Aantal
Van 50 tot 60	4
Van 60 tot 70	1
Van 70 tot 80	3

De gemiddelde leeftijd in het bestuur is op hele jaren naar beneden afgerond 63 jaar. Het bestuur voldoet gedeeltelijk aan norm 33 (diversiteit) van de Code Pensioenfondsen 2018, want per 16 juni 2023 bestaat het bestuur uit zes mannen en twee vrouwen, maar geen van hen is jonger dan 40 jaar.

Wijziging in de samenstelling van het bestuur

Per 20 januari 2022 is de heer A.P.M. Mol, namens de geleding gepensioneerd tot het bestuur toegetreden. Daarnaast heeft de heer Mol vanaf 22 juli 2022 het sleutelfunctiehouderschap Internal audit van de heer Vroegh overgenomen, die vanaf dat moment de vervullersrol voor zijn rekening neemt. Op 3 februari 2022 is mevrouw T. Stanoevska, namens de geleding werkgever tot het bestuur toegetreden en neemt zij tevens de rol van sleutelfunctiehouder risicobeheer voor haar rekening. Mevrouw M.E.J. Schuit is per 22 september 2022, namens de geleding gepensioneerd tot het bestuur toegetreden.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan heeft als taak om jaarlijks een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur gevoerde beleid en over de beleidskeuzes van het bestuur voor de toekomst.

Het verantwoordingsorgaan is gedurende het jaar 2022 vijfmaal bijeengekomen. Hierbij zijn het jaarverslag en de stand van zaken rond actuele onderwerpen aan de orde gekomen. In elke vergadering van het verantwoordingsorgaan worden bestuursleden uitgenodigd om toelichting te geven op het gevoerde beleid. Het

verantwoordingsorgaan heeft positief advies gegeven over het geactualiseerde beloningsbeleid. De samenwerking tussen bestuur en verantwoordingsorgaan, ieder met zijn eigen verantwoordelijkheid, is uitstekend.

Samenstelling Verantwoordingsorgaan per 16 juni 2023

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan is als volgt:

H. Winkel, voorzitter
G. Altena, secretaris
H.B. Albers
R. Pauptit
D. de Rooij
Vacature
Vacature

De leeftijdsverdeling in het verantwoordingsorgaan is als volgt:

Leeftijdscategorie	Aantal
Van 50 tot 60	1
Van 60 tot 70	2
Van 70 tot 80	2

De gemiddelde leeftijd in het verantwoordingsorgaan is op hele jaren naar beneden afgerond 66 jaar. Het verantwoordingsorgaan voldoet niet aan norm 33 (diversiteit) van de Code Pensioenfondsen 2018, want per 16 juni 2023 heeft het verantwoordingsorgaan geen vrouwelijke leden en geen leden jonger dan 40 jaar.

Wijziging in de samenstelling van het Verantwoordingsorgaan

Op 20 januari 2022 is de heer A.P.M. Mol toegetreden tot het bestuur. Daarmee is zijn lidmaatschap van het verantwoordingsorgaan beëindigd. Hij is in februari 2022 opgevolgd door de heer H.B. Albers.

Visitatiecommissie

De visitatiecommissie heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De visitatiecommissie is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur en legt verantwoording af over de uitvoering van de taken aan het verantwoordingsorgaan en in het bestuursverslag.

De visitatiecommissie heeft zich op de hoogte gehouden van de stand van zaken bij het fonds door na elke bestuursvergadering te spreken met het dagelijks bestuur. Daarnaast voert de visitatiecommissie gesprekken met onder meer bestuursleden, leden van het verantwoordingsorgaan en andere direct bij het fonds betrokkenen. De visitatiecommissie heeft inzage in alle stukken. De visitatiecommissie heeft een rapportage opgesteld, die op 23 mei 2023 door het bestuur is behandeld. Een samenvatting van de bevindingen van de visitatiecommissie en een reactie van het bestuur zijn in dit jaarverslag opgenomen.

Samenstelling visitatiecommissie per 16 juni 2023

De samenstelling van de visitatiecommissie is als volgt:

L.G. van den Hoek, voorzitter
N. Swagers
A.G. Doornink

De leeftijdsverdeling in de visitatiecommissie is als volgt:

Leeftijdscategorie	Aantal
Van 40 tot 50	2
Van 50 tot 60	1

De gemiddelde leeftijd van de visitatiecommissie is op hele jaren naar beneden afgerond 50 jaar. De visitatiecommissie bestaat per 16 juni 2023 uit twee mannen en één vrouw.

Wijziging in de samenstelling van de visitatiecommissie

In 2022 hebben er geen wijzigingen in de samenstelling van de visitatiecommissie plaatsgevonden.

Sleutelfunctiehouders

Belangrijk onderdeel van de governance voorschriften betreft de verplichting tot inrichting van drie sleutelfuncties: actuariael, risicobeheer en interne audit. Binnen deze sleutelfuncties wordt onderscheid gemaakt tussen de (bestuurlijke) eindverantwoordelijkheid – het functiehouderschap - en de feitelijke uitvoering van de functie – de functie vervulling. Alle sleutelfuncties moeten onafhankelijk kunnen worden uitgevoerd. Ook gelden geschiktheidseisen voor de personen die de functies vervullen. Het fonds heeft de sleutelfunctiehouderschap risicobeheer en interne audit bij twee bestuursleden belegd. De certificerend actuaire is tevens sleutelfunctiehouder actuariael. DNB heeft ingestemd met deze invulling van de sleutelfuncties.

Het fonds kent de volgende sleutelfunctiehouders:

Sleutelfunctiehouder actuariael - J. Schilder

Sleutelfunctiehouder interne audit tot 22 juli 2022 B. Vroegh en vanaf 22 juli 2022 A.P.M. Mol

Sleutelfunctiehouder risicobeheer - T. Stanoevska

Samenstelling beleggings- en controlecommissie per 16 juni 2023

Leden van de beleggings- en controlecommissie:

R.A.L. Monnens (bestuurslid, voorzitter)

F.P. Lamein (bestuurslid)

B.P.H. Puijn (extern deskundige)

M. Iglesias del Sol (extern deskundige)

Wijziging in de samenstelling van de beleggings- en controlecommissie

Op 19 april 2022 heeft DNB een verklaring van geen bezwaar afgegeven en is de heer F.P. Lamein benoemd tot lid van de beleggings- en controlecommissie.

De missie, visie en strategie van het fonds

Missie

Het fonds wil voor alle belanghebbenden een duurzaam en betrouwbaar pensioenfonds zijn. Het bestuur voert hiertoe een solide financieel beleid en toetst of afspraken in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving. Belangrijke onderdelen van het beleid zijn onder meer het toeslagenbeleid, medezeggenschap van alle belanghebbenden, beginselen van goed pensioenfondsbestuur en een gedegen risicomanagement- en communicatiebeleid.

Visie

Het fonds wil in de toekomst blijven zorgdragen voor de belangen van de diverse aangesloten groepen waardoor iedere belanghebbende zich gezien en vertegenwoordigd voelt op basis van solidariteit. Het fonds streeft naar optimale transparantie en duidelijke en heldere communicatie. Bij de bemensing van het fonds wordt gestreefd naar een juiste mix van relevante deskundigheid, ervaring en competenties en naar continue verbetering. De ambitie van het fonds uit zich om onder iedere omstandigheid het best mogelijke pensioen aan te kunnen blijven bieden.

Strategie

Doelstellingen

Het fonds levert een actieve bijdrage aan het behoud van een duurzame pensioenregeling dat breed vertrouwen geniet en daarnaast voor een goede en betaalbare regeling zorgt die aantrekkelijk blijft voor alle belanghebbenden, jong en oud.

- **Behoud van een breed risicodraagvlak op basis van solidariteit en collectiviteit**

Het fonds bedient zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zodanig dat ze zich binnen het fonds vertegenwoordigd voelen en deelt de risico's die in de regeling aanwezig zijn zo evenwichtig mogelijk aan alle belanghebbenden toe.

- **Verdere groei naar een klantgericht pensioenfonds**

Het fonds realiseert transparantie en betrokkenheid door de informatie te geven die zijn belanghebbenden daadwerkelijk helpt om de juiste keuzes op pensioengebied te maken. Het fonds geeft de deelnemers een helder inzicht in hun pensioensituatie. De communicatie is niet alleen op ouderen gericht, maar wijst ook jongeren op het belang van een goed pensioen.

- **Continue professionalisering van de organisatie**

Het fonds leeft de Code Pensioenfondsen (pro)actief na. Deze code richt zich op de drie functies van 'goed pensioenfondsbestuur': besturen, toezicht houden en verantwoording afleggen over wat het fonds gepland en

gerealiseerd heeft. Het fonds zorgt voorts voor een uitvoering van de pensioenregeling die binnen de doelstellingen van het fonds past, tegen een zo gunstig mogelijke prijs-kwaliteitverhouding.

Kernwaarden

De kernwaarden van het fonds zijn mede afgeleid van de mensen en de onderneming voor wie het fonds mag werken: het fonds is integer, betrokken, degelijk, deskundig en transparant en streeft ernaar aan deze kernwaarden op de volgende wijze inhoud te geven:

- **Degelijkheid**

De aan het fonds toevertrouwde taken moeten degelijk worden uitgevoerd. Alle belanghebbenden moeten niet alleen op het fonds kunnen vertrouwen, maar het fonds ook ervaren als een betrouwbaar pensioenfonds. Daarom wordt grote waarde gehecht aan de integriteit van het fonds en is het fonds alert op alles waardoor die in gevaar zou kunnen komen. Zo zijn alle beslissingen zorgvuldig en passend binnen het karakter en de verantwoordelijkheden van het fonds en schenkt het bestuur ook voortdurend aandacht aan de reikwijdte van de gevolgen van deze beslissingen.

- **Deskundigheid**

Het fonds voert zijn taken deskundig en professioneel uit op een adequate en weloverwogen wijze. Het fonds is aanspreekbaar op zijn gedrag en zijn besluiten. Bij inschakeling van externe partijen moeten ook die aan de normen van het fonds voldoen.

- **Evenwichtige Belangenbehartiging**

Het fonds houdt bij zijn besluitvorming rekening met een evenwichtige belangenafweging van alle deelnemersgroepen.

- **Transparantie**

Het fonds communiceert helder en open over de regeling, de financiële positie van het fonds en de risico's die daaraan verbonden zijn voor de belanghebbenden bij het fonds. Het fonds legt ook helder en open verantwoording af over de invulling van de aan hem opgedragen taken, het financiële beleid dat het fonds voert en de resultaten daarvan.

Ambitie

Het is de ambitie om het geld dat aan het fonds is toevertrouwd zo te beheren, dat alle participanten nu en in de toekomst een goed pensioen wordt geboden. Het is de ambitie van het fonds toeslagen te verlenen op dit pensioen op basis van de prijsindex voor de (gewezen) deelnemers en de gepensioneerden (een zogenoemd waardevast pensioen). Deze ambitie is vertaald in de pensioenregeling, die het fonds zorgvuldig en kwalitatief zo goed mogelijk uitvoert.

Het fonds kan echter geen garanties geven op een waardevast pensioen. Eventuele toeslagverlening dient uit het overrendement op de beleggingen te worden gefinancierd. Het resultaat van de beleggingen is echter afhankelijk van de economische ontwikkelingen en (de gevolgen daarvan op) onzekere en volatiele financiële markten. Om te kunnen voldoen aan de ambitie van de pensioenregeling moet het fonds beleggen, en beleggen is nooit zonder risico's. Het fonds belegt daarom weloverwogen en doet er alles aan om risico's zo veel mogelijk te beheersen. Dat gebeurt onder andere door spreiding van de beleggingen, waardoor het fonds binnen de vastgestelde risicokaders gemiddeld betere resultaten behaalt met beleggen. Zo komt het fonds dichtbij de doelstelling om de participanten tegen aanvaardbare risico's een pensioen te bieden dat waardevast is, teneinde daarmee de koopkracht van de pensioenuitkering op peil te houden.

Bestaansrecht en de toekomstbestendigheid van pensioenfonds

De pensioensector staat ingrijpende veranderingen te wachten die zorgen voor onzekerheid. De uitdaging is te blijven voldoen aan de verwachtingen van alle belanghebbenden van het fonds. Er zijn ontwikkelingen (zoals de mogelijke transitie naar het nieuwe pensioenstelsel - Wet Toekomst Pensioenen (Wtp), inflatieontwikkelingen, verdere verduurzaming etc.), die ook gevolgen hebben voor de besturing en inrichting van het fonds. Al deze ontwikkelingen maken het noodzakelijk voor het fonds om de uitvoering van de pensioenregeling via een eigen ondernemingspensioenfonds periodiek te toetsen en te evalueren. Het fonds monitort dit met behulp van een kwetsbaarheidsmatrix, welke gebaseerd is op de door DNB in 2013 geformuleerde risico-indicatoren, waaraan besturen van gesloten pensioenfonds de houdbaarheid van hun pensioenfonds moeten toetsen. De kwetsbaarheidsmatrix wordt elk halfjaar geactualiseerd.

Er zijn goede argumenten om momenteel de keuze voor een eigen ondernemingspensioenfonds niet te wijzigen, zoals de invloed en betrokkenheid van de belanghebbenden, het hoge serviceniveau, een acceptabel niveau van

de uitvoerings- en vermogensbeheerkosten en goede verwachte pensioenresultaten op basis van prognoseberekningen in diverse scenario's.

Compliance

De Compliance Officer heeft in de rapportage over de naleving van de Gedragscode Stichting Pensioenfonds Staples over de periode 1 januari tot en met 31 december 2022 geconstateerd dat geen van de verbonden personen in strijd met de Gedragscode heeft gehandeld.

Privacy

Het fonds beschikt over een adequaat privacy beleid en de daarvoor vereiste procedures, in lijn met de wet. De Privacy Officer heeft in 2022 geen verzoeken met betrekking tot de uitoefening van de rechten van een betrokkene ontvangen. Ook zijn er geen privacy klachten ontvangen. In 2022 heeft de Privacy Officer twee datalekken ontvangen die betrekking hadden op het fonds en gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens ('AP'). In beide situaties zijn er persoonsgegevens naar een verkeerde ontvanger verstuurd. Gezien de aard van de datalekken geldt voor beide een beperkt risico.

Jaarlijks voert de Privacy Officer van het fonds een privacy self-assessment uit over de naleving van de AVG zoals deze door het fonds wordt uitgevoerd. Hierin is de pensioenuitvoering door BSG meegenomen. Het fonds voldoet hiermee aan de gedragslijn van de Pensioenfederatie, waarin het fonds wordt verplicht om een interne controle uit te voeren op de naleving van de gedragslijn.

Communicatie

Het bestuur vindt goede communicatie met deelnemers essentieel. Het fonds beschikt daarom over een communicatiecommissie bestaande uit twee bestuursleden, aangevuld met twee communicatiedeskundigen vanuit Blue Sky Group.

De uitgevoerde communicatieactiviteiten in 2022 zijn in overeenstemming met het Communicatiebeleidskader 2022-2024. De focus ligt op het zorgen voor een goede verbinding met de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde om het goede vertrouwen in het fonds duurzaam te kunnen behouden. De communicatie aanpak is gebaseerd op drie speerpunten:

Vertrouwen in het fonds

Het fonds wil het vertrouwen in het fonds handhaven en de tevredenheid over de dienstverlening en communicatie waarborgen. Heldere informatie en transparantie over het beleid en keuzes naar de (gewezen) deelnemer dragen hieraan bij.

Toekomst van het fonds

De toekomst van het fonds is een van de belangrijkste vraagstukken waar het fonds mee te maken heeft. Het is een belangrijk thema in de communicatie met de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde. Het tijdig informeren van de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde draagt bij aan het vertrouwen in het fonds. We benoemen dit onderwerp daarom als apart speerpunt.

Optimale klantbediening

Het optimaal bedienen van de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde is het derde speerpunt. Sinds eind 2020 vraagt het fonds aan deelnemers om feedback te geven wanneer zij telefonisch of per e-mail contact met het fonds hebben gehad. In de klantbediening gaat de aandacht extra uit naar de (gewezen) deelnemer en dan specifiek diegene die richting hun pensioen gaan. Om ze te ondersteunen bij het maken van pensioenkeuzes, organiseert het fonds sinds eind 2020 online pensioen-webinars. In 2022 zijn er vier webinars georganiseerd.

Het fonds blijft inzetten op digitale communicatie. Zo is informatie voor de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde altijd en overal beschikbaar en worden waar mogelijk kosten bespaard. Centraal in de communicatie staat het deelnemersportaal www.pensioenfondsstaples.nl met naast algemene informatie een persoonlijke mijnomgeving voor de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde. In 2021 is het gebruiksgemak van het portaal verbeterd. Verder zijn in 2022 de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigde vier keer via een digitale nieuwsbrief geïnformeerd over het fonds en is een samenvatting van het jaarverslag met hen gedeeld.

Geschiktheid

In het geschiktheidsplan van het fonds zijn de zogenoemde 'eindtermen' opgenomen waar een bestuurder aan moet voldoen. Het geschiktheidsplan wordt steeds geactualiseerd en het benodigde kennisniveau wordt op het vereiste peil gehouden. Bestuursleden gaan geregeld naar voor het fonds relevante seminars en pensioenbijeenkomsten. De nieuwe bestuursleden en de leden van het verantwoordingsorgaan maken gebruik van de opleidingsmogelijkheden van de door De Nederlandsche Bank (DNB) erkende Willis Towers Watson Academy en de Stichting Pensioen Opleidingen (SPO). Het bestuur agendaert twee keer per jaar een studiedag waarin actuele onderwerpen worden uitgediept.

Na iedere bestuursvergadering geven bestuursleden een schriftelijke evaluatie van hetgeen besproken is en hoe het groepsproces is verlopen. Deze "Benefits en Concerns" worden gecategoriseerd, geanalyseerd en in de volgende vergadering besproken. Het bestuur trekt hier elke keer actief lering uit.

Extern Toezicht

De Nederlandsche Bank

Het bestuur onderschrijft de noodzaak van goed extern toezicht op de pensioensector en hecht veel waarde aan een goede, open relatie met haar toezichthouder(s). Het bestuur stelt het regelmatig contact met DNB op prijs. In 2022 heeft het bestuur een kennismakingsgesprek gehad met de nieuwe toezichthouders vanuit DNB en is van de gelegenheid tevens gebruik gemaakt om hen bij te praten over de (toekomstige) ontwikkelingen van ons fonds.

Op grond van de wettelijke voorschriften zijn het jaarverslag en de actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn) ter kennis gebracht aan DNB. Daarnaast heeft het bestuur kennisgenomen van de verschillende circulaire van DNB en daaraan uitvoering gegeven. De haalbaarheidstoets is op tijd bij DNB ingediend. Dit geldt ook voor de periodieke uitvraag naar niet-financiële risico's. Bestuursleden hebben seminars en bijeenkomsten van DNB bijgewoond.

Op 28 februari 2022 heeft het fonds naar aanleiding van de sectorbrede analyse informatiebeveiliging (SBA IB) 2021 een mitigatiebrief ontvangen. Het fonds wordt verzocht om vóór uiterlijk 30 juni 2023 alle beheersmaatregelen uit de SBA IB 2021 op het volwassenheidsniveau te brengen, zoals opgenomen in de Good Practice Informatiebeveiliging. Om hieraan te voldoen heeft het fonds een tijdelijke interne werkgroep opgericht, welke door KoutersVanderMeer B.V. wordt ondersteund.

Autoriteit Financiële Markten

De AFM is belast met het gedragstoezicht op het fonds. Met het oog op de Wet Toekomst Pensioenen (Wtp) pleit de AFM voor voldoende aandacht voor de kwaliteit van de pensioenadministraties en de rechtspositie van de deelnemer. De AFM voert toezichttoetsen uit op specifieke elementen van het nieuwe stelsel. Wij werken mee aan de toezichttoetsen vanuit de AFM en nemen kennis van de gepubliceerde onderzoeksresultaten.

In 2022 hebben wij meegewerkt aan een sector breed onderzoek vanuit de AFM inzake de informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector, beter bekend als de verordening als de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) en de taxonomieverordening (taxonomie). Mede in het kader hiervan hebben wij de duurzaamheidsinformatie op onze website uitgebreid, zodat wij per 1 januari 2023 aan de wettelijke benodigde (relevante) informatievereisten voldoen. De AFM heeft eind 2022 bevestigd dat het onderzoek naar onze duurzaamheidsinformatie wordt gesloten.

Net als in voorgaande jaren heeft de AFM in 2022 een uitvraag gedaan over de Toezichtrapportage tweedepijlerpensioenmarkt. De gevraagde informatie is in september 2022 aangeleverd bij de AFM.

Kwalitatieve risicohouding

Het bestuur acht de realisatie van een koopkrachtbestendig pensioen en het beoogde pensioenresultaat het meest belangrijk. Een gemiddelde toeslagverlening op lange termijn van minder dan 40% wordt als onacceptabel gezien. Er wordt naar gestreefd om zoveel mogelijk een dekkingstekort en de kansen op een korting te vermijden. Er wordt gestreefd naar een rechtenkorting van 2,5% per jaar als maximum en een korting van 1% wordt gezien als een beperkte kortingsmaatregel. De kritische grens voor de dekkinggraad is afhankelijk van de minimale grens waarbij nog ten minste kan worden voldaan aan de vereisten om bij een herstelplan binnen de gestelde termijnen te beschikken over het vereist eigen vermogen zonder een kortingsmaatregel te nemen. De minimale beleidsdekkinggraad die één keer in de 40 jaar mag voorkomen bedraagt 90%. De volatiliteit ten aanzien van de dekkinggraad is minder belangrijk.

Er wordt gestreefd naar een dekkingsgraad na 10 jaar van ten minste 140%, waarbij in een negatief scenario na 10 jaar de dekkingsgraad boven 104% als belangrijk wordt gezien. De eigenschappen van het strategisch beleggingsbeleid dienen tot gevolg te hebben dat de wensen met betrekking tot de risicohouding en de prioritering van de doelstelling tot uitdrukking komt.

Er is een prioritering in het belang van de doelstellingen aangegeven, waarbij sommige doelstellingen qua prioritering redelijk vergelijkbaar zijn:

1. Realisatie van een koopkrachtbestendig pensioen en het beoogd pensioenresultaat;
2. Minimalisatie van de kans op een kortingsmaatregel en de omvang van de korting;
3. Stabiele dekkingsgraad en maximalisatie van de dekkingsgraad.

Kwantitatieve risicohouding

Het bestuur van het fonds streeft ernaar om het vermogen ter dekking van de som van de voorzieningen minimaal gelijk te laten zijn aan het vereiste eigen vermogen. Voor de vaststelling van het vereiste eigen vermogen wordt uitgegaan van het in de regelgeving opgenomen standaardmodel. In het kader van het vastleggen van de risicohouding dient het risico op de korte termijn te worden uitgedrukt in de wettelijk vereiste solvabiliteitsbuffer. Deze is voor het beleggingsprofiel van het fonds rond 116%. Hierbij wordt door partijen een bandbreedte toegestaan van plus en min 4%. Dit betekent dat de vereiste dekkingsgraad in principe ligt tussen 112% en 120%.

Kwantitatieve risicohouding - lange termijn Het fonds heeft de onderstaande ondergrenzen gedefinieerd voor wat betreft de risicohouding op de lange termijn:

- De mediaan van het verwachte pensioenresultaat vanuit de evenwichtssituatie (situatie waarbij eigen vermogen gelijk is aan het vereiste eigen vermogen): 95%;
- De mediaan van het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke situatie: 95%;
- De maximale afwijking van de mediaan in een 'slecht weer scenario' (5e percentiel) ten opzichte van de mediaan vanuit de feitelijke situatie: 30%.

Haalbaarheidstoets

Het fonds voert jaarlijks een haalbaarheidstoets uit. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. In 2015 heeft het bestuur de (lange termijn) risicohouding van het fonds vastgelegd. Hierbij zijn bovengenoemde ondergrenzen voor het pensioenresultaat bepaald. Het verwachte pensioenresultaat wordt vervolgens elk jaar aan deze grenzen getoetst. Het fonds heeft blijkens de haalbaarheidstoets die in juni 2022 bij de toezichthouder is ingediend een goede financiële opzet. Het fonds voldoet aan de eigen normen.

Herstelplan

Voor het fonds is geen herstelplan van kracht, omdat zowel de actuele als de beleidsdekkingsgraad hoger zijn dan het vereiste eigen vermogen van het fonds.

Sancties

In 2022 kreeg het fonds geen boetes of dwangsommen opgelegd. Evenmin was sprake van andere maatregelen, zoals een aanwijzing van de toezichthouder of het aanstellen van een bewindvoerder of curator.

Klachten- en geschillenregeling

In de klachten- en geschillenregeling van het fonds is vastgelegd dat een belanghebbende een klacht kan indienen. Dit kan als de betrokkene het niet eens is met de wijze waarop de statuten of het pensioenreglement worden toegepast of van mening is onjuist behandeld te zijn. De klachtenregistratie van het fonds betreft niet alleen formele klachten, maar ook kritische vragen en signalen van belanghebbenden. Een klacht wordt in eerste instantie behandeld door de administrateur van het fonds, waarna beroep bij het bestuur mogelijk is. Als een klager het niet eens is met het oordeel van het bestuur, kan de betrokkene zich wenden tot de Ombudsman Pensioenen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid van de gang naar de rechter. De Ombudsman Pensioenen deed in 2022 geen uitspraken over klachten van belanghebbenden. In 2022 zijn er geen klachten ingediend.

Datakwaliteit

In 2022 heeft de sleutelfunctiehouder interne audit de volgende onderwerpen ter hand genomen:

1. Interne audit uitbestedingsproces;
2. Onderzoek datakwaliteit.

Uit de interne audit uitbestedingsproces zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen en de enkele bevindingen zijn door het bestuur opgevolgd. Voor wat betreft het tweede Interne Audit onderwerp “Onderzoek datakwaliteit” heeft het bestuur in 2022 aan Mazars opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de kwaliteit van de door ons fonds gehanteerde data bij onze pensioenuitvoerder BSG. De conclusie uit dat onderzoek is dat er geen bevindingen zijn, die speciale aandacht behoeven. Wel zijn er enkele attentiepunten en mogelijk nader te onderzoeken items die door het bestuur worden opgepakt.

Bij het onderzoek van Mazars is geen rekening gehouden met het door de Pensioenfederatie op 11 oktober 2022 gepubliceerde “Kader datakwaliteit – Wet toekomst pensioenen”, omdat het kader ten tijde van het opstarten van dit onderzoek nog niet bekend was. Met het onderzoek van Mazars is al wel voorwerk gedaan van het doorlopen van de verschillende fasen volgens het kader; deze kan als nulmeting worden beschouwd. In 2023 gaat het bestuur de andere fasen doorlopen.

Karakteristieken van de pensioenregeling

De pensioenregeling van het fonds is gesloten. Dat betekent dat er geen premie meer wordt ontvangen en dat geen nieuwe pensioenopbouw meer plaatsvindt, met uitzondering van premievrije opbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers. Het fonds voert de regeling Pensioenreglement 2015 uit die sinds 30 juni 2018 gesloten is.

Pensioenreglement 2015 (beëindigd per 30 juni 2018)

Hieronder valt de werknemer van 21 jaar of ouder, voor wie in de arbeidsovereenkomst niet uitdrukkelijk is vermeld dat deze is uitgesloten van het deelnemerschap van het fonds en die op 31 december 2014 reeds deelnemer was uit hoofde van het op dat moment geldende pensioenreglement én die tevens op 1 januari 2015 in dienst was bij de aangesloten onderneming.

Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling (DB) op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Naast het ouderdomspensioen werd tijdens deelname aan de pensioenregeling ook partnerpensioen en wezenpensioen opgebouwd. Het partnerpensioen geldt voor de nagelaten partner van een deelnemer. Het partnerpensioen bedraagt voor ieder deelnemersjaar 1,3125% van de pensioengrondslag. De jaarlijkse opbouw van wezenpensioen bedraagt voor elk gerechtigd kind 14% van de jaarlijkse opbouw ouderdomspensioen.

Toeslagen

Het fonds heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid. Het fonds streeft ernaar de opgebouwde pensioenrechten voor de gewezen deelnemers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van het CBS-prijsindexcijfer. Ten aanzien van de maatstaf gelden de volgende grootheden als referentie:

- Prijsindex: De consumentenprijsindex, alle bestedingen, afgeleid, zoals die wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De referentieperiode is oktober jaar t ten opzichte van oktober jaar t-1.

Ten aanzien van de door het CBS gepubliceerde indexcijfers gaat het fonds uit van de eerst-gepubliceerde cijfers. De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur en is afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Er bestaat geen recht op toeslagen en er wordt hiervoor geen reserve aangehouden. Er zal alleen toeslagverlening plaats kunnen vinden, voor zover dit conform de wettelijke eisen toekomstbestendig is. Dat wil zeggen dat de financiële positie van het fonds zodanig is dat het te verlenen toeslagpercentage ook naar verwachting in de toekomst uitgekeerd zal kunnen worden.

Situatie per 1 januari 2023

In de bestuursvergadering van 6 december 2022 heeft het bestuur besloten een toeslag te verlenen aan de:

- gewezen deelnemers van 8,30% over de per 31 december 2022 opgebouwde pensioenen;
- pensioengerechtigden van 8,30% over de per 31 december 2022 uit te keren pensioenen.

In de jaren 2017 tot en met 2023 zijn de volgende toeslagen verleend.

<i>Actieve deelnemers*)</i>			<i>Gewezen deelnemers en pensioengerechtigden</i>	
	<i>verleende toeslag</i>	<i>Stijging loonindex</i>	<i>verleende toeslag</i>	<i>stijging prijsindex</i>
1-1-2023	-	-	8,30%	16,93%
1-1-2022	-	-	3,28%***)	3,28%
1-1-2021	-	-	0,24%	1,12%
1-1-2020	-	-	1,27%	1,73%
1-1-2019	-	-	1,68%**)	1,68%**)
1-1-2018	1,50%	1,56%	1,29%	1,34%
1-1-2017	1,00%	1,58%	0,07%	0,32%

*) Met ingang van 1 juli 2018 zijn er geen actieve deelnemers meer.

**) Exclusief inhaaltoeslag van 0,16%.

***) Exclusief inhaaltoeslag van 0,72%

Code Pensioenfondsen

Voor het fonds geldt de Code Pensioenfondsen. Deze geeft nadere invulling aan de wetgeving voor de besturing van pensioenfondsen. De wetgever heeft de Code Pensioenfondsen aangewezen als de principes voor goed pensioenfondsbestuur, zoals bedoeld in artikel 33, lid twee van de Pensioenwet. Hieruit volgt dat pensioenfondsen de Code moeten uitvoeren. De Code gaat uit van het zogenoemde 'pas toe of leg uit'-beginsel. Dat betekent dat het fonds kan afwijken van de normen in de Code, maar deze afwijking dan moet motiveren en toelichten aan belanghebbenden. De sector heeft een commissie ingesteld om de naleving van de Code door de fondsen kritisch te beoordelen en daarover te rapporteren.

Het bestuur van het fonds onderschrijft de Code, maar het 'afvinken' van normen is geen doel op zich. Het karakter van de normen in de Code Pensioenfondsen verschilt. De naleving van sommige normen is duidelijk vast te stellen aan de hand van concrete beleidsdocumenten, publicaties of acties. Veel normen richten zich echter op gedrag en zijn minder eenvoudig objectief aantoonbaar. Van de volgende norm week het fonds in 2022 af.

Norm 33: Diversiteit in leeftijd en geslacht

De norm is dat zowel in het bestuur als in het verantwoordingsorgaan er ten minste één vrouw en één man zitting hebben en evenveel leden van boven als van onder de 40 jaar telt. Er wordt gedeeltelijk aan deze norm voldaan, want in het verantwoordingsorgaan heeft thans geen vrouw zitting, in het bestuur wel. Daarnaast heeft zowel het bestuur als het verantwoordingsorgaan geen leden jonger dan 40 jaar.

Het bestuur streeft naar een complementaire, diverse en representatieve samenstelling van de organen van het fonds, waarbij belangenafweging, besluitvorming en verantwoording plaatsvindt vanuit verschillende achtergronden, belangen, kennis en ervaring, invalshoeken en competenties. Geschiktheid van functionarissen blijft een onvoorwaardelijk uitgangspunt. Bij het vervullen van elke vacature die ontstaat wordt actief gezocht naar kandidaten die voldoen aan de criteria, waardoor aan norm 33 kan worden voldaan.

In onderstaande tabel zijn de acht normen uit de code opgenomen, waarover expliciet moet worden gerapporteerd met daarin verwijzingen naar verdere toelichting van deze normen in het jaarverslag.

Rapportagenorm	Voldoet het fonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het fonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en	Ja	Het bestuur rapporteert in het bestuursverslag bij ontwikkelingen (pagina 7), risicobeheer (pagina 19-23) en beleggingen (pagina 24-35) over het in 2022 gevoerde beleid, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte.

lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.		
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het bestuur rapporteert op pagina 7 t/m 9 over de governancestructuur, de samenstelling van de fondsorganen en op pagina 12 de geschiktheid van de leden.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Gedeeltelijk	Het bestuur rapporteert op pagina 7 en 8 over de samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan, de doelen ten aanzien van diversiteit en de stappen voor het bevorderen van diversiteit.
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	De visitatiecommissie betreft de Code bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert hierover in zijn visitatierapport.
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	Op pagina 9 en 10 beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie van het fonds.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Het bestuur licht op pagina 32-35 de overwegingen toe om maatschappelijk verantwoord te beleggen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	Op pagina 11 rapporteert het bestuur over de naleving van de gedragscode alsmede op pagina 12 over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	Het bestuur rapporteert op pagina 13 over de behandeling van klachten en geschillen.

Financiering en premie

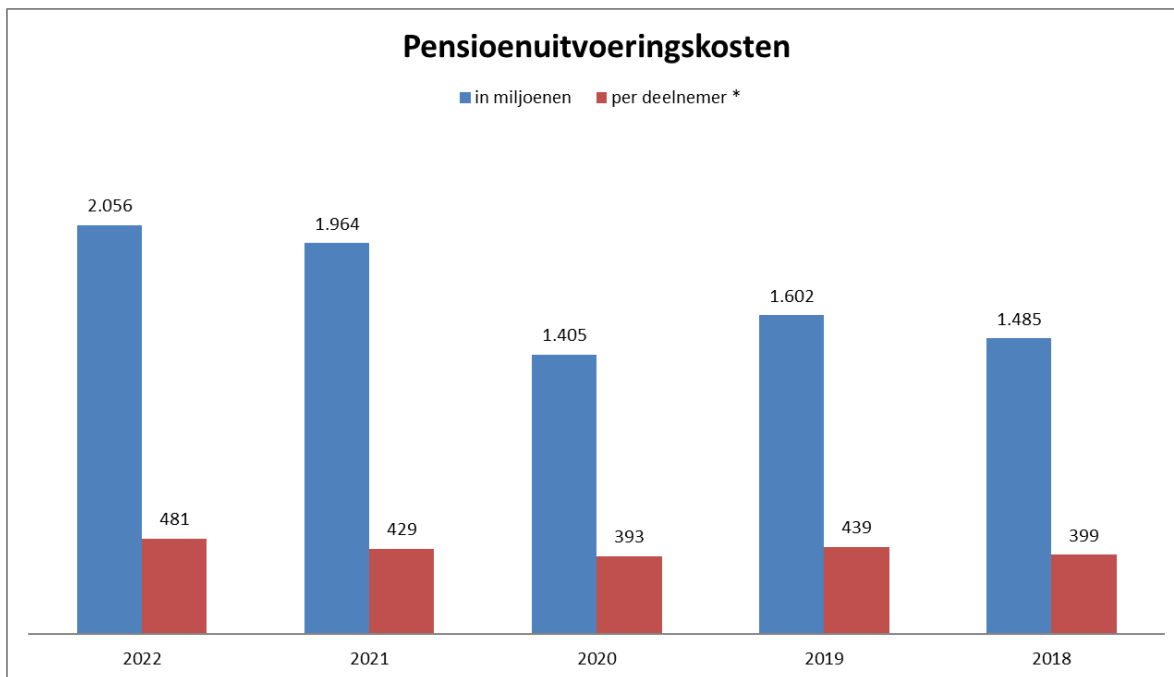
Vanaf 1 juli 2018 wordt er geen premie meer aan het fonds afgedragen. Er zijn vanaf 1 juli 2018 geen actieve deelnemers meer.

Kosten

De kosten worden gesplitst in kosten voor de pensioenuitvoering en kosten voor vermogensbeheer.

Pensioenuitvoeringskosten

De totale kosten pensioenuitvoering voor 2022 zijn EUR 2.056 duizend, dit is circa 0,37% van de verplichtingen (2021: EUR 1.964 duizend, dit is circa 0,27%). Per deelnemer bedragen deze kosten EUR 481,- (2021: EUR 429,-). Voor een overzicht van de pensioenuitvoeringskosten verwijzen wij u naar toelichting 22 op pagina 73.

*Volgens de aanbevelingen van de Pensioenfederatie wordt een deelnemer gedefinieerd als zijnde de som van het gemiddeld aantal actieve deelnemers en gepensioneerden in het betreffende jaar.

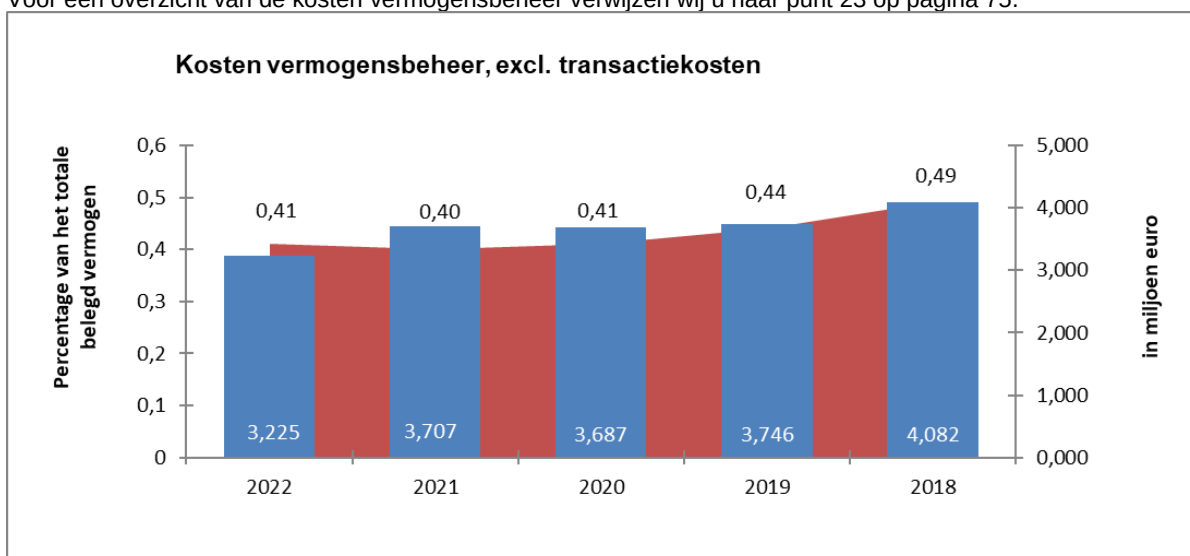
De wettelijke voorgeschreven bepaling voor het aantal deelnemers laat de gewezen deelnemers buiten beschouwing. Hierdoor is er voor een gesloten pensioenfonds (zoals pensioenfonds Staples) geen goede kostenbenchmark beschikbaar. Er is in 2021 een kostenonderzoek gedaan onder een 20-tal ondernemingspensioenfondsen, waaronder ook een aantal gesloten pensioenfondsen. Hierbij is onder meer een analyse gemaakt van de pensioenuitvoeringskosten. De conclusie is dat deze kosten niet afwijken van andere gesloten pensioenfondsen met een vergelijkbare schaalgrootte.

Kosten vermogensbeheer

De kosten voor vermogensbeheer exclusief de transactiekosten bedragen in totaal EUR 3,225 miljoen, dit is circa 0,41% van het totaal belegd vermogen (2021: EUR 3,707 miljoen respectievelijk circa 0,40%).

De transactiekosten bedragen in totaal EUR 0,911 miljoen, dit is circa 0,11% van het totaal belegd vermogen (2021: EUR 1,159 miljoen respectievelijk circa 0,13%).

Voor een overzicht van de kosten vermogensbeheer verwijzen wij u naar punt 23 op pagina 75.

Beloning bestuur- en verantwoordingsorgaan

Het fonds kent een beloningsbeleid dat onderdeel is van de beheersing van de integere bedrijfsvoering en beschrijft de wijze waarop het fonds invulling geeft aan zijn verantwoordelijkheid met betrekking tot een beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat het fonds op grond van o.a. het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen schriftelijk moet vastleggen. Het beloningsbeleid maakt onderdeel uit van de Actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn)

De beloning voor het bestuur en het verantwoordingsorgaan zijn vanaf 2020 vastgesteld op basis van benchmarkgegevens (uitgangspunten Pensioenfederatie, vergelijking bedrijfstak/ondernemingspensioenfondsen en interne informatie van 21 ondernemingspensioenfondsen) enerzijds en de tot 2020 bestaande vergoedingen van (externe) bestuurders van Pensioenfonds Staples anderzijds. De beloningen worden jaarlijks per 1 januari aangepast met de percentages waarmee de pensioenen van de deelnemers worden verhoogd / verlaagd, met uitzondering van inhaaltoeslagen. In onderstaande tabel staan de bedragen zoals deze per 1 januari 2022 van toepassing zijn.

Functionaris	Niveau 1 januari 2022 (bedragen in euro's per jaar)
Bestuurslid (uitgaand van een tijdsbesteding van 1 dag per week)	25.882
Voorzitter bestuur/ BCC/ IRMC (uitgaand van een tijdsbesteding van 1,5 dag per week)	38.823
VO-lid	3.882
Secretaris VO	4.606

De werkzaamheden met betrekking tot vermogensbeheer door de secretaris van Pensioenfonds Staples worden gedeclareerd tegen een uurtarief van € 79,71.

Pensioenreglement en statuten

De statuten zijn door Allen & Overy LLP, advocaten, notarissen en belastingadviseurs, kantoor Amsterdam gepasseerd op 5 februari 2021 en bij de Kamer van Koophandel gedeponneerd. Het pensioenreglement is ongewijzigd gebleven.

Pensioengerechtigden en uitkeringen

<u>Aantal pensioengerechtigden per 31 december</u>	2022	2021	2020	2019	2018
Ouderdomspensioen	2.847	2.881	2.868	2.905	2.920
Partnerpensioen	1.331	1.357	1.392	1.414	1.431
Wezenpensioen	9	10	15	18	22
Arbeidsongeschiktheidspensioen	44	47	54	58	66
	4.231	4.295	4.329	4.395	4.439

Uitkeringen na aftrek van herverzekering (x 1 miljoen euro)

Ouderdomspensioen	21,82	21,62	21,60	22,31	22,71
Nabestaandenpensioen	9,17	9,05	9,22	9,18	8,96
Wezenpensioen	0,01	0,02	0,03	0,05	0,07
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0,18	0,19	0,31	0,13	0,19
Afkopen	<u>0,36</u>	<u>0,32</u>	<u>0,30</u>	<u>0,40</u>	<u>0,41</u>
Netto uitkeringen	31,54	31,20	31,46	32,07	32,34

Risicobeheer

Om de financiële doelstellingen, gerelateerd aan nominale zekerheid en toeslagverlening, te realiseren, acht het fonds het noodzakelijk om financiële risico's te nemen. Daarnaast wordt het fonds bij de uitvoering van de pensioenregeling geconfronteerd met diverse niet-financiële risico's. Het fonds heeft de organisatie zo ingericht dat sprake is van een integere en beheerste bedrijfsvoering en beheersing van de risico's waaraan het fonds is blootgesteld.

Risicogovernance

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het integrale risicomanagement. Voldoende functiescheiding, onder andere door het gebruik van het Three Lines model, moet voorkomen dat een orgaan van het fonds zichzelf controleert. Tegelijkertijd speelt proportionaliteit een rol. De werkverdeling binnen het fonds moet praktisch uitvoerbaar zijn, gelet op de omvang van het bestuur, de aanwezigheid van andere (al dan niet verplichte) fondsorganen en de vereiste tijdsbesteding die aan functies kan en mag worden gekoppeld.

Het fonds hanteert binnen het risicobeheersysteem drie van elkaar gescheiden lijnen (Three Lines model):

- Het eerstelijns risicomanagement is belegd bij het bestuur, de individuele portefeuillehouders en bestuurscommissies, met uitzondering van de IRM-commissie. Het bestuur is eindverantwoordelijk en de portefeuillehouders en commissies hebben een uitvoerende risicomanagementtaak. Zij zijn verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de voor haar relevante risico's en het beheersen van deze risico's met maatregelen;
- De risicobeheerfunctie vormt het tweedelijns risicomanagement van het fonds. De tweede lijn heeft als doel om de eerste lijn van het fonds scherp te houden, te adviseren en te ondersteunen en daarmee te versterken. De taken van de risicobeheerfunctie zijn daarmee vooral initiërend, adviserend en controlerend van aard. De sleutelfunctiehouder risicobeheer is onderdeel van de tweede lijn. De sleutelfunctiehouder wordt ondersteund door de sleutelfunctie vervuller. Deze rol is weggelegd voor de Integraal Risicomanagement Commissie (IRM-commissie), waarvan de sleutelfunctiehouder risicobeheer de voorzitter is. Daarnaast heeft nog één bestuurslid zitting in de IRM-commissie. De IRM-commissie wordt op gebied van de niet-financiële risico's geadviseerd door een externe adviseur van Willis Towers Watson (WTW). Daarnaast heeft het fonds een onafhankelijke (financiële) risicomanager (van Basispoint) bij het risicomanagement betrokken. Deze is aanwezig bij de vergaderingen van de Beleggings- en controlecommissie (BCC) en ondersteunt deze eerste lijn commissie bij de risicobeheersing van de financiële risico's. Daarnaast heeft deze periodiek overleg met de sleutelfunctiehouder risicobeheer.
De IRM-commissie heeft periodiek overleg met zowel de Privacy Officer als de Compliance Officer, die ook tot de tweede lijn horen, net als de sleutelfunctiehouder actuariael;
- De sleutelfunctiehouder interne audit, ondersteund door de sleutelfunctie vervuller, vormt de derde lijn. De interne auditfunctie verleent assurance over de opzet en werking van het gehele risicobeheersysteem en onderzoekt daarbij onder andere de wisselwerking tussen de eerste en tweede lijn.

Risicoprofiel

Het risicoprofiel van het fonds wordt gevormd door de voornaamste risico's waaraan het fonds blootstaat. Deze zijn gekoppeld aan missie, visie en risicohouding van het fonds. In de jaarrekening wordt vooral ingegaan op de financiële risico's, namelijk beleggings- en verzekeringstechnische risico's. In deze paragraaf worden, naast de belangrijke financiële risico's, ook de belangrijkste niet-financiële risico's toegelicht.

De risico's die door het bestuur zijn gedefinieerd zijn als volgt:

Financiële risico's:

1. Beleggingsrisico's
 - Marktrisico
 - Renterisico
 - Valutarisico
 - Kredietrisico
 - ESG-risico's
2. Verzekeringstechnische risico's

Niet-financiële risico's:

3. Uitbestedingsrisico's pensioenbeheer, vermogensbeheer en custodian
4. Risico's gerelateerd aan de bestuursomgeving, waaronder
 - Governance risico

- Operationeel risico
- IT risico
- Integriteitsrisico
- Juridisch risico

5. Omgevingsrisico's.

Hieronder worden de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen beschreven:

Beleggingsrisico's

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat er door de ontwikkeling van marktprijzen waardewijzigingen plaatsvinden.

Belangrijkste beheersingsmaatregel: Beleggingsbeleid dat op basis van een ALM-studie (welke minimaal eenmaal per drie jaar wordt uitgevoerd) wordt geformuleerd en het aanbrengen van een goede spreiding binnen de portefeuille (diversificatie). Ten minste éénmaal per jaar vindt een gedetailleerde risico/rendementsanalyse plaats van de beleggingsportefeuille.

Renterisico

Het renterisico is het verschil in rentegevoeligheid tussen de portefeuille vastrentende waarden en de technische voorziening. De rentegevoeligheid van de pensioenverplichtingen is als gevolg van de langere looptijden hoger dan die van de portefeuille vastrentende waarden.

Belangrijkste beheersingsmaatregel: Op basis van de dynamische strategie is gedurende het gehele jaar 2022 de strategische renteafdekking van 88% aangehouden (de toegestane operationele bandbreedte is 85,5% - 90,5%).

Valutarisico

Het fonds is gevoelig voor koersschommelingen van meerdere valuta ten opzichte van de euro.

Belangrijkste beheersingsmaatregel: Volledig hedgen van alle vastrentende beleggingen in de matching portefeuille van de US dollar naar de Euro. Voor de returnportefeuille wordt het valutarisico gedeeltelijk afgedekt.

Kredietrisico

Het fonds sluit contracten af met tegenpartijen. Hierdoor loopt het fonds een risico, in het geval dat deze tegenpartijen hun verplichtingen tegenover het fonds niet nakomen.

Belangrijkste beheersingsmaatregelen: Levering van onderpand, in combinatie met spreiding over verschillende tegenpartijen en enkel werken met tegenpartijen met een goede reputatie en rating.

ESG risico's

Het fonds heeft een initiële analyse van ESG risico's gedaan en het MVB beleid opgesteld. Door de snelle ontwikkelingen en eisen aan ESG-risico's zal de risicoanalyse steeds verder worden uitgebreid.

Belangrijkste beheersmaatregel: het MVB beleid dat het fonds aan het implementeren is.

Verzekeringstechnische risico's

Het belangrijkste verzekeringstechnische risico is het langlevenrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer leven dan verondersteld bij de vaststelling van de premie en de berekening van de technische voorziening.

Belangrijkste beheersmaatregel: Het fonds berekent de technische voorziening op basis van de meest recente prognosetafel, namelijk de Prognosetafel AG2022, met correcties voor ervaringssterfte. Hierdoor houdt het fonds rekening met toekomstige verbetering van de levensverwachting.

Uitbestedingsrisico's

Uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden worden geschaad. Het fonds heeft veel werkzaamheden uitbesteed. De belangrijkste risico's betreffen de uitbesteding van het pensioenbeheer, van het vermogensbeheer en de custodian. Voor ieder van deze risico's wordt in het risicoraamwerk verder onderscheid gemaakt naar risico's op het gebied van kwaliteit dienstverlening, continuïteit, IT en integriteit.

Belangrijkste beheersingsmaatregelen: afspraken met uitbestedingspartijen in overeenkomsten en Service Level Agreements (SLA's) en permanente monitoring van uitvoering, onder anderen via de SLA en de niet-financiële risicorapportages en de ISAE 3402 verklaringen van de uitvoerders. In het Uitbestedingsbeleid is vastgelegd welke eisen aan de uitvoerders worden gesteld. De uitvoerders worden jaarlijks geëvalueerd.

Risico's gerelateerd aan de bestuursomgeving

Governance risico

Het governance risico betreft risico's van sancties en schade met oorzaak in het besluitvormingsproces, de fondsstructuur en/of de rapportagelijnen.

Belangrijkste beheersmaatregelen: De belangrijkste maatregel is de inrichting van de governance van het fonds, waarbij het Three Lines Model wordt gebruikt en de geschiktheidsmatrix. Voor de bemensing van de diverse fondsorganen, zoals bestuur en verantwoordingsorgaan, gelden wettelijke vertegenwoordigingsverplichtingen en geschiktheidseisen. Met name bij een gesloten pensioenfonds kan het lastig zijn om aan deze eisen te voldoen, wat een continuïteitsrisico met zich zou kunnen meebrengen. Het fonds heeft deze moeilijkheden nog niet ervaren.

Operationeel risico

Het fonds heeft het operationeel risico gedefinieerd als het risico met oorzaak in operationele fouten of ondoelmatige of onvoldoende doeltreffend ingerichte dan wel uitgevoerde processen. Het heeft te maken met niet-afdoende of falende interne processen, menselijke gedragingen en systemen of externe gebeurtenissen.

Belangrijkste beheersmaatregelen: De belangrijkste beheersmaatregel is de inrichting van de governance van het fonds en de beheersing van het uitbestedings- en overige niet-financiële risico's.

IT-risico

IT-risico betreft de risico's met oorzaak in de vertrouwelijkheid, beschikbaarheid integriteit en aanpasbaarheid van de IT (informatietechnologie). Het fonds definieert en beheerst de IT-risico's op basis van het Cobit raamwerk dat ook door DNB wordt gebruikt bij het toezicht op de pensioenfonds.

Belangrijkste beheersmaatregelen: De belangrijkste maatregel is het IT beleid en het IT risicoraamwerk. Omdat de impact van het IT-risico het grootst is bij de uitbestedingsorganisaties is ook het uitbestedingsbeleid en het beheersen van het IT-risico bij de uitbestedingen van uiterst belang.

Integriteitsrisico

Bij het integriteitsrisico gaat het om het risico dat het fonds of aan het fonds verbonden personen niet integer handelen.

Belangrijkste beheersmaatregelen: het fonds beheerst dit door het continu bewaken en eventueel bijstellen van het integriteitsbeleid en door transparante communicatie met belanghebbenden. Daarnaast beschikt het fonds over een Gedragscode, een Regeling Misstanden en een Incidentenregeling en is een Compliance Officer ingesteld.

Het fonds voert periodiek (voor het laatst in 2022) een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit om de integriteitsrisico's inzichtelijker te maken. Hiermee identificeert het fonds de relevante integriteitsrisico's binnen en buiten het fonds en in de uitvoeringsorganisaties.

Juridisch risico

Het juridisch risico hangt samen met (veranderingen in) wet- en regelgeving, bijvoorbeeld door het niet (tijdig) implementeren van wet- en regelgeving, of vanwege het niet aan de letter of geest van de wet houden, en/of aansprakelijk worden gesteld waardoor de rechtspositie van het pensioenfonds mogelijk in gevaar komt. Daarnaast wordt hieronder verstaan het risico van sancties en verlies van het niet naleven van formele afspraken (contracten), niet contractuele verplichtingen.

Belangrijkste beheersingsmaatregelen: het bestuur monitort veranderingen in wet- en regelgeving en laat zich waar nodig bijstaan door juridische adviseurs. Ook het uitbestedingsbeleid en de overeenkomsten met de uitbestedingsorganisaties en de toetsing van de fondsdocumenten dragen bij aan de beheersing van het juridische risico.

Omgevingsrisico's

Het omgevingsrisico betreft veranderingen van buiten het fonds. Deze kunnen voorkomen op het gebied van draagvlak en ondernemingsklimaat, waaronder ESG ontwikkelingen. Onder draagvlak valt het risico van afname van het draagvlak onder deelnemers of andere stakeholders. Onder risico's op het gebied van ondernemingsklimaat vallen (geo)politieke, maatschappelijke en economische factoren van invloed zijn op het fonds.

Belangrijkste beheersmaatregel: het fonds beheerst dit risico door te monitoren en anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en transparant te zijn bij de belangenafweging en besluitvorming.

Risicomanagementcyclus

Het fonds werkt volgens de principes van Integraal Risicomanagement. Integraal betekent hierbij:

- met betrekking tot de gehele organisatie van het fonds;
- met het overzicht over het geheel van risico's;
- rekening houdend met de onderlinge samenhang van (sommige) risico's;
- geïntegreerd in de dagelijkse uitvoering- en besluitvormingsprocessen.

Het proces dat is ingericht voor het integraal risicomanagement bestaat uit de volgende stappen:

- 1) Attitude of risicohouding: hoeveel risico is wenselijk dan wel acceptabel. De geformuleerde attitude of risicohouding sluit aan bij de missie, visie, strategie en doelstellingen van het fonds.
- 2) Identificatie: Er is een veelheid aan risico's die van invloed is op het realiseren van missie, visie, strategie en/of doelstellingen van het fonds. De identificatie van risico's gaat over het identificeren van de belangrijkste risico's en de logische indeling. Het fonds hanteert een logische indeling naar risico-categorieën en subcategorieën die leidt tot een samenhangend geheel dat overzicht kan bieden over alle risico's.
- 3) Analyse: De geïdentificeerde risico's vormen de input voor de risicoanalyse. Bij de risicoanalyse van de financiële risico's wordt gebruik gemaakt van modellen waarin risico's worden gekwantificeerd. Bij de risicoanalyse van de niet-financiële risico's wordt gebruik gemaakt van een 'risico self assessment' waarbij voor alle geïdentificeerde risico's wordt bepaald hoe groot het risico voor het fonds wordt ingeschat. Per risico-categorie wordt een inschatting gemaakt van kans en impact van zowel het bruto als het netto risico. De hoogte van het risico wordt vervolgens bepaald door de combinatie van kans en impact. Het netto risico betreft de hoogte van het risico na het nemen van beheersmaatregelen,
- 4) Reactie: De hoogte van het netto risico wordt afgezet tegen de risicohouding. Vanuit het gewenste beheersingsniveau wordt overwogen of verdere beheersmaatregelen nodig zijn en worden, waar relevant, concrete acties geformuleerd.
- 5) Evaluatie: evaluatie risico's en beheersing. Jaarlijks evalueert het bestuur de doelmatigheid en doeltreffendheid van het IRM. Minimaal één keer in de drie jaar wordt daarnaast een eigenrisicobeoordeling uitgevoerd.

Ter invulling van de continue monitoring van de risico's is een proces ingericht dat leidt tot een niet-financiële risicorapportage aan het bestuur op kwartaalbasis. Uitgangspunt voor de kwartaalrapportage zijn wijzigingen in risico's en beheersing gedurende het kwartaal. Over de financiële risico's wordt maandelijks gerapporteerd.

Risicobereidheid

Voor de risicobereidheid van het fonds betreffende de financiële risico's refereren we aan de hoofdstukken "Kwalitatieve risicohouding" en "Kwantitatieve risicohouding" op pagina 12 en 13.

De risicobereidheid van de niet-financiële risico's is onderdeel van de methodiek voor het bepalen van de kans en impact en de hoogte van de risico's.

Ontwikkelingen risicobeheer in 2022 en belangrijkste risico's

In 2022 heeft het fonds tijdens een risk-self assesment alle niet-financiële risico's herijkt en opnieuw gecategoriseerd. Het herziene risicoregister is overzichtelijker doordat de risico's gecategoriseerd zijn in minder categorieën en subcategorieën en door de introductie van risicokaarten. Bij ieder risico is een eerstelijns eigenaar benoemd. Daarmee is een hogere efficiëntie en effectiviteit bewerkstelligd.

In de loop van het jaar is risicomanagement verder ingebed in het bestuurlijke besluitvormingsproces doordat de sleutelfunctiehouder risicobeheer tweedelijns risico-opinies heeft toegevoegd aan de eerstelijns risicoparagrafen bij belangrijke bestuursbesluiten. Verder is de IRM-documentatie grondig herzien, net als de compliance en integriteitsdocumentatie en de privacy documentatie.

Verder is in 2022 een grote stap gemaakt in de beheersing van de IT-risico's. Er is een nieuw IT-beleid vastgesteld en een IT-risicoanalyse uitgevoerd.

De belangrijkste risico's die het bestuur heeft onderkend zijn:

1. Beleggingsrisico's, omdat die de grootste impact op het fonds kunnen hebben.

2. Uitbestedingsrisico's, omdat het fonds relatief veel uitbestedingspartijen heeft en daar de meeste uitvoerende werkzaamheden zijn belegd. In het spectrum van dit risico zit ook het IT-risico bij de uitbestedingspartijen.

De inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022 is niet alleen bepalend geweest voor de geopolitieke situatie van het afgelopen jaar. Het zorgde ook dat de inflatie en de rente omhoogschoten en voor grote volatiliteit en daling op de aandelenmarkten. Dit had een grote impact op de financiële situatie van het fonds. Voor details daarover verwijzen wij naar het hoofdstuk "Beleggingen".

In navolgende tabel wordt afhankelijkheid van de twee belangrijkste beleggingsrisico's weergegeven, namelijk het marktrisico en het renterisico. De tabel toont de impact op de actuele dekkingsgraad per 31 december 2022 indien de rentecurve verschuift en/of een bepaalde mate (in %) verandering in de zakelijke waarden optreedt.

		Schok zakelijke waarden in %-punten					
		DG UFR	-25%	-10%	0%	10%	25%
Parallele schok van de UFR curve (in basispunten)	-100		104,8%	110,0%	113,4%	116,9%	122,0%
	-75		105,9%	111,2%	114,8%	118,4%	123,7%
	-50		106,9%	112,5%	116,2%	119,8%	125,4%
	0		108,9%	114,9%	119,4%	122,8%	128,7%
	50		110,9%	117,2%	121,4%	125,6%	131,9%
	75		111,9%	118,4%	122,7%	127,0%	133,5%
	100		112,8%	119,5%	124,0%	128,4%	135,1%

Beleggingen

Inleiding

De COVID-19 pandemie verdween in 2022 naar de achtergrond, maar ondanks dat was 2022 een zwak beleggingsjaar. Zowel aandelen als obligaties daalden in waarde, mede als gevolg van hoge inflatie en centrale banken die genooddaakt waren de beleidsrentes sterk te verhogen om de inflatie te bestrijden. Alle beleggingscategorieën sloten het jaar met een negatief rendement af en ook de portefeuille als geheel behaalde een negatief rendement. De actuele dekkingsgraad daalde per saldo van 128,9% aan het eind van 2021 naar 119,4% aan het eind van 2022, vooral gedreven door verleende toeslag (-9,3%). Voor de volledige analyse van de dekkingsgraad verwijzen wij u naar pagina 65.

Monetair beleid

Het hoofdthema in 2022 was de normalisatie van het monetaire beleid van centrale banken, een proces dat in de tweede helft van het jaar versnelde. Dit thema was niet verrassend gegeven de hoger dan verwachte en steeds bredere inflatie. Bovendien zag het ernaar uit dat door de gestegen prijzen van energie en landbouwgrondstoffen de inflatie waarschijnlijk langer hoger zou blijven. Al begin januari werd de toon van de Amerikaanse Federal Reserve (Fed) veel agressiever. De eerste rentestap (+25 bps) zette de Fed in maart maar het tempo van de renteverhogingen ging al snel omhoog (50 bps in mei en daarna vier opeenvolgende stappen van 75 bps). Op 14 december verhoogde de Fed de bandbreedte voor het belangrijkste beleidstarief (fed funds rate) met 50 bps tot 4,25% - 4,50%. Hiermee kwam de totale stijging in 2022 uit op 425 bps. In de loop van het jaar werd duidelijk dat de Fed binnen haar dubbele mandaat de nadruk op de inflatie legde en dat nadelige gevolgen voor de economische groei en de werkgelegenheid de Fed hierbij niet zouden tegenhouden.

Beleggers gingen ervan uit dat hogere beleidsrentes een recessie in gang zouden zetten, waarna de Fed zich vervolgens genooddaakt zou zien om de rentes snel te verlagen. Deze aanname werd gesteund door de kleinere rentestap in december, nadat de Fed vier keer de rente met 75 bps had verhoogd, en door de verslechtering van de meeste conjunctuurenquêtes tegen het einde van het jaar. De economische groei bleef goed op peil: de bbp-groei in het derde kwartaal werd naar boven bijgesteld tot 3,2% (geannualiseerd) en de actuele raming van de groei in het vierde kwartaal varieerde van 3% tot 4% in november en december (Fed of Atlanta GDPNow). De daling van de werkloosheid van 4,0% in januari naar 3,6% in november maakte de weg vrij voor forse loonstijgingen, maar eind 2022 namen in bepaalde sectoren de massaontslagen toe. De Fed verwacht dat de werkloosheid in 2023 tot 4,6% toeneemt.

De Europese Centrale Bank (ECB) wijzigde haar basisrentetarieven in het eerste halfjaar niet, maar al snel kwamen er tekenen dat een eerste renteverhoging in de lucht hing. Het normalisatieproces begon in juli toen de ECB de drie basisrentetarieven elk met 50 bps verhoogde. Dit was meer dan de indicatie van 25 bps die de ECB in juni gaf. In augustus sloeg de Raad van Bestuur een steeds agressievere toon aan. Dit hield verband met de versnellende inflatie. In september besloot de ECB unaniem om haar drie basisrentetarieven met 75 bps te verhogen. Door deze historisch grote stap kwam de rente voor de depositofaciliteit op 0,75%; hiermee kwam er een einde aan de periode van nul- of negatieve rentes. De ECB gaf aan dat de verhogingscyclus nog niet ten einde was en verhoogde in het vierde kwartaal haar basisrentetarieven inderdaad nog twee keer (met 75 bps in oktober en met 50 bps in december).

Zelfs na de rente in het tweede halfjaar in totaal met 250 bps te hebben verhoogd, matigde de ECB haar toon niet. Het tegendeel was waar. De inflatie in de eurozone zwakte tegen het einde van het jaar namelijk slechts licht af, van 10,6% in oktober naar 10,1% in november. In december 2021 bedroeg de inflatie 5,0%. Voor de ECB gaat het niet langer alleen om de normalisatie van het monetair beleid, maar ook om de implementatie van restrictieve beleidsmaatregelen, ondanks het risico dat deze de groei remmen. De ECB is namelijk in de veronderstelling dat de verwachte gematigde recessie in de komende maanden niet voldoende zal zijn om de inflatie af te zwakken en ziet dan ook geen andere mogelijkheid dan in actie te komen.

Valutamarkten

Door het uiterst restrictieve beleid en de agressieve verklaringen van de Fed enerzijds en de vrees voor een wereldwijde recessie anderzijds zat de Amerikaanse dollar tot september sterk in de lift over een breed front. De DXY Index, die de waarde van de Amerikaanse dollar weergeeft ten opzichte van een valutamandje bestaande uit de euro, de Japanse yen, het Britse pond, de Canadese dollar, de Zweedse kroon en de Zwitserse frank, steeg met 19% tussen eind 2021 en 27 september, toen de dollar de hoogste koers bereikte. De daaropvolgende

waardedaling van de dollar weerspiegelde waarschijnlijk voor een deel ook het feit dat marktpartijen twijfels kregen over het nut van een onvoorwaardelijke positionering voor een stijgende dollar, terwijl centrale banken zich aan deze extra bron van volatiliteit vermoedelijk ergeren. In november werd de depreciatie van de dollar versterkt door de verschuiving in het monetaire beleid van de Fed (vertraging van de verkrapping) en de hernieuwde belangstelling voor risicovolle beleggingen. Ten opzichte van eind 2021 steeg de DXY Index met 7,9%.

De wisselkoers EUR/USD (1,1374 eind 2021) ondervond de weerslag van de toenemende onzekerheden rond de gastoevoer uit Rusland naar de eurozone deze winter en de daarmee samenhangende recessieangst. Op 22 augustus kwam de koers onder 1,00, een grens die in juli ook al kortstondig was doorbroken. Door de zorgen omtrent de economische groei boden zelfs de agressievere toon van ECB-functionarissen en de verhoging van de drie basisrentetarieven met 75 bps in september geen duurzame steun aan de euro. Sommige marktpartijen dachten bovendien dat een heel snelle stijging van de ECB-beleidsrentes de perifere obligatiemarkten zou kunnen destabiliseren en zo de euro verder zou kunnen verzwakken. De wisselkoers EUR/USD bereikte op 26 september met bijna 0,95 de laagste stand in meer dan 20 jaar. Vervolgens brak een periode van herstel aan voor de euro, die in december weer boven 1,07 kwam, de hoogste stand sinds begin juni. Gemeten over heel 2022 daalde de euro echter 5,9% in waarde tegenover de dollar.

Obligatiemarkten

Doordat centrale banken hun beleidsrentes verhoogden en de inflatie versnelde (van 7,2% in januari naar 10,7% in oktober in het OESO-gebied), schoten de rentes op staatsobligaties omhoog en waren de rentecurves omgekeerd. De inversie was in de VS heel sterk. De volatiliteit bleef gedurende het hele jaar heel hoog; dit kwam door de wisselende verwachtingen ten aanzien van het monetair beleid, ondanks de duidelijke communicatie vanuit centrale banken. In twee gevallen leidden landspecifieke en onverwachte gebeurtenissen tot een algehele verslechtering van staatsobligatierentes. Dit weerspiegelde de nervositeit van beleggers. In september dwong de gebrekkige communicatie over het Britse begrotingsbeleid de Engelse centrale bank (Bank of England – BoE) om via de aankoop van staatsobligaties (gilts) de financiële stabiliteit te herstellen. In december drukte de onverwachte wijziging door de Japanse centrale bank (Bank of Japan – BoJ) van haar yieldcurvecontrolebeleid een stempel op de markten wereldwijd, en in het bijzonder op obligaties uit de eurozone. De BoJ zag zich vervolgens genoodzaakt om de aankoop van staatsobligaties op te schroeven.

De rente op de tienjarige Amerikaanse T-note (1,51% eind 2021) liep direct begin januari op toen de Fed haar monetaire beleid wijzigde om de steeds hogere en bredere inflatie te bestrijden. Na de uitbraak van het conflict rond Oekraïne in februari zochten beleggers hun toevlucht in als veilig beschouwde beleggingen en dekten zij onderwogen posities af. De Fed bevestigde echter al snel dat zij van plan was om haar monetair beleid te normaliseren. Dit dreef de obligatierentes sterk op. In mei kwam de rente op de tienjarige T-note boven 3,00%; dit was sinds november 2018 niet meer gebeurd. Na deze sterke stijging pasten beleggers hun posities aan, omdat zij overwegend onderwogen in staatsobligaties waren. Dit vertaalde zich in een lichte terugval van de obligatierentes, maar betekende geen omslag van de opwaartse trend. De rente op de tienjarige T-note pakte in de eerste helft van juni de stijgende mismatch weer op en bereikte op 14 juni op bijna 3,50% de hoogste stand in tien jaar. Vervolgens traden zorgen omtrent de economische groei meer op de voorgrond. De rente op de tienjarige T-note sloot het jaar af op 3,87%, een stijging van 236 bps in twaalf maanden. De yieldcurve was grotendeels omgekeerd: de tweejaarsrente liep op van 0,73% naar 4,43% (+370 bps) door de stijgende beleidsrentes en verwachte verdere verkrapping.

De rente op de tienjarige Duitse Bund (-0,18% eind 2021) liep begin 2022 op naar 0%, onder invloed van de stijgende lange obligatierentes in de VS. Nadat de ECB op 3 februari onverwacht haar toon wijzigde, ging de tienjaarsrente omhoog naar 0,30% medio februari, de hoogste stand sinds eind 2018. De inval in Oekraïne bracht de gebruikelijke vlucht naar als veilig beschouwde beleggingen op gang in de VS en de eurozone. Deze keer ging dit gepaard met een aanpassing van de verwachtingen ten aanzien van het monetair beleid. Beleggers dekten shortposities af.

Hierdoor was de rente op de tienjarige Bund begin maart weer teruggevallen tot 0%. Snel daarna liep de rente echter weer op toen duidelijk werd dat normalisatie van het monetair beleid (verhoging van beleidsrentes en beëindiging programma's voor de aankoop van activa) nog altijd op de agenda stond. Door het agressievere commentaar van de ECB en de verhogingen van de basisrentetarieven vanaf juli brak de rente op de tienjarige Bund, na enkele tussentijdse dalingen, door een reeks symbolische grenzen (in augustus 1,50% en in september eerst 1,75% en vervolgens 2,00%) om in oktober op bijna 2,50% de hoogste stand sinds 2011 te bereiken. De inflatie was intussen tot boven 10% gestegen. De rente op de tienjarige Duitse Bund eindigde december op de

hoogste stand van het jaar, namelijk op 2,57%. Dit houdt een stijging in van 275 bps sinds het begin van het jaar. De Duitse tweejaarsrente steeg met 338 bps van -0,62% tot 2,76%, de hoogste stand sinds 2008.

Door de verhogingen van de beleidsrentes en de beëindiging van de uitzonderlijke activa-aankoopprogramma's door de ECB hebben de obligatiemarkten van de perifere eurolanden een turbulent jaar achter de rug. Ze lieten per saldo een underperformance zien: de tienjaarsrente steeg in Italië met meer dan 350 bps tot 4,27% en in Spanje en Portugal met circa 310 bps tot respectievelijk 3,66% en 3,59%.

De Nederlandse 10-jaars rente steeg gedurende het jaar fors met 285 basispunten van -0,03% naar 2,82%.

Aandelenmarkten

Begin 2022 vergrootte de crisis rond Oekraïne de economische pijn op een moment dat de COVID-situatie in Azië verslechterde door de uitbraak van de omikrongolf. De hernieuwde lockdowns in China werden als een groot risico voor de groei van de wereldeconomie gezien. Geopolitieke spanningen waren, al voor de inval in Oekraïne op 24 februari, de belangrijkste reden voor beleggers en economen om alert te zijn. De sterke stijging van de grondstoffenprijzen wakkerde de inflatiedruk aan. Na een gedeeltelijke correctie van de dalende trend op de wereldwijde aandelenmarkten die met het geopolitieke risico verband hield, verlegden beleggers hun aandacht naar de agressievere retoriek van de belangrijkste centrale banken, onder aanvoering van de Amerikaanse Federal Reserve (Fed). Dit was vanaf het begin van 2022 de andere beeldbepalende factor op de financiële markten en werd al snel de dominante factor.

De stijging van de lange obligatierentes, die aanvankelijk te wijten was aan de inflatieangst en later aan de verwachting dat het monetair beleid minder accommoderend zou worden, was nadelig voor aandelen en met name voor groeiaandelen. De (door de inflatieangst oplopende) rente drukte de aandelenmarkten al in januari, maar de inval in Oekraïne schokte beleggers en verdrong de rente als bepalende factor. De MSCI AC World Index (in USD) verloor 20,9% in de eerste zes maanden. Vanaf het begin van het tweede halfjaar schommelden de aandelenmarkten sterk op en neer; beleggers beraadden zich op de mogelijkheid dat de Fed in de komende maanden wellicht een keerpunt ('pivot') zou bereiken en een minder restrictieve monetaire beleidskoers zou gaan varen.

Tegen de achtergrond van deze tegenstrijdige factoren, waarbij de aankondiging van het Britse minibudget in september even een financiële wervelwind veroorzaakte, sloten aandelen de tweede helft van het jaar vrijwel ongewijzigd af (+1,4%) na een turbulent koersverloop dat de verwarring in beleggerskringen illustreerde. Na drie kwartalen op rij te zijn gedaald en in het vierde kwartaal te zijn opgeveerd sloten de wereldwijde aandelenmarkten het jaar 19,8% in de min af. Dit is het grootste verlies sinds 2008, het jaar van de wereldwijde financiële crisis, toen de markten meer dan 40% daalden. De aandelenmarkten in de VS gingen gebukt onder hun samenstelling: de NASDAQ Composite Index en de S&P 500 verloren respectievelijk 33,1% en 19,4%. De EuroSTOXX 50 eindigde 11,7% in de min en de Nikkei 225 Index 9,4% (indexkoersen in lokale valuta, exclusief herbelegd dividend). De performance van sectoren liep sterk uiteen. De enige sector die aanzienlijk terrein won, was energie. Cyclische sectoren (consumentengoederen, technologie) daalden sterk; defensieve sectoren waren ook lager maar realiseerden wel een outperformance, net zoals de sector financiële dienstverlening.

Vooruitzichten

De recessie van de wereldeconomie die op de loer ligt, zal centrale banken er vermoedelijk niet van weerhouden om de monetaire verkrapping voort te zetten. Dit geldt zeker voor begin 2023, want door de slechts langzame daling ligt de inflatie nog altijd op een niveau dat niet met de doelstelling van prijsstabiliteit verenigbaar is. Wel zal het tempo waarin de rente wordt verhoogd, waarschijnlijk naar beneden gaan in vergelijking met de afgelopen zes maanden. Dit zal voeding geven aan het idee dat een omslag in het monetair beleid ('pivot') op handen is.

Dit zou wel eens cruciaal kunnen zijn. Gegeven de verslechterende economische situatie, die slechts langzaam volledig in de winstverwachtingen van bedrijven tot uitdrukking komen, zal de veronderstelde daling van de obligatierentes in de komende maanden waarschijnlijk steun aan bepaalde sectoren van de aandelenmarkt bieden. Dit betreft met name groeiaandelen, die in 2022 als gevolg van de sterke stijging van de reële rentes aanzienlijk bij waarde aandelen achterbleven.

De wijziging in het Chinese COVID-beleid is een belangrijke factor die beleggers eind 2022 terecht verwelkomden. De autoriteiten lijken zich meer zorgen om de economische groei te maken en minder oog voor de volksgezondheid te hebben. Op de korte termijn kunnen, gezien de snel stijgende besmettingscijfers, nieuwe

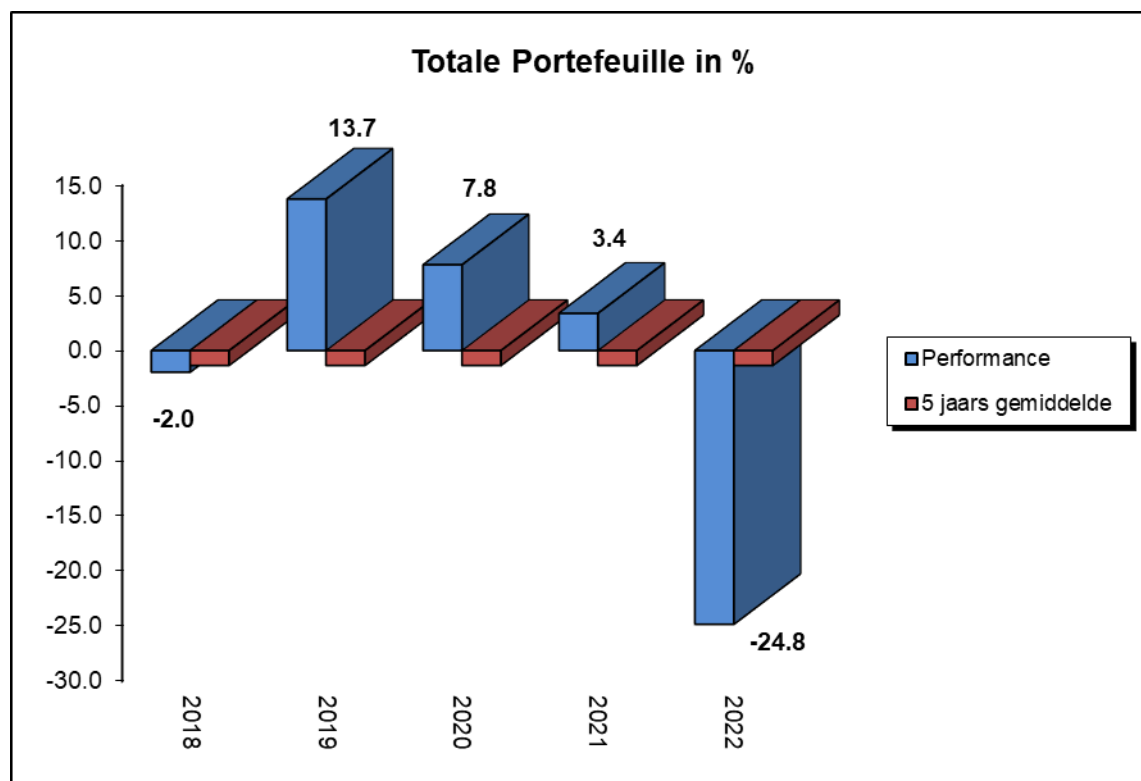
lockdowns niet worden uitgesloten. Niettemin zou 'de heropening van de Chinese economie' voor beleggers een geruststelling moeten vormen en de bedrijvigheid in heel opkomend Azië moeten ondersteunen.

Beleggingen Stichting Pensioenfonds Staples 2022

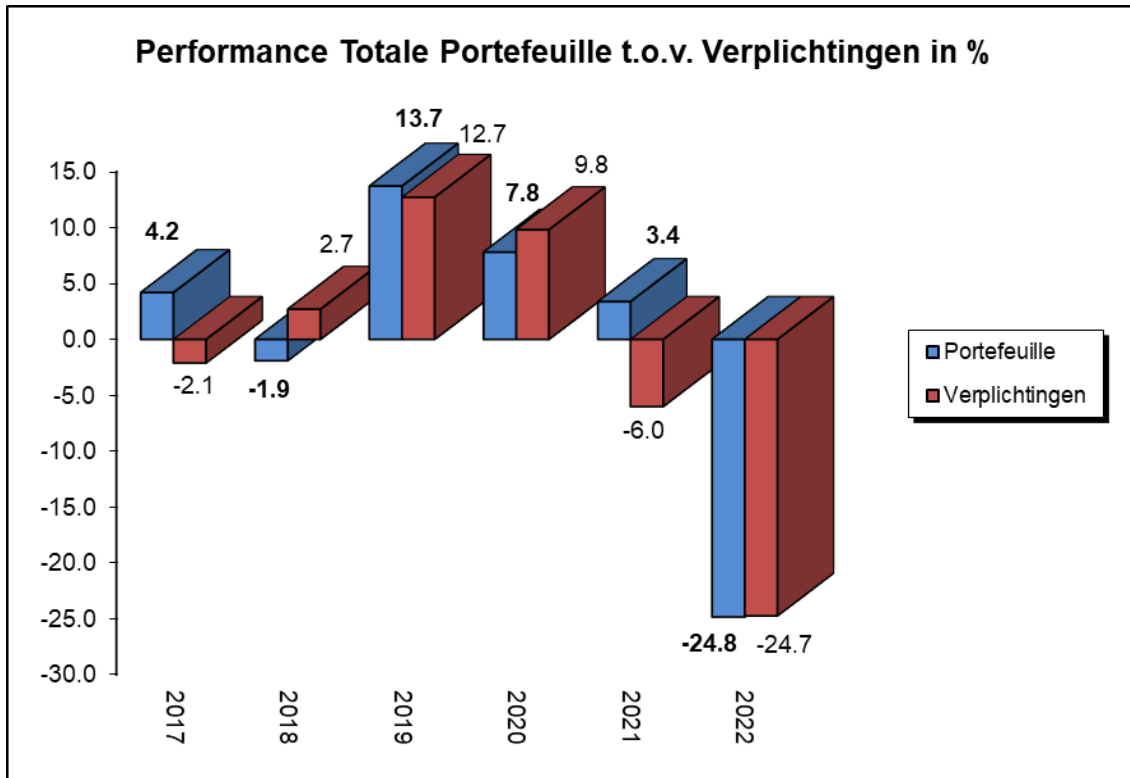
Stichting Pensioenfonds Staples maakt in haar strategische beleggingsbeleid gebruik van een Dynamische Strategie. Dit houdt in dat op enig moment bij een hogere actuele dekkinggraad het dekkinggraadrisico verkleind zal worden, door middel van een verhoging van de strategische afdekking van het renterisico en/of de afbouw van de strategische allocatie naar de rendementsportefeuille. Gedurende het jaar bedroeg de strategische renteafdekking 88%. De strategische allocatie naar de rendementsportefeuille lag gedurende het jaar op 31%.

De beleggingsportefeuille van Stichting Pensioenfonds Staples liet, inclusief de overlays voor rente en valuta, in 2022 een rendement zien van -24,8%. Dit was licht onder de strategische benchmark van -24,3%. Over dezelfde periode daalden de verplichtingen met -24,7%, zodat er over het jaar een kleine underperformance ten opzichte van de verplichtingen van -0,1% resteert. Kijken we naar de portefeuille zonder de overlays, dan is er sprake van een rendement van -16,4%, een underperformance van -0,6% ten opzichte van de strategische benchmark van de portefeuille. In 2022 droegen alle beleggingscategorieën negatief bij aan het resultaat. In de matchingportefeuille rendeerden Staatsobligaties -23,0%, Nederlandse Hypotheekfondsen respectievelijk -14,0% en -16,0%, Europese Credits -13,9% en Amerikaanse Credits -10,1% in euro termen.

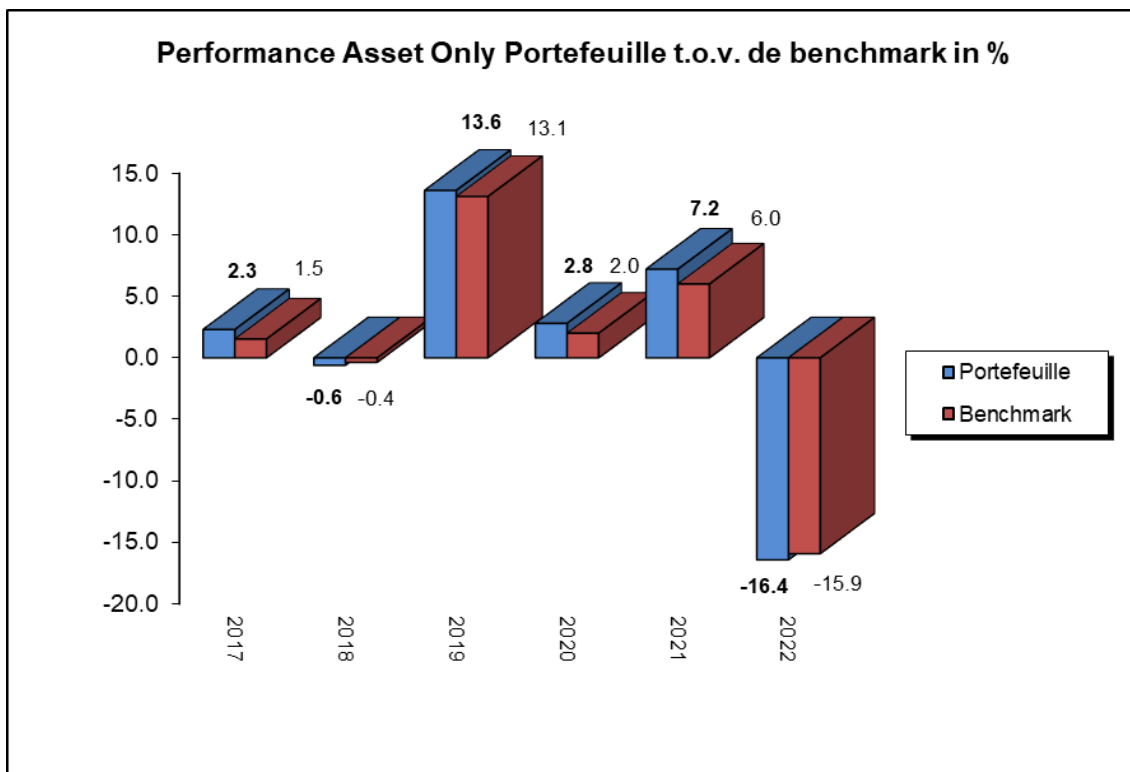
Binnen de vastrentende waarden in de rendementsportefeuille eindigden Obligaties Opkomende Markten met een rendement van -4,1%, 1,9% beter dan de benchmark. Europese Leveraged Loans behaalden een rendement van -8,1%, een underperformance van 5% ten opzichte van de benchmark. Binnen de rendementsportefeuille zorgden Wereldwijde Aandelen met een rendement van -11,2% voor een belangrijke bijdrage aan het totale rendement. De categorie Emerging Markets aandelen liet eveneens negatieve rendementen zien (-19,4%). Onroerend goed aandelen hadden in 2021 een sterk jaar met een rendement van 38,5%, maar behaalden in 2022 een teleurstellend rendement van -22,0%. De actuele dekkinggraad daalde in 2022, hoofdzakelijk door de verleende toeslag, van 128,9% aan het eind van 2021 naar 119,4% aan het eind van 2022. In onderstaande figuur is de performance weergegeven die in de verschillende jaren is behaald.

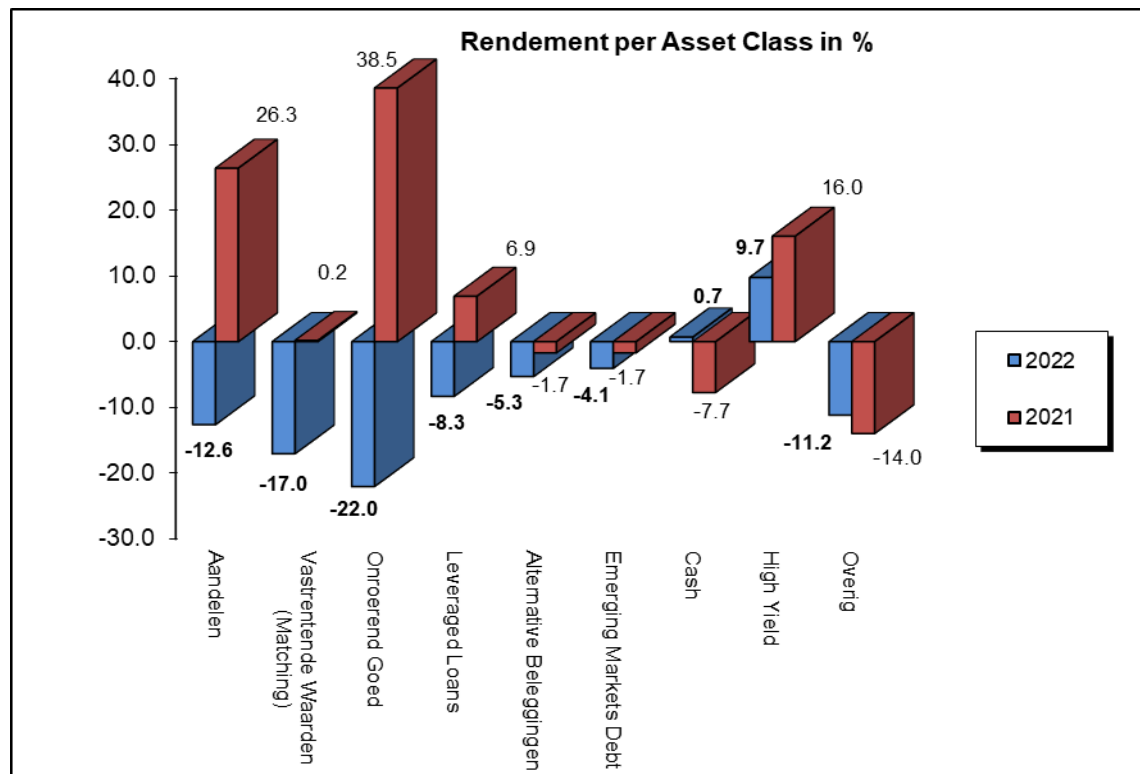
In onderstaande figuur is de performance weergegeven die in de verschillende jaren ten opzichte van de verplichtingen is behaald.

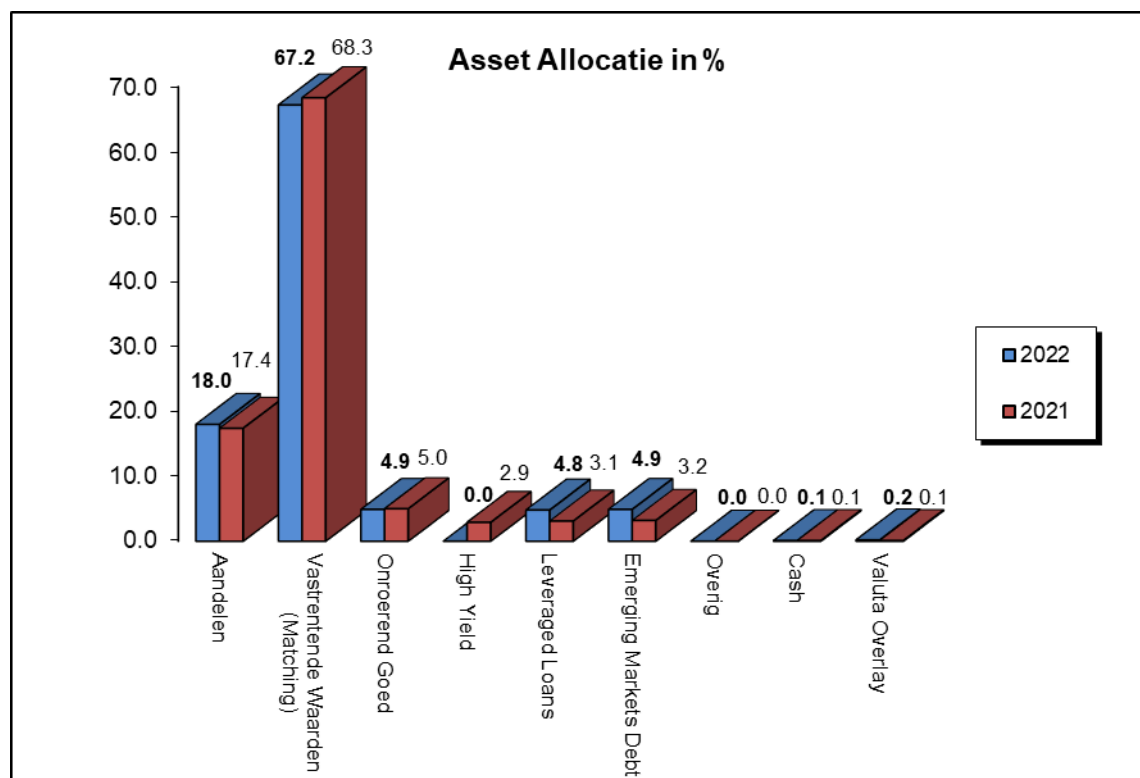
In onderstaande tabel is de performance weergegeven die in de verschillende jaren is behaald ten opzichte van de benchmark.

In onderstaande tabel is de performance weergegeven die in de verschillende vermogenscategorieën is behaald.

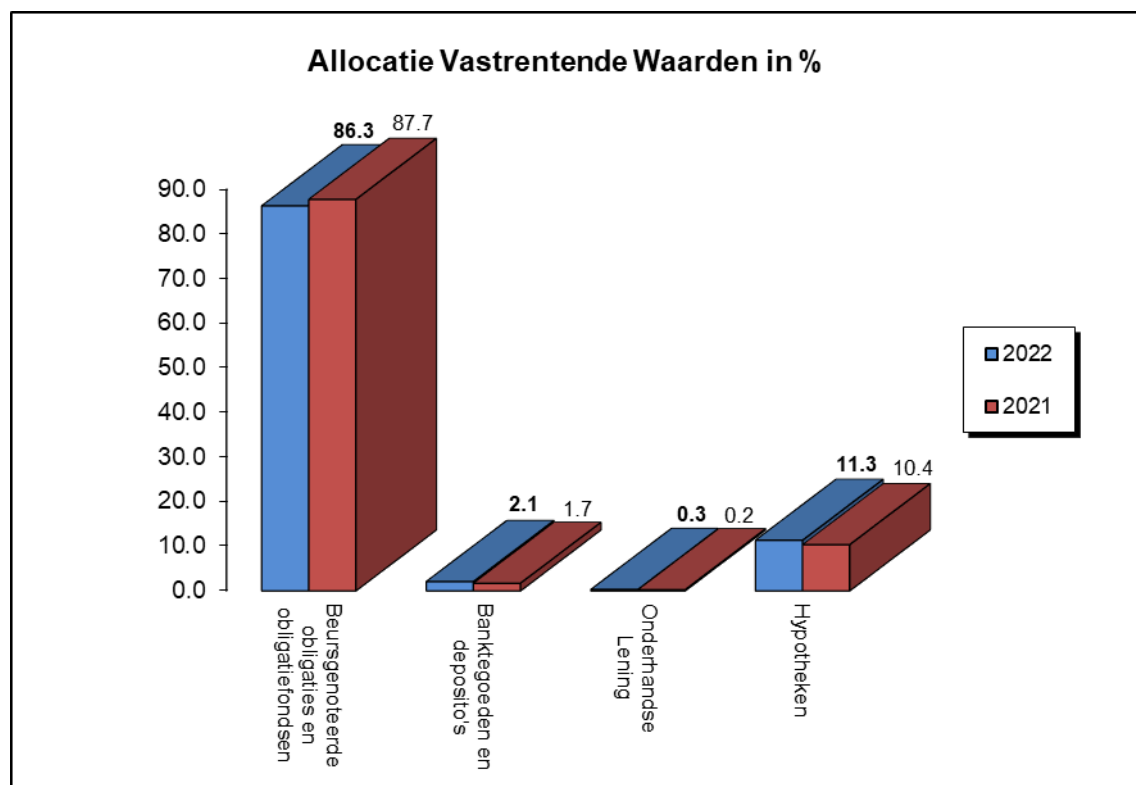
In onderstaande tabel is de asset allocatie weergegeven in 2022 ten opzichte van 2021.

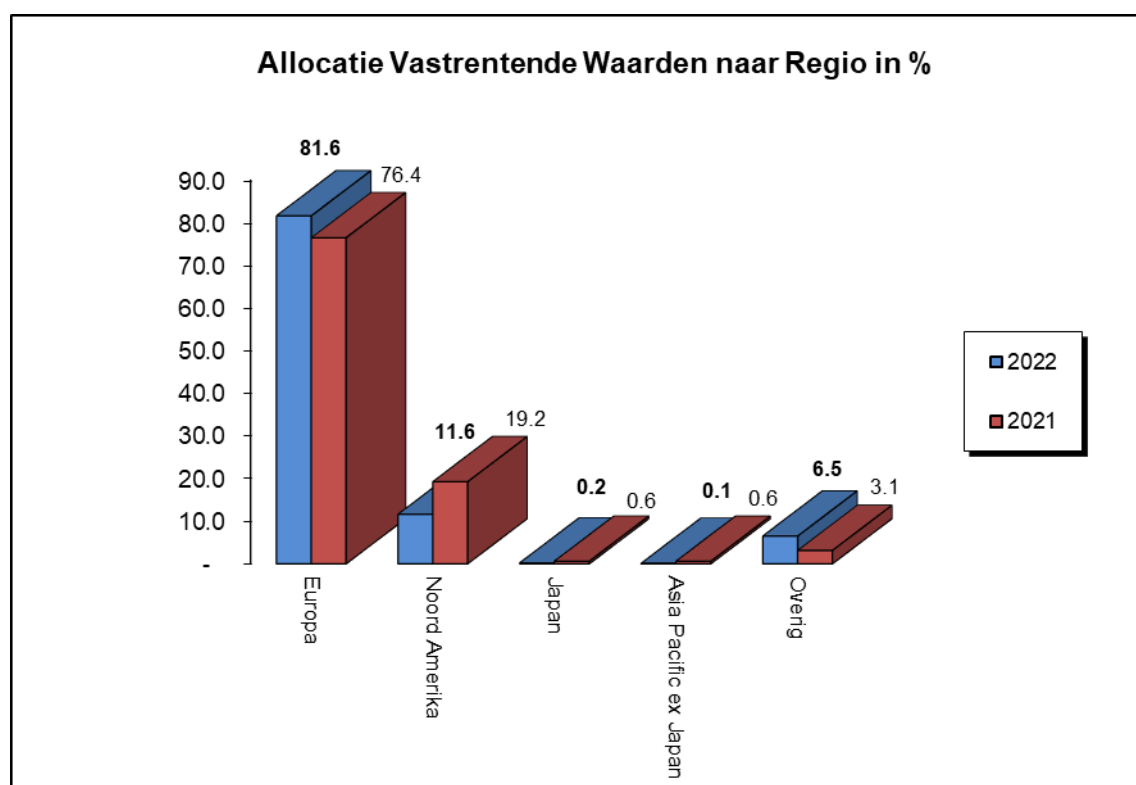
Vastrentende waarden

De vastrentende portefeuille bestond eind 2022 uit de volgende onderdelen: Euro Staatsleningen, Nederlandse Hypotheken luidend in Euro, Euro bedrijfsobligaties (credits), US bedrijfsobligaties (credits), Emerging Markets Debt, Europese Leveraged Loans en de renteswap portefeuille om de renteafdekking op het gewenste niveau te houden. Met uitzondering van Emerging Markets Debt en Leveraged Loans maken alle bovengenoemde vastrentende categorieën deel uit van de matchingportefeuille. De strategische allocatie naar deze matchingportefeuille bedroeg eind 2022 69% van de totale portefeuille.

De strategische allocatie naar de staatsobligatie portefeuille bedroeg 35,5%. De werkelijke allocatie bedroeg 35,9% per eind 2022. De allocatie naar Nederlandse Hypotheken bedroeg 8,6% verdeeld over twee managers. De allocatie naar bedrijfsobligaties bedroeg 25,7%. Het strategische rente afdekkingspercentage was gedurende het hele jaar constant op 88%. Indien we kijken naar de regio-allocatie van de vastrentende waarden dan is 81,6% belegd in euro's in Europa, het overige is voornamelijk noterend in Amerikaanse dollar. In onderstaande tabel is de asset allocatie weergegeven in 2022 ten opzichte van 2021.

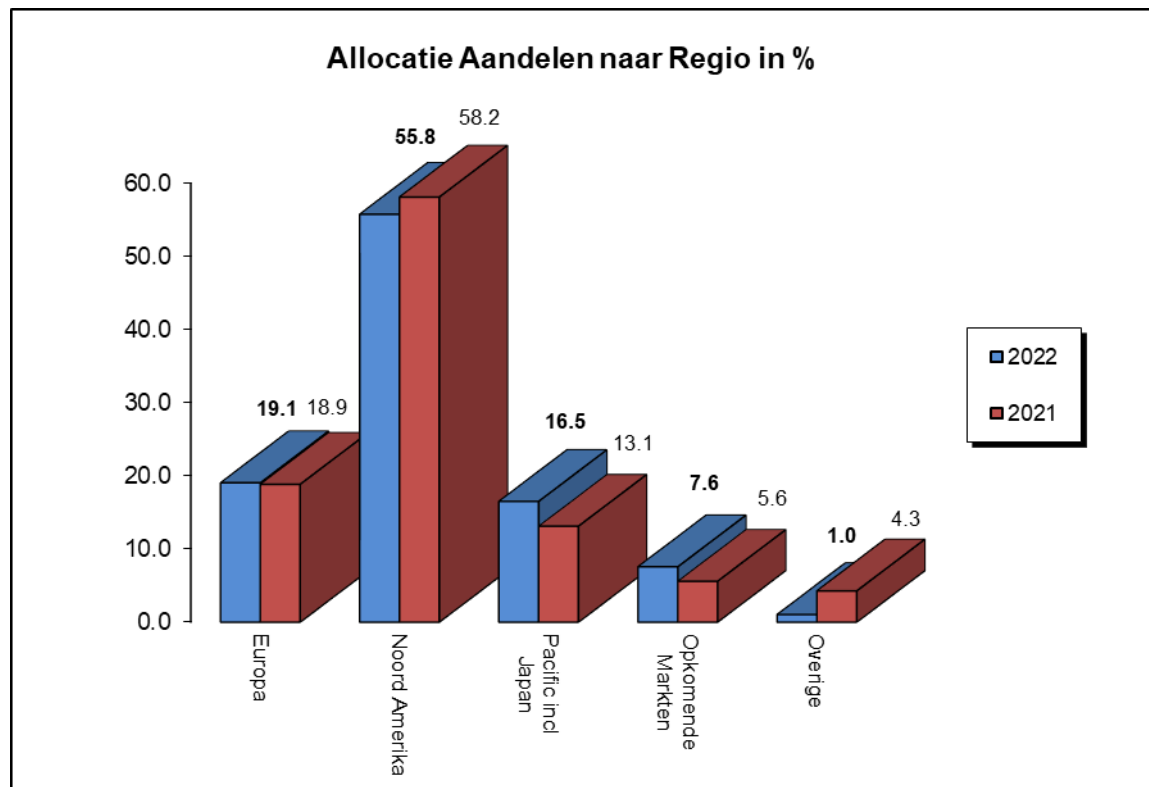
In onderstaande tabel is de allocatie van vastrentende waarden naar regio weergegeven in 2022 ten opzichte van 2021.

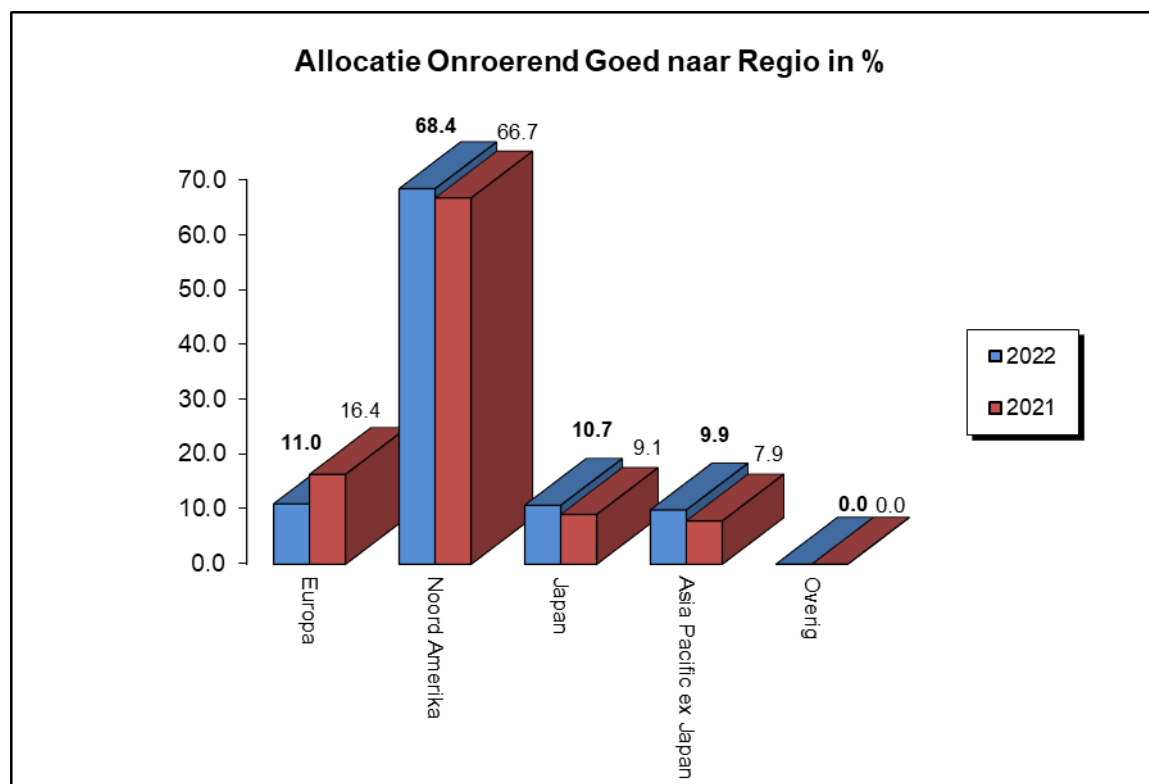
Aandelen, vastgoed en overige beleggingen

In 2022 bedroeg de strategische allocatie naar wereldwijde aandelen in ontwikkelde landen 14,4%. De aandelen allocatie naar opkomende markten bedroeg 2,9%. Kijken we naar de regio allocatie van de aandelen dan is 55,8% belegd in Noord-Amerika en 19,1% in Europa. De opkomende markten waren goed voor 7,6% De allocatie naar onroerend goed aandelen bedroeg 4,9%, Leveraged Loans maakten 4,5% van de portefeuille uit en Emerging Markets obligaties 4,7%.

In onderstaande tabel is de allocatie van aandelen naar regio weergegeven in 2022 ten opzichte van 2021.

In onderstaande tabel is de allocatie van onroerend goed aandelen naar regio weergegeven in 2022 ten opzichte van 2021.

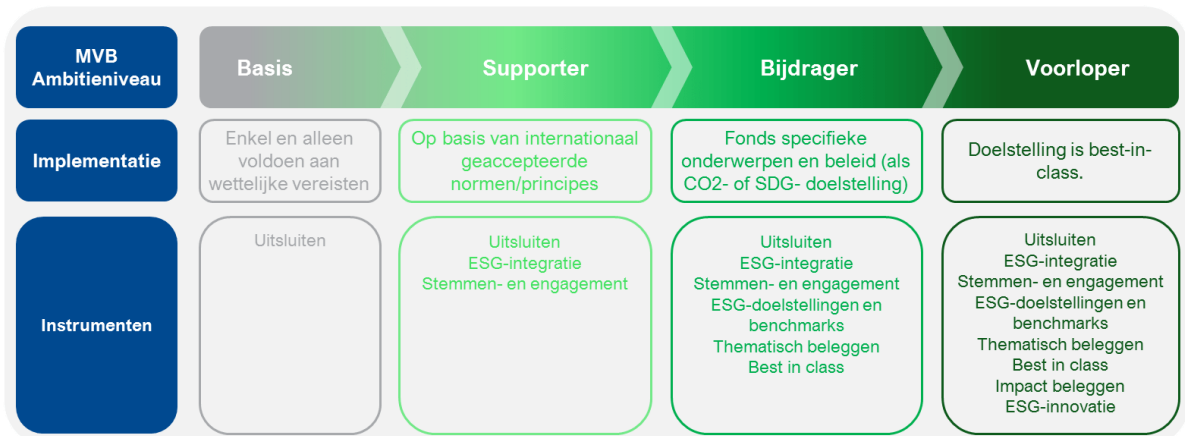
Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het fonds vindt maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) belangrijk en is zich bewust van de invloed die zij als langetermijnbelegger kan uitoefenen. In 2021 is het fonds een traject gestart om een Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid (MVB-beleid) vorm te geven dat zowel voldoet aan geldende wet- en regelgeving en de (inter)nationale initiatieven die op dit gebied kunnen worden nageleefd, als aan de eigen ambities van het fonds en die van haar deelnemers. In 2022 heeft het fonds zich verder ingespannen om het beleid te implementeren in de praktijk en in te bedden in de reguliere beleidscyclus van het fonds.

1. Achtergrond

Om toe te zien op de vormgeving en implementatie van een passend MVB-beleid, heeft het fonds een ESG¹-werkgroep ingericht met een externe ESG-adviseur (Sprenkels), een rapportagespecialist vanuit de Custodian CACEIS en vertegenwoordigers vanuit zowel de fiduciair manager BNP Paribas AM als vanuit het bestuur zelf. De ESG-werkgroep adviseert daarbij de Beleggingscontrole commissie van het fonds, die uiteindelijk het advies en vervolgstappen vanuit deze ESG-werkgroep in haar processen integreert.

De werkgroep heeft zich enerzijds middels een top-down methodiek gericht op het definiëren van een MVB-ambitie die past bij het fonds en anderzijds naar de praktische implementatie van de vraagstukken die voortkomen uit het moeten voldoen aan wet- en regelgeving. Bij het definiëren van het ambitieniveau is naar voren gekomen dat het fonds geen voorloper hoeft te zijn op het gebied van MVB, maar ook niet tot de achterhoede wil behoren. Het fonds classificeert haar MVB-ambitie daarmee als een 'Supporter' aan de hand onderstaand overzicht.

Deze ambitie sluit aan bij het doel van het fonds om een verantwoord beleid te voeren, waarin de deelnemers zich kunnen herkennen, maar welke proportioneel is voor de aard en grootte van het fonds en welke in functie staat van de primaire doelstelling van het fonds; het behoud van een duurzame pensioenregeling die breed vertrouwen geniet, goed en betaalbaar is en die aantrekkelijk blijft voor alle belanghebbenden, jong en oud. Het fonds wil transparant zijn over het gevoerde beleid, en over de aantoonbare effecten van dit beleid.

De meest recente versie van het MVB-beleid is terug te vinden op de website <https://www.pensioenfondsstaples.nl/ons-pensioenfonds/meer-over-ons-beleid/maatschappelijk-verantwoord-beleggen>

2. Vervolg 2022

In 2022 heeft het fonds een aantal stappen genomen om het MVB-beleid verder aan te scherpen in lijn met relevante wet- en regelgeving en om de gedragslijnen vanuit dit MVB-beleid in te bedden in de reguliere beleidscyclus. In de volgende secties wordt dit in meer detail beschreven.

¹ Internationaal wordt de term ESG breed gebruikt. De term is een afkorting voor drie duurzaamheidsfactoren die kenmerkend zijn voor "business practices" bij de entiteiten waarin wordt belegd. **E** staat voor **environmental**, **S** staat voor **social** en **G** staat voor **governance**. Deze factoren worden gezien als basis voor maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) en daarom wordt de termen ESG en MVB vaak door elkaar gebruikt.

2.1. Wet- en regelgeving

IMVB-convenant

Het fonds is ondertekenaar van het convenant voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB). De ondertekenaars werken samen om, onder andere, de negatieve effecten op mens en milieu van ondernemingen (of de keten hierachter) waarin is geïnvesteerd te mitigeren. Dit wordt nagestreefd door het inbedden en naleven van internationale standaarden van de Verenigde Naties over bedrijfsleven en mensenrechten (United Nations Guiding Principles for Business and Human Rights) en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen in zowel het eigen beleid als dat van derden. In deze standaarden en richtlijnen staat bijvoorbeeld hoe internationale bedrijven deze potentiële negatieve impact, middels een ESG-due diligence cyclus, in hun bedrijfsvoering kunnen identificeren, prioriteit moeten geven en de passende actie hierop kunnen bepalen.

De ESG-due diligence aanpak van pensioenfonds Staples is terug te vinden in het MVB-beleid: <https://www.pensioenfondsstaples.nl/ons-pensioenfonds/meer-over-ons-beleid/maatschappelijk-verantwoord-beleggen>

Op deze webpagina wordt ook specifiek verwezen naar ons recente stembeleid en eventueel gevoerde dialoog met de bedrijven waarin wij investeren.

Thema's

Het fonds heeft in de basis een aantal thematische aandachtsgebieden geformuleerd die passen bij de identiteit van het fonds en de voorkeuren van de deelnemers. Zo zijn, vanuit deze eigen overtuigingen en overwegingen, mensenrechten, arbeidsnormen en klimaatverandering als belangrijke focusthema's benoemd binnen de uitvoering van het ESG-beleid. Daarnaast is het fonds van mening dat de duurzaamheidsfactoren E, S en G sterk met elkaar samenhangen en wil deze dan ook in samenhang meenemen in het beleid. Periodiek worden deze aandachtsgebieden aangevuld met de eventuele duurzaamheidsrisico's die middels de uitvoering van het ESG-due diligencebeleid naar voren komen.

In het 4^e kwartaal 2022 heeft het fonds de laatste ESG-due diligence screening uitgevoerd. De materiële overtredingen van de UNGP-richtlijnen bevonden zich in de portefeuille "aandelen opkomende markten", waarvan gedurende het laatste kwartaal van 2022 afscheid is genomen. Vanuit deze analyse zijn verder geen andere specifieke risico-aandachtsgebieden naar voren gekomen die aanvullend opgenomen kunnen worden in het MVB-beleid op basis van de geïdentificeerde (potentiële) negatieve impacts. Het fonds blijft deze conclusie periodiek middels dezelfde cyclus en screening evalueren.

Monitoring

In opdracht van het fonds heeft de fiduciair manager de bestaande vermogensbeheerders gewezen op het MVB-beleid van Pensioenfonds Staples, het IMVB-convenant en de daarbij horende verwachtingen voor vermogensbeheerders. Op basis van een standaardbrief is aan de vermogensbeheerders gevraagd te bevestigen of de dienstverlening conform deze verwachtingen en afspraken uit het IMVB-convenant wordt uitgevoerd. Alle vermogensbeheerders hebben in 2022 aangegeven of de richtlijnen te onderschrijven, of een eigen beleid toe te passen dat qua strekking overeenkomt met de vanuit het IMVB-convenant vereiste richtlijnen. Ondertussen blijft het fonds monitoren dat de derde partijen waaraan het werkzaamheden uitbesteedt handelen conform de OESO-richtlijnen en de UNGP's.

Om een gedegen uitvoering van het beleid te kunnen waarborgen, heeft het fonds in de afspraken met haar fiduciair manager vastgelegd hoe en op welke wijze er naleving van het IMVB-convenant wordt nagestreefd in de dienstverlening aan het fonds. In de afspraken met de ESG-dataleverancier (CACEIS) is het due-diligence proces en de terugkoppeling hierover geborgd. De fiduciair manager neemt hierbij ook de verantwoordelijkheid om terugkoppeling van CACEIS te krijgen met betrekking tot de geïdentificeerde potentiële negatieve impacts in de portefeuille, waar actie in de vorm van uitsluiting of engagement op moet worden genomen.

SFDR

Onder de Europese wetgeving, de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), wordt er van het fonds verwacht dat zij verantwoording aflegt over bepaalde duurzaamheidsgerelateerde beleidsaspecten. De SFDR bestaat uit een aantal wetsartikelen waarbij de uitwerking in twee levels is gegoten. Per 1 januari 2023 dient pensioenfonds Staples aan de vereisten onder zowel level 1 als 2 te voldoen. Om dit te bewerkstelligen heeft het fonds zich in 2022 ingespannen om de relevante vereisten voor het fonds in kaart te brengen en de uitwerking

daarvan in te richten. De daadwerkelijke vereisten voor pensioenfondsen Staples zijn deels afhankelijk van een tweetal keuzes die het fonds heeft moeten maken:

Keuzes Pensioenfondsen Staples

- 1) Pensioenfondsen Staples heeft beoordeeld dat de belangrijkste ongunstige effecten (Principal Adverse Impacts, kortweg PAI's) van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren in de zin van artikel 4 van de SFDR vooralsnog niet worden meegenomen. De belangrijkste reden hiervoor is dat de dekking van de data die hiervoor benodigd is en de kwaliteit daarvan nog te gelimiteerd is en niet in verhouding staat tot de daarbij hoge benodigde operationele inspanningen en kosten. Het fonds acht daarom dat zij binnen haar mogelijkheden niet de gewenste verantwoording af kan leggen. Het fonds heeft dit in 2022 binnen de ESG-werkgroep geanalyseerd en zal de ontwikkelingen op gebied van dekking en kwaliteit van de data ook in 2023 blijven monitoren. Wanneer deze verbeteren naar de maatstaven van de wetgeving zal het fonds de huidige keuze om geen rekening te houden met de belangrijkste ongunstige effecten in heroverweging nemen. Bij deze heroverweging neemt het fonds de kwaliteit, inspanning en kosten van de rapportages mee. Deze heroverweging kan ook nog beïnvloed worden wanneer deelnemers willen dat het fonds rekening houdt met de wettelijke ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsrisico's.
- 2) Daarnaast heeft het fonds de pensioenregeling als een artikel 8 product geclassificeerd. Dit betekent dat de pensioenregeling volgens de SFDR-wetgeving ecologische of sociale kenmerken (of beide) promoot. Om volledig compliant te zijn met de verwachtingen vanuit de SFDR op dit onderdeel, heeft het fonds zich laten ondersteunen door een externe partij, AF Advisors. In Bijlage 1 SFDR Template kunt u meer lezen over hoe het promoten van ecologische en sociale kenmerken met de beleggingen voor de pensioenregeling er in 2022 hebben uitgezien.

2.2. Implementatie en uitvoering MVB

ESG integratie

Het fonds heeft in 2022 gebruik gemaakt van drie verschillende screeningsmodules c.q. dataoplossingen van CACEIS om inzicht te krijgen in de ESG-risico's van haar beleggingen, mede ten behoeve van de ESG-due diligence cyclus. Daarnaast heeft het fonds in 2022 de algemene ESG-scores van de portefeuille, zoals vastgesteld door de fiduciair manager BNP Paribas gemonitord, om een gevoel te krijgen bij de ontwikkeling van de performance van de beleggingen op gebied van algemene ESG-karakteristieken.

Hierbij heeft het fonds tevens binnen de ESG-werkgroep onderzocht hoe de algemene ESG factoren concreet in samenhang meegenomen kunnen worden in het ESG-beleid en de uitvoering daarvan. Als uitkomst heeft het fonds voor aandelen ontwikkelde landen de MSCI ESG Leaders benchmark geïmplementeerd. Hiermee wordt een Best-in-class methodiek toegepast, waarbij per sector wordt getild naar de bedrijven met de hoogste ESG scores, tot 50% van de markt kapitalisatie. Daarnaast worden bedrijven uitgesloten op basis van activiteiten in thermische kolen, teerzanden, tabak, controversiële, nucleaire en civiele wapens, schending van UNGC, alcohol, gokindustrie en kernenergie.

Actief aandeelhouderschap

Stembeleid

Op de website van het fonds is terug te vinden hoe er door de vermogensbeheerders van het fonds, namens het fonds is gestemd: www.pensioenfondsstaples.nl/ons-pensioenfonds/meer-over-ons-bleid/maatschappelijk-verantwoord-beleggen/onze-stem-gebruiken

Engagement

Uitgangspunt: Pensioenfondsen Staples wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) haar invloed als aandeelhouder inzetten en positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. Pensioenfondsen Staples vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten, om op deze manier bij te dragen aan de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen en markten.

Uitvoering: Voor het identificeren van partijen in de portefeuille die zich schuldig maken aan schendingen van de OESO-richtlijnen en UNGP's en waar, conform het vastgestelde ESG-due diligence proces, engagement op zou moeten worden toegepast, heeft het fonds de Global Standards module van Sustainalytics geïmplementeerd. De uitvoering van de screening en terugkoppeling hierover is geborgd bij de custodian van het fonds, CACEIS, die daar periodiek een rapportage over aanlevert. De fiduciair manager neemt hierbij de verantwoordelijkheid om

terugkoppeling van CACEIS te krijgen met betrekking tot de geïdentificeerde potentiële negatieve impacts in de portefeuille, waar actie in de vorm van engagement op moet worden genomen. Hierbij is tevens afgesproken dat de fiduciair manager ieder half jaar terugkoppeling geeft over de invulling, voortgang en resultaten van de relevante engagement trajecten.

In Bijlage 1 SFDR Template en op de website: www.pensioenfondsstaples.nl/ons-pensioenfonds/meer-over-ons-bleeid/maatschappelijk-verantwoord-beleggen/engagement-het-gesprek, is een meer gedetailleerd overzicht van de engagement inspanningen die namens het fonds zijn uitgevoerd terug te vinden.

Uitsluitingsbeleid

Uitgangspunt: Het fonds wil niet beleggen in ondernemingen en landen waarvan producten of kernactiviteiten in strijd zijn met internationale verdragen of de principes van Pensioenfonds Staples. Deze zijn terug te vinden in de laatste versie van het MVB-beleid op de website. Pensioenfonds Staples hanteert daartoe een uitsluitingslijst. Naast de uitsluitingen die principieel volgen uit het beleid van het fonds worden met de toepassing van de MSCI ESG Leaders benchmark binnen de aandelen ontwikkelde landen portefeuille ook bedrijven uitgesloten die betrokken zijn bij activiteiten in steenkool, teerzanden, tabak, civiele wapens, alcohol, gokindustrie en kernenergie.

Uitvoering: Het uitsluitingsbeleid is door het fonds in haar ESG-beleid vastgelegd. In Bijlage 1 SFDR Template is een meer gedetailleerd overzicht terug te vinden van de uitgesloten ondernemingen in 2022. Daarnaast publiceert het fonds conform de uitgangspunten van het IMVB-convenant, eens per jaar op de website een lijst van fondsen en entiteiten waarin zij wel is belegd.

3. Evaluatie beleid

Het MVB-beleid wordt minimaal iedere drie jaar geëvalueerd door het bestuur. Indien de evaluatie hier aanleiding toe geeft, wordt het beleid en de invulling van het beleid in de portefeuille aangepast. De laatste evaluatie van het MVB-beleid door het bestuur heeft in 2021 plaatsgevonden.

Toekomst Pensioenfonds

Sinds 2014 wordt de toekomst van het fonds halfjaarlijks gemonitord met behulp van de kwetsbaarheidsmatrix waarvoor de circulaire 'krimpende en gesloten fondsen' van DNB als uitgangspunt heeft gediend. Een liquidatie van het fonds zal in gang worden gezet zodra op basis van de kwetsbaarheidsmatrix zelfstandige voortzetting onder druk komt te staan of er een alternatieve uitvoeringsvorm is die de belangen van de deelnemers beter behartigt. Tot op heden blijkt voortzetting van ons pensioenfonds hier het beste bij te passen.

Op 30 maart 2022 is het voorstel Wtp ingediend bij de Tweede Kamer. De Tweede Kamer heeft ervoor gekozen om de wet artikelsgewijs te behandelen. Op 22 december 2022 heeft de Tweede Kamer ingestemd met het voorstel Wtp, inclusief de aangenomen wijzigingsvoorstellen vanuit de Kamer. Dit wetsvoorstel regelt de wettelijke kaders van het nieuwe pensioenstelsel. In de Wtp staat dat gesloten fondsen en gesloten kringen van een algemeen pensioenfonds niet zelfstandig kunnen invaren. Dat kan alleen als er nog een werkgever bestaat die betrokken was bij het gesloten fonds en die werkgever een verzoek tot invaren doet. Wij zijn aan het onderzoeken of invaren tot onze mogelijkheden behoort. Ook onderzoeken wij complexiteitsreductie om de uitvoering van de pensioenregeling te vereenvoudigen, waardoor mogelijk pensioenuitvoeringskosten kunnen worden bespaard en een overgang naar een eventuele andere pensioenuitvoeringsvorm in de toekomst eenvoudiger is. Het bestuur zal ook komend jaar alle toekomstige opties analyseren en uiteraard de ontwikkelingen in de pensioensector en wet- en regeling op de voet volgen.

Ontwikkelingen na balansdatum

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2022 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. DNB heeft besloten om de rentetermijnstructuur vanaf 1 januari 2023 vast te stellen overeenkomstig het advies van de Commissie Parameters 2022. De door de Commissie Parameters in 2019 geadviseerde nieuwe Ultimate Forward Rate (UFR) methode die vanaf 1 januari 2021 in vier gelijke jaarlijkse stappen zou worden ingevoerd, komt hierdoor te vervallen.

In de onderstaande tabel wordt de impact van de wijziging op de financiële positie van het fonds getoond als per 31 december 2022 reeds rekening was gehouden met de rentetermijnstructuur op basis van de methodiek vanaf 1 januari 2023.

	Rentetermijnstructuur 31 december 2022	
Financiële positie 31 december 2022	UFR einde 2022	UFR primo 2023
Vermogen	670.242	670.242
Technische Voorzieningen	561.208	561.941
Eigen vermogen	109.034	108.301
Actuele dekkingsgraad	119,40%	119,30%

Samenvatting eindrapportage van de visitatiecommissie

Op de financiële markten was 2022 een turbulent jaar, met veel onzekerheden en grote veranderingen. Zo is de oorlog in Oekraïne nog steeds aan de gang, zijn de energieprijzen in een ongekend tempo gestegen en hebben we historisch hoge inflatiecijfers gezien, in combinatie met een oplopende rente.

De laatste jaren groeide het belegde pensioenvermogen van de meeste pensioenfondsen in Nederland, maar in 2022 daalden de belegde vermogens deels door de gestegen rente, deels door de negatieve rendementen op met name aandelen. Daarnaast zorgde de gestegen rente ervoor dat de voorzieningen voor de pensioenverplichtingen ook daalden. Mede daardoor kon het fonds de pensioenen gedeeltelijk indexeren met 8,3% per 1 januari 2023. Als gevolg van deze toeslag kwam de actuele dekkingsgraad eind 2022 uit op 119,4%. De beleidsdekkingsgraad lag per eind 2022 op 127,6%. Per eind maart 2023 is de actuele dekkingsgraad 121,3%.

Belangrijke thema's voor het fonds waren de ontwikkelingen en visie op de toekomst van het fonds, de verdere integratie van de nieuwe leden in het bestuur, zowel als bestuurder als ook in hun rol van sleutelfunctiehouder Risicobeheer en Interne Audit. Daarnaast zijn op IT-gebied stappen gezet en heeft het vermogensbeheer veel aandacht gekregen door de uitwerking van de dynamische strategie en de ALM-studie.

Toekomst van het fonds en voorbereiding op Wet Toekomst Pensioenen (Wtp)

Een groot deel van 2022, was het bestuur in de veronderstelling dat er geen mogelijkheid was om een verzoek tot invaren te gaan ontvangen vanuit de sociale partners. Eind 2022 is, onder meer na het inwinnen van advies en overleg met diverse gremia, duidelijk geworden dat de in de Kamer van Koophandel opgenomen Staples-entiteiten toch een rol vanuit de Pensioenwet zouden moeten vervullen. Deze constatering heeft ertoe geleid dat het fonds hierover in gesprek is met de werkgever. De commissie vindt dat het bestuur met het nieuwe perspectief snel en adequaat heeft gehandeld om duidelijkheid te krijgen over de rol van de werkgever.

De hiervoor genoemde ontwikkelingen zijn voor het bestuur aanleiding geweest om een werkgroep in te richten met de opdracht te onderzoeken wat de mogelijke opties zijn en welke optie het meest tegemoet komt aan de belangen van de deelnemers van het fonds. Die werkgroep heeft een voortrekkersrol voor de verkenning van de keuzes die in een volgende fase gemaakt moeten worden.

Het fonds heeft in het kader van de beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming wellicht een achterstand ten opzichte van andere pensioenfondsen in te halen. Maar door de snelle opzet van de werkgroep en het inzetten van reeds opgedane kennis bij andere pensioenfondsen zou het fonds in staat kunnen zijn om het been bij te trekken. Hiermee is tevens de aanbeveling van het voorgaande jaar om de toekomstscenario's met voor- en nadelen in het kader van de Wtp nauwkeurig in kaart te brengen, inclusief kwalitatieve en kwantitatieve criteria voor het scoren van de scenario's, wederom actueel geworden. Daarbij speelt ook de keuze voor een solidaire- dan wel flexibele premieregeling.

Bemensing bestuur

Na de inwerkperiode van de laatst toegetreden bestuurders is het bestuur qua samenstelling en expertise op sterkte. De commissie constateert een respectvolle en kritisch-constructieve opstelling binnen het bestuur. Het verloop van de vergaderingen wordt structureel, expliciet en met open vizier geëvalueerd. Door de recente ervaring met het inwerken van nieuwe bestuurders lijkt behoefte te zijn ontstaan voor een standaard inwerkprogramma voor nieuwe bestuurders. Deze wens is door het bestuur opgepakt.

De geschiktheidsmatrix is eind 2022 aangepast aan de nieuwe bestuurssamenstelling. Het doel van de geschiktheidsmatrix, het kunnen dragen van de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de pensioenregeling en een goed beheer van het pensioenfonds, is naar de mening van de visitatiecommissie voldoende geborgd.

Sleutelfuncties Risicobeheer en Interne Audit

In 2022 zijn door de sleutelfunctiehouder (SFH) Risicobeheer en de IRM-commissie nieuwe risicokaarten opgezet om het risicoraamwerk verder inzichtelijk te maken. Voor komend jaar is het plan om te zorgen dat de eerste lijn volledig eigenaar wordt van de eigen risicokaarten en het vastleggen/bijhouden van de risico's en controls, met opvolging en borging van de eventuele mitigerende maatregelen.

De overdracht van de SFH Interne Audit van de externe deskundige naar de per begin 2022 toegetreden bestuurder is goed verlopen. De extern deskundige is aangebleven als functievervuller. Daarmee is het jaarplan gecontinueerd en is de interne audit Uitbestedingsproces in 2022 afgerond en zal het onderzoek Datakwaliteit in 2023 worden afgerond.

IT en uitbesteding

In het afgelopen jaar heeft het fonds de nodige ontwikkelingen doorgemaakt op IT-gebied. Zo zijn de IT-risico's in kaart gebracht en is het IT-beleid van het fonds verder vormgegeven. Voor medio 2023 staat de overgang naar een nieuwe IT-werkomgeving voor alle bestuurders op de planning.

Vermogensbeheer

Op de financiële markten was 2022 een turbulent jaar, met veel onzekerheden en grote veranderingen. Direct na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne heeft de BCC de ontwikkelingen scherp in de gaten gehouden maar werden aanpassingen in de beleggingsportefeuille niet nodig geacht. Vanwege de dynamische strategie waren de risico's in de beleggingsportefeuille al in een eerder stadium afgebouwd.

De opzet van deze dynamische strategie en de gebruikte economische scenario's voor de ALM-studie die in 2022 is uitgevoerd, zorgden voor discussies over (onbewust) impliciete aannames en veronderstellingen. Dit proces heeft ertoe geleid dat het bestuur heeft besloten om een aanvullende ALM-studie uit te laten voeren. Het gehele bestuur is bij de opzet van deze aanvullende ALM-studie betrokken wat bijdraagt aan een gedragen besluitvormingsproces en consensus bij alle bestuursleden. Hierbij wordt tevens de cyclus voor het opstellen van het beleggingsplan tegen het licht gehouden.

Ten aanzien van de uitwerking van de dynamische strategie geeft de visitatiecommissie in overweging om de strategie niet alleen kwantitatief maar vooral ook kwalitatief (wat, waarom, hoe) te onderbouwen. Dit geeft inzicht in de achtergronden en kan helpen om de juiste gesprekken te voeren op het moment dat er economische/financiële onrust in de markt is die ervoor kan zorgen dat de dynamische strategie ter discussie kan komen te staan.

Code pensioenfondsen

De commissie heeft een overzicht uit februari 2023 ontvangen waarin het fonds aangeeft in hoeverre wordt voldaan aan de normen van de Code Pensioenfondsen. Het overzicht geeft ook aan op welke onderdelen in 2022 activiteiten zijn afgerond, zoals het risicobereidheidsonderzoek en het calamiteitenplan. Volgens dit overzicht wordt grotendeels aan de normen voldaan. Ook met de in 2022 toegetreden bestuurders is de samenstelling van het bestuur niet conform de diversiteitsnormen omdat het jongste bestuurslid ouder is dan 39 jaar. In het verantwoordingsorgaan ontbreekt een vrouw. Bij iedere vacature is diversiteit een belangrijk aandachtspunt waarbij voor het vinden van de best passende kandidaten kwaliteit voorop blijft staan.

Gedurende de visitatieperiode heeft de commissie meerdere keren contact gehad met het dagelijks bestuur van het pensioenfonds. In deze gesprekken kwamen de actuele bestuurlijke onderwerpen aan de orde. Daarnaast heeft de commissie, net als voorgaande jaren, gesprekken gevoerd met enkele bestuursleden, sleutelfunctiehouders en het verantwoordingsorgaan.

Wij bedanken alle betrokkenen voor de inzet en medewerking bij deze visitatie, en hebben deze als plezierig en constructief ervaren.

De visitatiecommissie,
Op 24 mei 2023,

Mr. Drs. Alieke Doornink
Drs. Elvin van den Hoek AAG CPE
Ir. Niek Swagers

Reactie van het bestuur op het samenvattend oordeel van de visitatiecommissie

Het bestuur heeft kennisgenomen van de eindrapportage van de visitatiecommissie en waardeert het algemene oordeel. Wij hebben de geformuleerde aanbevelingen kritisch bekeken en van een eerste reactie voorzien. Hierbij merken wij op dat een aantal onderwerpen al extra aandacht heeft gekregen dan wel dat hierop inmiddels actie is genomen. Het bestuur zal de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen in het najaar van 2023 met de visitatiecommissie bespreken. Wij spreken onze waardering uit voor de deskundige en efficiënte wijze waarop de visitatiecommissie het onderzoek heeft uitgevoerd.

Verklaring van het Verantwoordingsorgaan

Inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) beoordeelt het door het bestuur van de Stichting Pensioenfonds Staples (Bestuur) uitgevoerde beleid, de gemaakte beleidskeuzes en de naleving van principes van goed pensioenbestuur. Daarnaast heeft het VO een aantal wettelijke adviesrechten.

Het VO is paritair samengesteld, dat wil zeggen met een evenredige verdeling van vertegenwoordigers van werkgever, (gewezen) deelnemers en gepensioneerden.

Per 1 juli 2022 liep de benoemingstermijn af van een drietal VO leden. Omdat de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever is beëindigd overwoog het Bestuur een paritair bestuursmodel zonder werkgever. Op grond daarvan heeft het Bestuur besloten alle leden van het VO ingaande 1 juli 2022 op interim basis te benoemen totdat de uiteindelijke keuze van het bestuursmodel is gemaakt.

Het VO volgt de gedachtewisselingen van het Bestuur nauwgezet; zowel inhoudelijk als wat betreft de wijze waarop besluitvorming tot stand komt. Uitgangspunt bij onze oordeelsvorming is of het Bestuur bij haar besluitvorming heeft voldaan aan de opdracht tot een evenwichtige belangenafweging, zoals omschreven in artikel 8 lid 3 van de statuten.

Wij stellen (evenals voorgaande jaren) vast dat er sprake is van een goede relatie met het Bestuur. Er is ruimte voor een positief kritische dialoog en er is voldoende transparantie; zo zijn alle vergaderstukken, beleidsnotities, verslagen, besluitenlijsten, presentaties van externe deskundigen etc. voor ons volledig en tijdig toegankelijk. Vertegenwoordigers van het VO worden in de gelegenheid gesteld hun kennis op peil te houden door o.a. seminars bij te wonen van de Pensioenfederatie en/of DNB. Daarnaast ontvangen zij wekelijks artikelen met actualiteiten over pensioen-gerelateerde onderwerpen.

Werkzaamheden van het Verantwoordingsorgaan

Het VO heeft gedurende 2022 vijfmaal vergaderd. Onze vergaderingen worden (gedeeltelijk) bijgewoond door de voorzitter en/of secretaris van het Bestuur. Daarbij vindt de gedachtewisseling plaats aan de hand van vooraf door het VO opgestelde vragen c.q. opmerkingen naar aanleiding van het doornemen van de vergaderstukken en notulen van de vergaderingen van het Bestuur. Het is gebleken dat die werkwijze tot een open en effectieve communicatie tussen Bestuur en VO heeft geleid. Het afgelopen jaar heeft het VO advies uitgebracht inzake de voortzetting van het vastgestelde beloningsbeleid.

De **kernpunten** waarop het VO zich het afgelopen jaar heeft gericht vatten wij hieronder samen:

Toekomst van het Staples Pensioen Fonds (Fonds)

Vanaf 1 juli 2018 is het Fonds een “gesloten fonds” en vanaf 31 december 2020 is de uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de werkgever beëindigd en ontvangt het Fonds geen premies of vergoedingen meer uit hoofde van de uitvoering van de pensioenregelingen.

Al een aantal jaren monitort het Bestuur periodiek wat de beste keuze is voor de toekomst van het Fonds. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden die zich bij verschillende omstandigheden (kunnen) voordoen. Daarbij komen zaken aan de orde als:

- Alternatieve uitvoeringsvormen (Algemeen Pensioen Fonds, Bedrijfstak Pensioen Fonds, Verzekeraar) en consequenties voor de deelnemers;
- Bestuursmodellen/Governance, waaronder of het Bestuur in staat te voldoen aan alle (wijzigingen) in wet- en regelgeving;
- Kosten voor uitvoering van de regelingen en het beheren van het vermogen.

Welke toekomstige uitvoeringsvorm de voorkeur zou moeten krijgen, wordt in belangrijke mate bepaald door de vraag welk alternatief uiteindelijk het best tegemoet komt aan de hieronder (in prioriteitsvolgorde) samengevatte ambities van het Fonds:

- Veilig stellen van de nominale uitkeringsverplichtingen
- Het jaarlijks volledig kunnen verlenen van toeslag van de aanspraken

- Het realiseren van z.g. “inhaaltoeslag” ofwel het bieden van de mogelijkheid in het verleden misgelopen toeslag alsnog te compenseren.

In het overleg met het Bestuur van het Fonds komen deze onderwerpen regelmatig aan de orde. Waarbij de vraag wordt beantwoord: waarmee worden de belangen van alle deelnemers (evenwichtige belangenafweging) thans en op termijn het beste gediend?

Tot op heden is de conclusie nog steeds dat het zelfstandig voortzetten van het Fonds het beste de belangen van alle deelnemers dient.

Het VO heeft vastgesteld dat het Bestuur zorgvuldig aandacht heeft besteed aan evenwichtige afweging van belangen én risico's voor de verschillende groepen belanghebbenden (leeftijdscohorten).

De stijgende rente in 2022 leidde tot een afname van de waarde van de pensioenverplichtingen en beperkte daarmee het effect van het negatieve rendement op beleggingen. Ondanks dit negatieve resultaat en daarmee een verlaging van het eigen vermogen bood de sterke financiële positie van het pensioenfonds de mogelijkheid om ook dit jaar een toeslag te verlenen (8,30% per 1 januari 2023).

De toeslag is door het Bestuur vastgesteld binnen de kaders van het FTK waarbij een consistente gedragslijn met voorgaande jaren is gevolgd. Als gevolg van dit besluit daalde de actuele dekkingsgraad in december 2022 met circa 10 procentpunten en zal het streefgetal voor eventuele toekomstige inhaaltoeslag toenemen.

Het kabinet heeft samen met werknemers- en werkgeversorganisaties een pensioenakkoord gesloten met nieuwe afspraken over pensioenen en AOW. Die moeten het pensioenstelsel transparanter en persoonlijker maken. De wettelijke kaders van dit akkoord zijn vastgelegd in het wetsvoorstel Wet toekomst pensioenen (Wtp). In dit wetsvoorstel is opgenomen dat een gesloten fonds zonder werkgever niet de mogelijkheid heeft om deel te nemen aan het nieuwe pensioenstelsel. Immers de beslissing om deel te nemen aan de het nieuwe pensioenstelsel, waarbij de opgebouwde aanspraken worden overgedragen ('invaren'), vraagt om een wijziging van de pensioentoezegging die door de werkgever is gedaan en is vastgelegd in de pensioenregeling.

Het Bestuur overlegt op dit moment met de voormalig werkgever of zij een beslissing wenst te nemen over het al dan niet invaren in het nieuwe pensioenstelsel. Dit onderwerp zal een belangrijk thema zijn in 2023 waarbij het VO om advies zal worden gevraagd.

Beleggingsbeleid

De Beleggings- en Controle Commissie (BCC) adviseert het Bestuur m.b.t. de te nemen beleidsbeslissingen en controleert de uitvoering door de externe beheerders.

Het beleggingsbeleid heeft als doel: realisatie van een koopkrachtbestendig pensioen en het beoogde pensioenresultaat en is in beginsel gebaseerd op twee pijlers: risicospreiding en rendement op lange termijn. Rendement is noodzakelijk voor zowel het behalen van het beoogde pensioenresultaat voor deelnemers als het kunnen realiseren van de toeslag-ambitie om ingegane en toekomstige pensioen koopkracht bestendig te houden; rendement kan echter niet of nauwelijks worden behaald zonder het aangaan van beleggingsrisico's. Binnen dat spanningsveld opereert het Bestuur. Voor wat betreft het beheersen van deze beleggingsrisico's is gekozen voor het zogenaamde dynamische strategie. Dat houdt in dat hoe hoger de dekkingsgraad, hoe meer de financiële risico's in de beleggingsportefeuille worden beperkt. De keerzijde van de medaille is dat ook het rendement van de beleggingsportefeuille wordt beperkt. Het Bestuur onderzoekt thans of dit beleid nog strookt met de huidige hoge inflatieniveau.

In het kader van maatschappelijk verantwoord beleggen heeft het Fonds zich eerder al aangesloten bij het betreffende IMVB-convenant van de Pensioenfederatie. De daarbij geldende criteria zijn afgestemd op de internationale eisen m.b.t. ESG (Environment, Social en Governance). Het afgelopen jaar is er een begin gemaakt met de verdere uitwerking van een beleid gericht op het voldoen aan de internationale SFDR-richtlijnen op het gebied van transparantie en verantwoording t.a.v. de duurzaamheid van de beleggingen.

Risicobeheersing

Naast het beheersen van de financiële risico's is veel aandacht besteed aan het beheersen van de niet-financiële risico's. Belangrijke elementen daarbij zijn data-integriteit en cyber security. Omdat veel processen zijn uitbesteed

aan externe partijen is het zorgvuldig monitoren van de uitbestedingspartners hierbij een telkens terugkerend onderwerp.

Governance

In het eerste kwartaal van 2022 heeft het Bestuur onder begeleiding van een extern bureau een zelfevaluatie uitgevoerd. De uitkomsten daarvan waren positief, met dien verstande dat er meer aandacht moet komen voor ondersteuning van het bestuur op operationele zaken.

Jaarverslag 2022

Het VO heeft kennisgenomen van het jaarverslag van de Stichting Pensioenfonds Staples over 2022 en van diverse documenten, waaronder de rapportage van de Visitatie Commissie, het verslag van de externe accountant en het verslag van de certificerend actuaire.

Communicatie

De deelnemers weten de communicatie van het Fonds over het algemeen als goed te waarderen. In lijn met het communicatieplan voor de komende jaren wordt de communicatie met alle belanghebbenden verder geïntensiveerd. Doel is het verder verbeteren en onderhouden van het vertrouwen in het Fonds. Een belangrijk deel van de communicatie vindt plaats via de website van het fonds (www.pensioenfondsstaples.nl).

Conclusie/Oordeel

Het afgelopen jaar heeft wederom sterk in het teken gestaan van de discussie over de toekomst van het fonds, de beheersing van risico's en daarmee de toekomstbestendigheid van de ingegane en nog niet ingegane pensioenuitkeringen.

Daarnaast is veel tijd en aandacht besteed aan de governance van het Fonds. Het tijdig voorzien in de benodigde menskracht, kennis en ervaring van bestuursleden heeft veel tijd en inspanning van het Bestuur gevraagd. Wij kunnen vaststellen dat het Bestuur het VO in ruime mate heeft "meegenomen" in het doorlopende proces van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. Mede daarop baseren wij ons oordeel dat daarbij sprake is geweest van een evenwichtige afweging van belangen van alle betrokkenen.

Huib Winkel, voorzitter
Gerrit Altena, secretaris
Dick de Rooij
Roland Pauptit
Herman Albers

Reactie van het bestuur op de conclusie/oordeel van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur verwelkomt het positieve oordeel van het verantwoordingsorgaan in het jaarverslag en bedankt het verantwoordingsorgaan voor de goede samenwerking in 2022 en gaat ervan uit dat deze op dezelfde wijze wordt bestendigd.

Jaarrekening 2022

Balans per 31 december

(na resultaatbestemming)

(bedragen in duizenden euro's)

	2022	2021
Activa		
Beleggingen voor risico pensioenfonds		
• Vastgoedbeleggingen (1)	34.036	49.180
• Aandelen (2)	118.385	159.335
• Vastrentende waarden (3)	539.625	723.729
• Derivaten (4)	1.573	3.626
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	693.619	935.870
Herverzekeringsdeel technische voorziening (5)	8.367	10.492
Vorderingen en overlopende activa (6)	1.165	1.373
Liquide middelen (7)	789	1.200
Totaal activa	703.940	948.935
Passiva		
Stichtingskapitaal en reserves (8)		
• Overige reserves	109.034	209.877
Technische voorziening voor risico pensioenfonds (9)	561.208	727.433
Derivaten (4)	30.672	8.738
Schulden en overlopende passiva (10)	3.026	2.887
Totaal passiva	703.940	948.935

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 54 tot en met 60.

Staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

Baten en lasten pensioenactiviteiten	2022	2021
Premies voor risico pensioenfonds	-	-
Waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds, per saldo (11)	-3.229	-369
Mutatie technische voorziening voor risico pensioenfonds		
• Pensioenopbouw (12)	-	-
• Toeslagen (13)	-55.952	-29.360
• Rentetoevoeging (14)	3.391	4.010
• Wijziging rekenrente (15)	190.211	49.427
• Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (16)	33.611	33.136
• Pensioenrechten waardeoverdrachten, per saldo (17)	3.424	376
• Wijziging actuariële grondslagen (18)	-12.359	-5.749
• Overige mutaties technische voorziening (19)	3.899	2.496
Totaal mutatie technische voorziening voor risico pensioenfonds	166.225	54.336
Pensioenuitkeringen (20)	-31.919	-31.587
Herverzekeringen (21)	-2.128	-310
Pensioenuitvoeringskosten (22)	-2.056	-1.964
Overige baten pensioenactiviteiten	-	3
Totaal baten en lasten pensioenactiviteiten	126.893	20.109
Baten en lasten beleggingsactiviteiten		
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds (23)	-226.013	30.805
Kosten vermogensbeheer	-1.723	-1.843
Totaal baten en lasten beleggingsactiviteiten	-227.736	28.962
Resultaat	-100.843	49.071

De bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op pagina 70 tot en met 75.

Kasstroomoverzicht

(bedragen in duizenden euro's)

	2022	2021
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	-	-25
Ontvangen waardeoverdrachten	-	10
Ontvangen uitkering herverzekeringen	-2.128	391
Betaalde pensioenuitkeringen	-31.919	-31.286
Betaalde waardeoverdrachten	-3.229	-379
Betaalde premies en koopsommen herverzekeringen	2.124	25
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.373	-1.388
Overige mutaties uit pensioenactiviteiten	-21	1.726
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	-37.546	-30.926
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen beleggingen	698.765	326.890
Directe beleggingsopbrengsten	13.485	14.237
Verkopen en afwikkeling derivaten, per saldo	-56.698	-14.873
Aankopen beleggingen	-623.744	-293.640
Mutatie tegoeden en schulden kredietinstellingen	5.429	-2.663
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-1.723	-3.053
Overige mutaties uit beleggingsactiviteiten	1.621	-
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	37.135	26.898
Mutatie liquide middelen	-411	-4.028
Liquide middelen begin van het jaar	1.200	5.228
Liquide middelen eind van het jaar	789	1.200
Mutatie liquide middelen	-411	-4.028

Toelichting algemeen

Activiteiten

Het doel van Stichting Pensioenfonds Staples, statutair gevestigd te Maastricht (hierna: het pensioenfonds), is het verlenen van pensioenaanspraken en het doen van pensioenuitkeringen aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden, een en ander overeenkomstig de pensioenreglementen. Het beleid en de kernactiviteiten van het bestuur zijn beschreven in de actuariële- en bedrijfstechnische nota (ABTN). Het pensioenfonds is als ondernemingspensioenfonds ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41079169.

Pensioenregeling

Vanaf 1 juli 2018 is het pensioenfonds een gesloten fonds. De inkoop voorwaardelijk pensioen (VPL) regeling is nog voortgezet tot eind 2020.

Ouderdomspensioen (basisregeling)

De premievrije aanspraken op ouderdomspensioen zijn gebaseerd op een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelbaar loon. Het ouderdomspensioen gaat standaard in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer de 67-jarige leeftijd bereikt. De deelnemers kunnen het ouderdomspensioen eerder laten ingaan, en wel op zijn vroegst op de eerste dag van de maand waarin de 60-jarige leeftijd wordt bereikt. Op de pensioendatum kan het opgebouwde partnerpensioen geheel of gedeeltelijk worden geruild voor extra ouderdomspensioen. Omgekeerd kan het opgebouwde ouderdomspensioen gedeeltelijk worden geruild voor extra partnerpensioen. Indien op pensioendatum geen partner aanwezig is, wordt automatisch het volledige partnerpensioen omgezet in extra ouderdomspensioen.

Partnerpensioen

Het partnerpensioen geldt voor de nagelaten partner van een deelnemer.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen wordt uitgekeerd bij overlijden van de deelnemer. Het wezenpensioen wordt verdubbeld indien er geen (bijzonder) partnerpensioen (meer) wordt uitgekeerd.

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt uitgekeerd zolang de arbeidsongeschiktheid duurt, maar uiterlijk tot de normpensioendatum. Dit is de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer 67 jaar wordt. Het pensioen is gelijk aan een percentage van het deel van het pensioengevend salaris dat uitgaat boven het maximum WIA-loon. Deelnemers die onder de WIA meer dan 35% arbeidsongeschikt worden, hebben recht op premievrije voortzetting van de pensioenopbouw tot de pensioendatum. De hoogte van de voortgezette pensioenopbouw is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. Deze regeling blijft van kracht voor deelnemers die op 30 juni 2018 arbeidsongeschikt waren. Daarnaast kunnen deelnemers die op 1 juli 2018 reeds ziek waren nog aanspraak maken op de regeling als zij aansluitend aan hun ziekte een WIA-uitkering ontvangen (uitlooproisico). Voor de overige deelnemers is het arbeidsongeschiktheidsrisico per 1 juli 2018 overgenomen door de nieuwe pensioenuitvoerder.

Toeslagen

Het pensioenfonds streeft ernaar de premievrije pensioenrechten (van de gewezen deelnemers) en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen aan de ontwikkeling van de prijsindex voor alle huishoudens afgeleid, zoals gepubliceerd door het CBS.

De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Dit betekent dat geen recht op toeslagen bestaat en dat het niet zeker is of en in hoeverre in de toekomst toeslagen kunnen worden verleend. Het bestuur beslist jaarlijks of de pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd, maar deze wordt gefinancierd vanuit het overrendement en de algemene reserve. De toeslagverlening is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds en vindt alleen plaats voor zover deze toekomstbestendig is, dat wil zeggen dat de toeslag naar verwachting ook in de toekomst kan worden toegekend.

Bij de besluitvorming wordt uitgegaan van de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% wordt geen toeslag toegekend. Bij een beleidsdekkingsgraad tussen 110% en een nader te bepalen bovengrens wordt toeslagverlening naar rato toegepast. Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan de bovengrens vindt volledige toeslagverlening plaats. De bovengrens wordt zodanig vastgesteld dat aan de eis van toekomstbestendigheid van de toeslagverlening wordt voldaan. Het bestuur laat jaarlijks een haalbaarheidstoets uitvoeren om de waarschijnlijkheid van het toeslagpotentieel vast te stellen.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en in overeenstemming met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen (RJ 610).

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling, dat wil zeggen de veronderstelling dat de continuïteit gewaarborgd is en de activiteiten in de afzienbare toekomst zullen worden voortgezet.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het verslagjaar 2022, dat is geëindigd op 31 december 2022.

De jaarrekening luidt in euro's.

Schattingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het maken van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk. De schattingen en veronderstellingen hebben invloed op de toepassing van grondslagen en de waardering van activa en verplichtingen. De schattingen en daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. Vooral de waardering van de technische voorziening en (in mindere mate) de waardering van de beleggingen zijn gebaseerd op schattingen en veronderstellingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Ten behoeve van de oordeelsvorming en het maken van schattingen wordt gebruik gemaakt van externe deskundigen. De aard van oordelen en schattingen en de onderliggende veronderstellingen is, voor zover noodzakelijk geacht voor het vereiste inzicht in het vermogen, vermeld in de toelichting bij de jaarrekening. Herzieningen van schattingen worden verwerkt in de periode waarin de schatting wordt herzien. Een herziening van een schatting heeft dikwijls ook gevolgen voor waardering en resultaatbepaling in toekomstige perioden.

Schattingwijzigingen

Voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds worden de overlevingsgrondslagen volgens de actuele AG prognosetafels gehanteerd. In 2022 zijn de overlevingsgrondslagen geactualiseerd en is overgegaan van de AG prognosetafels 2020 naar de AG prognosetafels 2022.

Op de overlevingstafels worden correcties toegepast in verband met afwijkende overlevingskansen van de werkende bevolking ten opzichte van de overlevingskansen van de totale bevolking. Deze correctiefactoren zijn in 2022 eveneens geactualiseerd.

Op 12 juni 2019 is het Advies van de Commissie Parameters verschenen, waarin onder meer een aangepaste UFR-methode wordt geadviseerd. De belangrijkste wijziging in de UFR-methode is dat de UFR pas van invloed wordt vanaf looptijd 30 in plaats van looptijd 20. Daarnaast is de berekening van de UFR zelf gebaseerd op de 30-jaars forward rate in plaats van de 20-jaars forward rate. Tot slot groeit de rentecurve in de nieuwe methode langzamer naar de UFR toe. DNB heeft besloten om de nieuwe UFR-parameters over een periode van vier jaar stapsgewijs in te voeren. Op deze manier wordt de impact van de nieuwe UFR gespreid over een langere periode. Door middel van deze stapsgewijze invoering zal de nieuwe UFR volledig van kracht zijn begin 2024. In de periode van 2021 tot 2024 is de rentetermijnstructuur gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de rentetermijnstructuur op basis van de huidige en de nieuwe UFR-methode, waarbij de gewichten jaarlijks op 1 januari met gelijke stappen aangepast worden. In januari 2021 is begonnen met de stapsgewijze transitie van de oude methode naar de nieuwe methode. In 2022 bedraagt deze weging 50% voor de curve onder de oude methode en 50% voor de curve onder de nieuwe methode. Per 1 januari 2023 gaat een nieuwe UFR in en de stapsgewijze invoering vervalt. Meer informatie hierover is opgenomen in het hoofdstuk "Gebeurtenissen na balansdatum" in Overige Informatie.

Periodiek worden de excassokosten in de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds beoordeeld. De verhoging van de kostenopslag in 2022 wordt toegelicht in de grondslagen voor de waardering van activa en passiva onder technische voorziening risico pensioenfonds.

Voor de berekening van de voorziening van het latent ongehuwden ouderdomspensioen is de methodiek in 2022 aangepast. Vanaf eind 2022 wordt de voorziening voor het latent ongehuwden ouderdomspensioen berekend op basis van latent ouderdomspensioenfactors, waarbij deze factoren worden vermenigvuldigd met 27,5% (om rekening te houden met het feit dat een deel van de populatie met ongehuwden ouderdomspensioen gehuwd is, waardoor het ongehuwden ouderdomspensioen niet tot uitkering zal komen). De vermenigvuldigingsfactor ad 27,5% zal eens per 5 jaar worden geactualiseerd, tenzij er aanleiding is voor eerdere actualisering.

Verwerking

De belangrijkste activa en verplichtingen van het pensioenfonds zijn respectievelijk de beleggingen en de technische voorziening. De beleggingen bestaan volledig uit financiële activa en derivaten. Deze worden in de balans opgenomen respectievelijk van de balans verwijderd op transactiedatum (datum van koop of verkoop). Dit is het moment waarop de toekomstige economische voordelen en de risico's verbonden aan het financiële instrument worden overgedragen. Pensioenverplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment van toekenning of overdracht van de pensioenrechten. Zij worden van de balans verwijderd op het moment van uitkering of overdracht van de pensioenrechten.

Saldering

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Presentatiewijziging beleggingen

Met betrekking tot de presentatie van de beleggingen heeft in beperkte mate herrubricering plaatsgevonden bij vastgoedbeleggingen naar regio, aandelen naar sector en regio, vastrentende waarden naar samenstelling, resterende looptijd en regio en derivaten naar looptijden.

Presentatie beleggingen en beleggingsopbrengsten

De beleggingen bestaan voor een deel uit participaties in beleggingsfondsen. De participaties worden in de balans gerubriceerd naar de aard van de onderliggende beleggingen van de beleggingsfondsen. Waardeveranderingen van participaties in beleggingsfondsen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder indirecte beleggingsopbrengsten. Zij bestaan uit de directe en indirecte opbrengsten van de onderliggende beleggingen. Door beleggingsfondsen uitgekeerde dividenden worden gepresenteerd onder directe beleggingsopbrengsten.

Waardering beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de marktwaarde, vermeerderd met de transactiekosten. Vervolgens worden de beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is het bedrag waarvoor een actief of een verplichting kan worden afgewikkeld tussen terzake goed geïnformeerde, tot een transactie bereid zijnde partijen die onafhankelijk zijn. De marktwaarde is gebaseerd op actuele marktprijzen, tenzij anders vermeld.

Participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de berekende intrinsieke waarde op balansdatum of de meest recent beschikbare intrinsieke waarde. De intrinsieke waarde wordt vastgesteld op basis van de marktwaarde van de onderliggende activa en verplichtingen.

Waardeveranderingen beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Valutakoersverschillen bij de omrekening van activa en verplichtingen worden in de staat van baten en lasten opgenomen onder de post waarop de activa en verplichtingen betrekking hebben.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vastgoedbeleggingen

De marktwaarde van aandelen van vastgoedfondsen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum.

Aandelen

De marktwaarde van de (onderliggende) aandelen is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum. Indien aandelen niet-beursgenoteerd zijn of indien de koersvorming niet representatief is, wordt de marktwaarde getaxeerd. De taxatie is gebaseerd op recente marktinformatie.

Vastrentende waarden

De marktwaarde van de (onderliggende) beursgenoteerde vastrentende waarden is gebaseerd op de beurskoers per balansdatum, verhoogd met de lopende rente. De marktwaarde van andere directe vastrentende beleggingen wordt bepaald door te ontvangen rente en aflossingen contant te maken op basis van actuele marktrente, rekening houdend met het risicoprofiel en de looptijd van de belegging.

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide financiële instrumenten, waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende primaire financiële instrumenten. Derivaten bevatten rechten en verplichtingen waardoor één of meer van de financiële risico's waaraan de onderliggende primaire financiële instrumenten onderhevig zijn tussen partijen worden overgedragen. Derivaten leiden bij het aangaan van de transactie niet of tot een relatief gering vermogensbeslag.

Basisvormen van derivaten zijn swaps, forwards, futures en opties. Het onderliggende primaire financiële instrument kan onder meer een valutaproduct, een aandelenproduct of een renteproduct zijn.

Het pensioenfonds maakt gebruik van de volgende derivaten: valutatermijncontracten, aandelenfutures, interest rate swaps en obligatiefutures.

Een valutatermijncontract is een contract waarbij de verplichting wordt aangegaan om een bepaalde valuta te verkopen en een andere valuta te kopen op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde (termijn)koers.

Een aandelenfuture is een op een beurs verhandelbaar termijncontract met verplichte levering van aandelen op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde prijs. Naast futures met als onderliggende waarde een specifiek aandeel bestaan ook aandelenindexfutures. Dit zijn futures met als onderliggende waarde een bepaalde aandelenindex. Het verschil tussen het niveau van de aandelenindex dat is vastgelegd in het futurecontract en het werkelijke niveau van de index wordt afgerekend (cash settlement).

Een interest rate swap of renteswap is een contract waarbij wordt overeengekomen om gedurende een vooraf vastgestelde periode rentestromen in dezelfde valuta te ruilen. Bij de meeste renteswaps wordt een variabele rente geruild tegen een vaste rente. De variabele rente is gebaseerd op de geldmarktrente, waarbij als referentie Euribor of €STR wordt gehanteerd. De vaste rente is meestal gebaseerd op de marktrente van staatsobligaties.

Een obligatiefuture is een op een beurs verhandelbaar termijncontract met verplichte levering van fictieve staatsobligaties op een vooraf vastgestelde datum en tegen een vooraf vastgestelde prijs. Veel voorkomende obligatiefutures in de Europese handel zijn Bundfutures. De onderliggende waarde van een Bundfuture is een fictieve Duitse staatsobligatie met een looptijd van 10 jaar. Het verschil tussen de prijs van de obligatie die is vastgelegd in het futurecontract en de werkelijke prijs wordt afgerekend (cash settlement).

Derivaten worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor beursgenoteerde contracten is dit de beursprijs per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde contracten is de waardering gebaseerd op recente marktinformatie (zoals valutakoersen, rentecurves en indexen), als input voor de gehanteerde gangbare waarderingsmodellen.

Herverzekeringsdeel technische voorziening

Herverzekeringscontracten worden opgenomen voor de actuarieel bepaalde contante waarde van de verzekerde uitkeringen, volgens de grondslagen van het pensioenfonds, onder aftrek van een eventuele waardevermindering, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid. De geamortiseerde kostprijs komt in het algemeen overeen met de nominale waarde.

Liquide middelen

Liquide middelen worden opgenomen voor de nominale waarde.

Technische voorziening voor risico pensioenfonds

De technische voorziening wordt actuarieel berekend en wordt vastgesteld op basis van de nominaal verworven pensioenrechten, voor zover zij onvoorwaardelijk zijn. Dit betekent dat de voorwaardelijke toekomstige toeslagen niet in de voorziening zijn begrepen, maar de op balansdatum toegezegde toeslagen wel in de voorziening wordt opgenomen. De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum.

De voorziening met betrekking tot ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen is de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de tot balansdatum opgebouwde onvoorwaardelijke pensioenrechten. Daarin is begrepen de toekomstige premievrije pensioenopbouw van arbeidsongeschikte deelnemers.

De voorziening met betrekking tot arbeidsongeschiktheidspensioen is de contante waarde van de verwachte uitgaande kasstromen die voortvloeien uit de verplichtingen aan bij het pensioenfonds aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers, nog niet aangemelde arbeidsongeschikte deelnemers en zieke deelnemers die naar verwachting arbeidsongeschikt zullen worden verklaard. Bij de vaststelling van de voorziening voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt geen rekening gehouden met revalideringskansen. Voor zieke deelnemers wordt een voorziening opgenomen ter grootte van tweemaal de opslag in de jaarpremie.

De belangrijkste actuariële grondslagen en veronderstellingen zijn:

- rekenrente volgens actuele rentetermijnstructuur DNB (ongewijzigd);
- levensverwachting volgens AG-prognosetabels 2022 met fondsspecifieke correctiefactoren op de overlevingskansen gebaseerd op het Willis Towers Watson model 2022 (gewijzigd);
- actieve deelnemers en gewezen deelnemers volgens onbepaalde partnersysteem, waarbij factoren volgens het bepaalde partnersysteem worden gehanteerd, en pensioengerechtigden volgens bepaalde partnersysteem (ongewijzigd);
- verschil leeftijd man en vrouw drie jaar (ongewijzigd);
- administratiekosten en excassokosten van de technische voorziening (gewijzigd).

De kostenvoorziening van Staples van 4,5% van de TV is per 31-12-2022 als volgt gewijzigd.

De kostenvoorziening is vastgesteld op basis van het liquidatie- en overdrachtsscenario, waarbij het fonds verwacht eind 2029 te liquideren. Eind 2022 is de kostenvoorziening voor het laatst onderzocht. De kostenvoorziening bestaat uit de volgende componenten.

- 2,8% van de netto TV om t.z.t. te liquideren en de pensioenverplichtingen over te dragen naar een andere uitvoerder.
- Een bedrag (in euro's) voor financiering van jaarlijkse uitvoeringskosten tot het moment van liquidatie en overdracht. Per 31 december 2022 is dit deel gelijk is aan 2,2% van de netto TV.
- Een bedrag ad € 1 miljoen voor specifieke liquidatiekosten.

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2022 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 2,7% worden afgeleid (2021: 0,5%).

De voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen gehanteerde rentetermijnstructuur DNB betreft voor looptijden tot en met 20 jaar de marktrente op de interbancaire swapmarkt. Voor looptijden langer dan 20 jaar wordt de swapcurve per balansdatum aangepast. Vanaf 1 januari 2021 tot 1 januari 2024 is de aanpassing een weging van de oude UFR-methodiek (advies Commissie UFR 2013) en de nieuwe UFR-methodiek (advies Commissie Parameters 2019). De weging van de oude UFR-methodiek wordt stapsgewijs afgebouwd (2021: 75%, 2022: 50%, 2023: 25% en 2024: 0%). In de UFR-methodiek wordt de onderliggende éénjaarsforwardrente geëxtrapoleerd naar een lange termijn verwacht renteniveau, de zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR).

De UFR wordt vastgesteld als 120-maands voortschrijdend gemiddelde van de werkelijke 1-jaar 20-jaarsforwardrentes (oude UFR-methodiek) respectievelijk 120-maands voortschrijdend gemiddelde van de werkelijke 1-jaar 30-jaarsforwardrentes (nieuwe UFR-methodiek). In de door DNB gevolgde methodiek beweegt de rente vanaf 21 jaar geleidelijk in de richting van de UFR, doordat de actuele forwardrente wordt gemiddeld met de UFR. De UFR in de oude UFR-methodiek bedraagt ultimo 2022 1,4% (2021: 1,5%) en in de nieuwe UFR-methodiek ultimo 2022 1,1% (2021: 1,3%).

Schulden

Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die in het algemeen overeenkomt met de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen voor resultaatbepaling vloeien voor het merendeel voort uit de voor de beleggingen en de technische voorziening gehanteerde waarderingsgrondslagen. Voor een aantal posten worden de grondslagen voor resultaatbepaling hierna (nader) uiteengezet.

Directe beleggingsopbrengsten

Rente wordt ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarop deze betrekking heeft. Dividend wordt in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van beschikbaarstelling. Voor beursgenoteerde aandelen is dit de datum waarop een aandeel ex dividend noteert.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen, inclusief derivaten. Alle waardeveranderingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als opbrengst beleggingen direct in de staat van baten en lasten opgenomen.

Premies

Premies worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin de daarmee samenhangende pensioenrechten worden opgebouwd. Premiekortingen en extra premies worden verwerkt in de periode waarin aan de daarvoor overeengekomen voorwaarden wordt voldaan. Dit is de periode waarin de premiekorting of extra premie onvoorwaardelijk is geworden.

Waardeoverdrachten

Waardeoverdrachten worden in de staat van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Mutatie technische voorziening

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw met betrekking tot ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt toegerekend aan de periode waarin de opbouw van de pensioenrechten plaatsvindt. De verplichtingen met betrekking tot arbeidsongeschiktheidspensioen worden opgenomen in de periode waarin deze ontstaan. De toekomstige premievrije pensioenopbouw van arbeidsongeschikte deelnemers wordt ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin de arbeidsongeschiktheid ontstaat.

Toeslagen

De toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van toeslagverlening wordt in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarin het bestuursbesluit wordt genomen.

Rentetoevoeging technische voorziening

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur per balansdatum. Aan de technische voorziening wordt rente toegevoegd op basis van de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode. De rentetoevoeging wordt berekend over het gemiddelde van de stand van de voorziening primo periode en de stand van de voorziening ultimo periode, de laatste exclusief het effect van de toeslagverlening en het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen.

Wijziging rekenrente

Het effect van de verandering van de rekenrente op de technische voorziening wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De vrijval van de technische voorziening wordt ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in de periode waarin de lasten bij de berekening van de voorziening waren voorzien.

Pensioenrechten waardeoverdrachten

De met waardeoverdrachten samenhangende toevoeging en onttrekking aan de technische voorziening worden in de rekening van baten en lasten opgenomen op het moment van overdracht van de pensioenverplichtingen.

Wijziging actuariële grondslagen

Het effect van wijzigingen in de actuariële grondslagen op de technische voorziening wordt ultimo verslagperiode in de staat van baten en lasten opgenomen.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben.

Herverzekeringen

Herverzekeringsuitkeringen worden in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarop zij betrekking hebben. Winst aandelen worden ten gunste van het resultaat gebracht in de periode waarin zij bekend worden.

Kosten

Kosten worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarop zij betrekking hebben.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum.

Onder liquide middelen worden verstaan banktegoeden die niet het karakter hebben van beleggingen.

Toelichting op de balans per 31 december

(bedragen in duizenden euro's)

Activa

1 Vastgoedbeleggingen

	2022	2021
Totaal	34.036	49.180

De portefeuille vastgoedbeleggingen bestaat volledig uit beleggingen in beursgenoteerde vastgoedondernemingen.

De samenstelling van de onderliggende portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) naar regio is als volgt:

	2022	2021
Azië exclusief Japan	0,5%	0,3%
Europa (EU landen)	6,9%	10,3%
Europa (niet EU landen)	4,1%	5,9%
Midden- en Zuid-Amerika	0,7%	0,0%
Noord-Amerika	67,7%	64,1%
Pacific	20,0%	19,4%
Overig	0,1%	0,0%
Totaal	100,0%	100,0%

2 Aandelen

	2022	2021
Aandelen	97.427	133.329
Aandelenbeleggingsfondsen	20.958	26.006
Totaal	118.385	159.335

De aandelenportefeuille, inclusief de onderliggende portefeuilles van de aandelenfondsen, is volledig beursgenoteerd. De totale aandelenportefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) kan als volgt worden gespecificeerd per sector:

	2022	2021
Basismaterialen	5,6%	4,8%
Communicatie diensten	8,0%	9,1%
Cyclische consumptiegoederen	11,3%	12,8%
Defensieve consumptiegoederen	7,2%	6,5%
Energie	4,2%	3,9%
Financiële dienstverlening	16,4%	14,5%
Gezondheidszorg	13,9%	11,5%
Industrie	9,8%	9,5%
Nutsbedrijven	2,2%	2,9%
Technologie	20,6%	24,0%
Overig	0,8%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%

De samenstelling van de onderliggende portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) naar regio is als volgt:

	2022	2021
Azië exclusief Japan	13,0%	8,3%
Europa (EU landen)	12,9%	9,7%
Europa (niet EU landen)	7,2%	7,1%
Midden- en Zuid-Amerika	2,0%	0,6%
Noord-Amerika	54,9%	61,2%
Pacific	9,3%	12,4%
Overig	0,7%	0,7%
Totaal	100,0%	100,0%

De volgende aandelen(beleggingsfondsen) maken meer dan 5% uit van de totale portefeuille aandelen:

	2022	2021
Wellington Emerging Markets Research Equity Fund	20.958	26.006

3 Vastrentende waarden

	2022	2021
Obligaties	309.557	421.777
Bedrijfsobligaties	168.887	218.587
Hypotheken	57.726	74.211
Onderhandse lening	1.224	1.463
Herverpakte schuldtitels (Asset Backed Securities)	-	31
Banktegoeden in rekening-courant	2.231	7.660
Totaal	539.625	723.729

De resterende looptijd van de portefeuille vastrentende waarden, inclusief de onderliggende portefeuilles van de obligatiefondsen, gebaseerd op de contractuele aflossingsdata op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) is als volgt:

	2022	2021
Korter dan 1 jaar	12,9%	6,0%
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	31,8%	30,4%
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	24,6%	30,4%
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	19,8%	15,9%
Langer dan 20 jaar	10,9%	17,3%
Totaal	100,0%	100,0%

De kredietwaardigheid van de totale portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) kan als volgt worden weergegeven:

	2022	2021
AAA-rating	28,7%	31,8%
AA-rating	15,7%	16,0%
A-rating	13,3%	12,7%
BBB-rating	18,5%	19,2%
Lagere rating dan BBB	6,0%	7,8%
Geen rating	17,8%	12,5%
Totaal	100,0%	100,0%

De indeling van de portefeuille is gebaseerd op de gepubliceerde credit ratings van één van de volgende ratingbureaus: Standard & Poor's, Moody's en Fitch. In geval alle drie bureaus een rating geven, is de op één na

hoogste gehanteerd. In geval twee van deze kredietbeoordelaars een rating geven, is de hoogste van de twee gehanteerd. Indien slechts één van deze bureaus een rating geeft, is vanzelfsprekend deze rating gehanteerd.

De investeringen in hypothecaire leningen van EUR 57.726 duizend (2021: EUR 74.211 duizend) hebben betrekking op een tweetal beleggingsfondsen. De onderliggende hypothecaire leningen (woninghypotheken) hebben geen rating en zijn dan ook begrepen in het deel van de portefeuille vastrentende waarden zonder rating. Deze beleggingsfondsen hebben evenmin een officiële rating. Op basis van een intern model van de beheerders van de beleggingsfondsen is de indicatieve rating AA.

De samenstelling van de totale portefeuille op basis van doorkijk (uitgedrukt in percentages) naar regio is als volgt:

	2022	2021
Azië exclusief Japan	1,3%	0,9%
Europa (EU landen)	72,0%	71,0%
Europa (niet EU landen)	5,4%	5,5%
Midden- en Zuid-Amerika	1,1%	1,1%
Noord-Amerika	17,8%	20,0%
Pacific	1,8%	1,0%
Overig	0,6%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%

De volgende obligaties (exclusief onderliggende obligaties van beleggingsfondsen) maken meer dan 5% uit van de totale portefeuille vastrentende waarden:

	2022	2021
Aegon Euro Credits Funds	103.925	-
Staatsobligaties Nederland	41.561	58.758
Ninety One GSF EM LclCcyDynDbt	32.770	-
Barings European Loan Fund	32.192	29.010
BNG Bank	31.603	39.019
Aeam Dutch Mortgage Fund	29.401	37.603
Particulieren Hypothekenfonds	28.325	36.608
Kreditanstalt fuer Wiederaufbau KFW	28.165	-

Een deel van de obligatieportefeuille met een totale marktwaarde van EUR 26.100 duizend (2021: nihil) is gestort in een gesepareerd depot als zekerheid voor derivaten met een negatieve marktwaarde. Deze obligaties staan niet ter vrije beschikking van het pensioenfonds.

4 Derivaten

Derivaten met een pos

itieve marktwaarde zijn als een actiefpost in de balans opgenomen en derivaten met een negatieve marktwaarde zijn onder de verplichtingen opgenomen.

	Activa	Passiva	Per saldo
2022			
Valutatermijncontracten	1.570	-	1.570
Aandelenfutures	3	-	3
Interest rate swaps	-	-30.672	-30.672
Totaal	1.573	-30.672	-29.099
2021			
Valutatermijncontracten	579	-82	497
Aandelenfutures	-	-	-
Interest rate swaps	3.047	-8.656	-5.609
Totaal	3.626	-8.738	-5.112

Het volgende overzicht geeft inzicht in de portefeuille derivaten per balansdatum:

		2022		2021
	Contract- omvang	Markt- waarde	Contract- omvang	Markt- waarde
Valutatermijncontracten				
Verkocht	141.074	1.549	209.905	-484
Interest rate swaps				
Gekocht	133.500	-30.563	198.000	5.855

Valutatermijncontracten zijn in dit overzicht aangeduid als verkocht indien de positie in euro's long is en de positie in vreemde valuta's short is. De valutatermijncontracten zijn afgesloten met het doel om het valutarisico af te dekken.

Als gekocht aangeduide interest rate swaps zijn zogenoemde receiver swaps, waarbij een vaste rente wordt ontvangen en een variabele rente wordt betaald. Door middel van de portefeuille interest rate swaps wordt het renterisico gedeeltelijk afgedekt.

De afgesloten futures (aandelenfutures en obligatiefutures) dienen de rendementsdoelstelling. De futures zijn beursgenoteerd en de overige derivatencontracten zijn niet-beursgenoteerd. De portefeuille gekochte interest rate swaps is als volgt samengesteld naar looptijden:

		2022		2021
	Contract- omvang	Markt- waarde	Contract- omvang	Markt- waarde
Korter dan 10 jaar	-	-	-	-
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	38.000	-5.167	104.000	2.241
Langer dan 20 jaar	95.500	-25.396	94.000	3.614
Totaal	133.500	-30.563	198.000	5.855

De andere contracten hebben een (resterende) looptijd korter dan een jaar.

De volgende tegenpartijen maken meer dan 5% uit van de totale (positieve) marktwaarde van de derivatenportefeuille:

	2022	2021
JP Morgan	701	2.601
Bank of America	862	-
Société Générale	2	286

Voor derivatencontracten met een positieve marktwaarde zijn geen zekerheden verkregen in de vorm van staatsobligaties met ten minste een AA-rating (2021: EUR 4 duizend). Voor derivatencontracten met een negatieve marktwaarde zijn zekerheden gegeven ter waarde van EUR 26.100 duizend (2021: EUR 8.205).

5 Herverzekeringsdeel technische voorziening

Hieronder is de gekapitaliseerde waarde van de herverzekeringscontracten opgenomen.

	2022	2021
Risicoverzekering	522	607
Garantiecontracten	7.845	9.885
Totaal	8.367	10.492

Een gedeelte van het ouderdomspensioen en partnerpensioen met betrekking tot in het verleden gedane pensioentoezeggingen is ondergebracht bij verzekeringsmaatschappijen. Het betreffen garantiecontracten die

premievrij zijn. In een aantal van deze contracten is een winstdelingsclausule opgenomen. Een deel van de hieruit resulterende uitkeringen wordt door de verzekeraars aan het pensioenfonds uitgekeerd en een deel wordt rechtstreeks aan de pensioengerechtigden uitgekeerd. Indien sprake is van toeslagverlening betaalt het pensioenfonds de hiervoor benodigde koopsom aan de verzekeraars. De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter.

De mutaties kunnen als volgt worden weergegeven:

	2022	2021
Stand begin van het jaar	10.492	10.941
Rentetoevoeging	-20	-21
Wijziging rekenrente	-690	-138
Uitkeringen herverzekering	-349	-315
Wijzigingen actuariële grondslagen	9	-
Overige mutaties, per saldo	122	25
Overige mutaties (alle mutaties ex VRG contracten)	-1.197	-
Balanswaarde eind van het jaar	8.367	10.492

Het herverzekeringsdeel technische voorziening heeft een langlopend karakter.

6 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

	2022	2021
Werkgevers	50	122
Nog te ontvangen (uitvoerings)kosten werkgever	72	-
Overige vorderingen en overlopende activa	-52	-
Totaal vorderingen pensioenen	70	122
Af te wikkelen beleggingstransacties	632	52
Dividend	-	563
Dividendbelasting	-	97
Omzetbelasting	158	26
Overige vorderingen en overlopende activa	305	513
Totaal vorderingen beleggingen	1.095	1.251
Totaal	1.165	1.373

7 Liquide middelen

Liquide middelen worden onderscheiden van banktegoeden die het karakter hebben van beleggingen of direct beschikbaar zijn om te worden belegd. Deze posten zijn begrepen in vastrentende waarden.

	2022	2021
Banktegoeden in rekening-courant	789	1.200
Totaal	789	1.200

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar. Het pensioenfonds heeft een kredietfaciliteit bij de huisbankier van EUR 6.000 duizend (2021: EUR 6.000 duizend).

Passiva

8 Stichtingskapitaal en reserves

Overige reserves

	2022	2021
Stand begin van het jaar	209.877	160.806
Resultaat	-100.843	49.071
Stand eind van het jaar	109.034	209.877

Het stichtingskapitaal bedraagt (ongewijzigd) EUR 453,78 en is gestort bij oprichting. De vermogenspositie wordt toegelicht in de risicoparagraaf op pagina 64 tot en met 69.

9 Technische voorziening voor risico pensioenfondsen

		2022		2021
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Actieve deelnemers	42	-	50	-
Arbeidsongeschikte deelnemers	44	10.066	47	15.059
Gewezen deelnemers	3.603	177.297	4.225	267.362
Ingegaan ouderdomspensioen (inclusief overbruggingspensioen)	2.847	265.049	2.881	318.879
Ingegaan partnerpensioen	1.331	81.089	1.357	94.770
Ingegaan wezenpensioen	9	31	10	38
Totaal pensioenuitkeringen	7.876	533.532	8.570	696.108
Administratiekosten en excassokosten		27.676		31.325
Totaal	7.876	561.208	8.570	727.433

De technische voorziening met betrekking tot arbeidsongeschikte deelnemers bestaat uit:

	2022	2021
Opgebouwde pensioenrechten ouderdomspensioen	4.057	6.550
Toekomstige premievrije opbouw pensioenrechten ouderdomspensioen	1.509	2.512
Ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen	4.500	5.997
Totaal	10.066	15.059

De waarde van de technische voorziening naar resterende looptijd is als volgt:

	2022	2021
Korter dan 1 jaar	35.756	34.134
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	123.526	128.503
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	120.287	141.799
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	150.598	209.019
Vanaf 20 jaar tot 30 jaar	78.248	124.133
Vanaf 30 jaar tot 40 jaar	36.714	61.970
Langer dan 40 jaar	16.079	27.875
Totaal	561.208	727.433

De mutaties in de voorziening zijn als volgt:

	2022	2021
Stand begin van het jaar	727.433	781.769
Inkomende waardeoverdrachten	14	12
Uitgaande waardeoverdrachten	-3.438	-388
Rentetoevoeging	-3.391	-4.010
Wijziging rekenrente	-190.211	-49.427
Toeslagverlening	55.952	29.360
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-32.180	-31.725
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-1.431	-1.411
Wijziging actuariële grondslagen	12.359	5.749
Actuariële resultaten	-2702	-1.940
Overige mutaties	-1.197	-556
Stand eind van het jaar	561.208	727.433

Uit de door DNB vastgestelde en gepubliceerde rentetermijnstructuur ultimo 2022 kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 2,7% worden afgeleid. Ultimo 2021 was de afgeleide rekenrente 0,5%.

10 Schulden en overlopende passiva

	2022	2021
Waardeoverdracht	1	1
Herverzekerbaar	-	297
Pensioenuitkeringen	664	30
Niet opgevraagde pensioenen	870	672
Belastingen en premies sociale verzekeringen	676	670
Overige schulden en overlopende passiva	411	562
Totaal schulden en overlopende passiva pensioenen	2.622	2.232
Af te wikkelen beleggingstransacties	16	132
Overige schulden en overlopende passiva	388	523
Totaal schulden en overlopende passiva beleggingen	404	655
Totaal	3.026	2.887

Het onder niet opgevraagde pensioenen opgenomen bedrag van EUR 870 duizend (2021: EUR 672 duizend) heeft volledig betrekking op afkopen van (kleine) pensioenen.

De schulden hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Overige informatie beleggingen

Beleggingsportefeuille

De totale beleggingsportefeuille bedraagt EUR 663.616 duizend (2021: EUR 927.504 duizend) en is als volgt samengesteld:

	2022	2021
Vastgoedbeleggingen	34.036	49.180
Aandelen	118.385	159.335
Vastrentende waarden	539.625	723.729
Derivaten activa	1.573	3.626
Derivaten passiva	-30.672	-8.738
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	662.947	927.132
Vorderingen	790	946
Schulden	-121	-574
Totaal	663.616	927.504

Marktwaaarde beleggingen voor risico pensioenfonds

De beleggingen kunnen overeenkomstig RJ 290.916 als volgt worden ingedeeld naar de categorieën afgeleid van genoteerde marktprijzen, onafhankelijke taxaties, netto-contante-waarde berekeningen en andere geschikte methoden:

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Netto-contante waarde	Andere geschikte methoden	Totaal
2022					
Vastgoed	34.036	-	-	-	34.036
Aandelen	118.385	-	-	-	118.385
Vastrentende waarden	510.076	-	1.224	28.325	539.625
Derivaten activa	-	-	1.570	3	1.573
Derivaten passiva	-	-	-30.672	0	-30.672
Totaal	662.497	-	-27.878	28.328	662.947
	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	Netto- contante waarde	Andere geschikte methoden	Totaal
2021					
Vastgoed	49.177	-	-	3	49.180
Aandelen	159.319	-	-	16	159.335
Vastrentende waarden	685.658	-	1.463	36.608	723.729
Derivaten activa	-	-	3.626	-	3.626
Derivaten passiva	-	-	-8.738	-	-8.738
Totaal	894.154	-	-3.649	36.627	927.132

Mutaties beleggingen voor risico pensioenfonds

	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
2022				
Balanswaarde begin van het jaar	49.180	159.335	723.729	932.244
Aankopen	16.573	61.377	545.793	623.744
Verkopen	-20.893	-81.638	-596.234	-698.765
Waardeveranderingen	-10.824	-20.690	-127.950	-159.464
Verandering lopende rente	-	-	-284	-284
Mutatie liquiditeiten	-	-	-5.429	-5.429
Balanswaarde eind van het jaar	34.036	118.385	539.625	692.046
2021				
Balanswaarde begin van het jaar	61.156	228.909	622.054	912.119
Aankopen	22.585	15.272	252.642	290.499
Verkopen	-50.857	-126.132	-147.624	-324.613
Waardeveranderingen	16.304	41.278	-6.135	51.447
Verandering lopende rente	-	-	129	129
Mutatie liquiditeiten	-8	8	2.663	2.663
Balanswaarde eind van het jaar	49.180	159.335	723.729	932.244

Derivaten zijn niet in dit overzicht opgenomen.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

(Langlopende) contractuele verplichtingen

Het pensioenfonds heeft een overeenkomst betreffende pensioenuitvoering en bestuursondersteuning afgesloten voor de periode tot en met 31 december 2025. De overeenkomst kan worden beëindigd met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden. De verplichting voor deze periode bedraagt EUR 965 duizend (2021: EUR 938 duizend). De totale verplichting voor de resterende looptijd bedraagt EUR 1.157 duizend per jaar.

Risicobeheer

In het bestuursverslag worden de belangrijke risico's die het pensioenfonds loopt besproken, wordt ingegaan op de risicohouding en wordt het beleid beschreven dat wordt gevoerd om deze risico's te beheersen. In deze paragraaf van de jaarrekening worden voornamelijk de financiële risico's beschreven en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico van het pensioenfonds is het solvabiliteitsrisico. Dit is het risico dat het fonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. De solvabiliteit wordt gemeten aan de hand van het verschil tussen het aanwezig eigen vermogen en het vereist eigen vermogen. Daarnaast wordt de (actuele) dekkingsgraad als solvabiliteitsratio gehanteerd. De actuele dekkingsgraad is de verhouding tussen de nettoactiva en het totaal van de technische voorzieningen (technische voorziening voor risico pensioenfonds en technische voorziening voor risico deelnemers).

Het vereist eigen vermogen wordt berekend op basis van een scenarioanalyse zoals gebruikt in de standaardmethode voor de solvabiliteitstoets van DNB.

Het surplus van het aanwezig eigen vermogen ten opzichte van het vereist eigen vermogen bedraagt EUR 42.899 duizend (2021: EUR 121.065 duizend):

	2022	2021
Vereiste buffers		
• Rentemismatchrisico	6.137	893
• Vastgoedrisico en aandelenrisico	40.978	53.593
• Valutarisico	14.972	18.869
• Commodityrisico	-	-
• Kredietrisico	26.934	42.733
• Verzekeringstechnisch risico	16.164	21.521
• Liquiditeitsrisico	-	-
• Concentratierisico	-	-
• Operationeel risico	-	-
• Actief risico	2.972	3.177
Totaal	108.157	140.785
Diversificatie van risico's	-42.022	-51.973
Totaal vereist eigen vermogen	66.135	88.812
Aanwezig eigen vermogen	109.034	209.877
Surplus	42.899	121.065

In voorgaand overzicht worden de vereiste buffers voor de onderscheiden risico's en het diversificatie-effect weergegeven. Het vereist eigen vermogen van EUR 66.135 duizend (2021: EUR 88.812) is gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille ultimo verslagjaar, die bepalend is voor de vermogenstoets van DNB. De hiermee overeenkomende vereiste dekkingsgraad bedraagt 111,8% (2021: 112,2%). De actuele dekkingsgraad bedraagt 119,4% (2021: 128,9%).

De ontwikkeling van de actuele dekkingsgraad kan als volgt worden geanalyseerd:

	2022	2021
Dekkingsgraad begin van het jaar	128,9%	120,6%
Premies	0,0%	0,0%
Pensioenuitkeringen	1,3%	0,9%
Toeslagverlening pensioenrechten	-9,3%	-4,4%
Resultaat beleggingen	-31,4%	3,7%
Rentetoevoeging technische voorziening	0,6%	0,6%
Wijziging rekenrente technische voorziening	45,3%	8,1%
Wijziging actuariële grondslagen	-2,2%	-0,9%
Overig	-13,8%	0,3%
Dekkingsgraad eind van het jaar	119,4%	128,9%

De in de berekening van de actuele dekkingsgraad van 119,4% (2021: 128,9%) opgenomen technische voorziening voor risico pensioenfonds is vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur DNB. Hieruit kan voor het pensioenfonds een gemiddelde rekenrente van 2,7% (2021: 0,5%) worden afgeleid. Het effect van -13,8% komt met name doordat de effecten vanwege renteverandering en overrendement relatief groot zijn dit jaar en omdat deze – in lijn met de herstelplansystematiek – afzonderlijk worden beschouwd, ten opzichte van dekkingsgraad begin boekjaar. Hierdoor ontstaat een relatief groot kruiseffect.

Het minimaal vereist eigen vermogen, uitgaande van een minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,0%, bedraagt EUR 22.448 duizend (2021: EUR 29.097 duizend).

De beleidsdekkingsgraad bedraagt 127,6% (2021: 128,0%). De beleidsdekkingsgraad is de (voortschrijdend) gemiddelde actuele dekkingsgraad van de laatste 12 maanden.

De beleidsdekkingsgraad is bepalend voor:

- de toetsing aan het (strategisch) vereist eigen vermogen;
- het toepassen van eventuele kortingen;
- het toeslagbeleid.

Op basis van de toetsing van de beleidsdekkingsgraad aan de met het (strategisch) vereist vermogen overeenkomende dekkingsgraad wordt vastgesteld of het pensioenfonds in een tekortsituatie verkeert en een herstelplan moet indienen bij DNB. Het herstelplan wordt jaarlijks geactualiseerd.

De beleidsdekkingsgraad is 15,8 procentpunten hoger (2021: 16,6 procentpunten hoger) dan de met het (strategisch) vereist vermogen overeenkomende dekkingsgraad.

Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden de pensioenverplichtingen contant gemaakt tegen de reële rente. De reële rente wordt berekend door de nominale rekenrente volgens de rentetermijnstructuur DNB te verminderen met de geschatte inflatiecomponent. Deze benaderingswijze wordt gebruikt omdat de reële rentetermijnstructuur niet rechtstreeks kan worden gebaseerd op marktinformatie.

De reële dekkingsgraad bedraagt 82,4% (2021: 89,9%) en is gebaseerd op een afgeleide reële marktrente van 0% (2021: negatief 1,6%).

Het solvabiliteitsrisico wordt hierna toegelicht aan de hand van de in de solvabiliteitstoets van DNB onderkende risico's. Met uitzondering van het operationele risico, worden deze risico's aangemerkt als financiële risico's.

Renterisico

Renterisico is het verschil in rentegevoeligheid tussen de portefeuille vastrentende waarden en de technische voorziening voor risico pensioenfondsen. De rentegevoeligheid van de technische voorziening is als gevolg van de langere looptijden hoger dan die van de portefeuille obligaties. Een daling van de marktrente leidt tot een stijging van de waarde van de technische voorziening, die slechts voor een deel wordt gecompenseerd door een stijging van de waarde van de portefeuille obligaties.

Door afdekking van het renterisico is de vermogenspositie van het pensioenfonds minder gevoelig voor de ontwikkeling van de marktrente. Het renterisico wordt afgedekt door middel van interest rate swaps.

Het volgende overzicht van de looptijden van de portefeuille vastrentende waarden (nagenoeg alleen obligaties op basis van doorkijk), de technische voorziening en de portefeuille interest rate swaps geeft op hoofdlijnen inzicht in het renterisico:

	Vastrentende waarden	Technische voorziening	Positie vóór rente- derivaten	Interest rate swaps	Netto positie
2022					
Korter dan 1 jaar	67.953	-35.756	32.197	-133.500	-101.303
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	168.834	-123.526	45.308	-	45.308
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	130.788	-120.287	10.501	-	10.501
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	105.086	-150.598	-45.512	32.833	-12.679
Langer dan 20 jaar	57.982	-131.041	-73.059	70.104	-2.955
Totaal	530.643	-561.208	-30.565	-30.563	-61.128
2021					
Korter dan 1 jaar	42.855	-34.134	8.721	-198.000	180.588
Vanaf 1 jaar tot 5 jaar	216.164	-128.503	87.661	-	17.332
Vanaf 5 jaar tot 10 jaar	216.831	-141.799	75.032	-	150.064
Vanaf 10 jaar tot 20 jaar	113.545	-209.019	-95.474	101.759	-89.189
Langer dan 20 jaar	123.010	-213.978	-90.968	90.386	-91.550
Totaal	712.405	-727.433	-15.028	-5.855	-35.911

In vorenstaand overzicht is geen rekening gehouden met posities in obligatiefutures. De investeringen in hypothecaire leningen van EUR 57.726 duizend (2021: EUR 74.211 duizend) hebben betrekking op een tweetal beleggingsfondsen. De onderliggende hypothecaire leningen (woninghypotheken) hebben geen rating en zijn dan ook begrepen in het deel van de portefeuille vastrentende waarden zonder rating. Deze beleggingsfondsen hebben evenmin een officiële rating. Op basis van een intern model van de beheerders van de beleggingsfondsen is de indicatieve rating AA.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten aan de hand van de modified duration. Dit is de met de contante waarde van rente en aflossing gewogen gemiddelde looptijd in jaren. De duration mismatch is het verschil tussen de duration van de pensioenverplichtingen en de naar omvang (ten opzichte van de pensioenverplichtingen) gewogen duration van de vastrentende waarden.

De modified duration van de portefeuille vastrentende waarden en de technische voorziening en de duration mismatch zijn als volgt:

	2022	2021
Vastrentende waarden inclusief rentederivaten	11,6	14,3
Gewogen duration van de vastrentende waarden	8,9	11,1
Technische voorziening	12,8	15,1
Mismatch	3,9	4,0

Bij de berekening van de modified duration van de vastrentende waarden worden high yield bonds en emerging market debt buiten beschouwing gelaten.

Bij een rentestijging daalt de waarde van de vastrentende waarden minder dan de waarde van de technische voorziening, waardoor de actuele dekkingsgraad verbetert. Bij een rentedaling stijgt de waarde van de vastrentende waarden minder dan de waarde van de technische voorziening, waardoor de actuele dekkingsgraad verslechtert. Een daling van de nominale marktrente met 1,0 procentpunt resulteert in een daling van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 15 procentpunten (2021: ongeveer 19 procentpunten). Een stijging van de nominale marktrente met 1,0 procentpunt daarentegen resulteert in een verbetering van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 16 procentpunten (2021: ongeveer 20 procentpunten).

Hiervoor is ervan uitgegaan dat de marktrente voor alle looptijden in gelijke mate stijgt of daalt. Er kan echter sprake zijn van verschillen in de rentebeweging voor verschillende looptijden. De lange rente kan bijvoorbeeld sterker stijgen of dalen dan de korte rente. Veranderingen in de rentecurve worden niet gemeten aan de hand van de modified duration, maar hebben wel invloed op het renterisico.

Vastgoedrisico en aandelenrisico

Vastgoedrisico is het risico dat de waarde van vastgoed en vastgoedaandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost vastgoed. De portefeuille vastgoedbeleggingen maakt ongeveer 5% (2021: ongeveer 5%) uit van de totale beleggingen.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van beursgenoteerd vastgoed van 30% en niet-beursgenoteerd vastgoed van 15%. Een hiermee overeenkomende waardedaling van de vastgoedbeleggingen resulteert in een daling van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 2 procentpunten (2021: ongeveer 2 procentpunten). Een hiermee overeenkomende waardestijging van deze beleggingen daarentegen resulteert in een verbetering van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 2 procentpunten (2021: ongeveer 2 procentpunten).

Aandelenrisico is het risico dat de waarde van aandelen verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Informatie over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost aandelen. De aandelenportefeuille maakt ongeveer 17% (2021: ongeveer 17%) uit van de totale beleggingsportefeuille.

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van beursgenoteerde aandelen ontwikkelde markten van 30%, beursgenoteerde aandelen opkomende markten van 40% en niet-beursgenoteerde aandelen (private equity) van eveneens 40%. Een hiermee overeenkomende waardedaling van de totale aandelenportefeuille, rekening houdend met de positie in aandelenfutures, resulteert in een daling van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 7 procentpunten (2021: ongeveer 7 procentpunten). Een hiermee overeenkomende waardestijging van de portefeuille aandelen, eveneens rekening houdend met de positie in aandelenfutures, resulteert in een verbetering van de actuele dekkingsgraad met ongeveer 7 procentpunten (2021: ongeveer 7 procentpunten).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van veranderingen in valutakoersen.

Van de beleggingen (exclusief de derivatenposities) luidt omgerekend EUR 246.100 duizend (2021: EUR 351.631 duizend) in een andere valuta dan de euro.

De valutapositie op basis van doorkijk (uitgedrukt in euro's) kan als volgt worden geanalyseerd:

	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal	Valuta-afdekking	Netto positie
2022						
Amerikaanse dollar	22.985	65.352	74.124	162.461	-136.103	26.358
Japanse yen	3.680	6.733	-	10.413	-	10.413
Britse pond	1.399	5.292	5.508	12.200	-11.703	497
Overige valuta's	6.199	40.279	451.010	497.489	118.767	616.255
Totaal	34.264	117.657	530.643	682.563	-29.040	653.523
	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal	Valuta-afdekking	Netto positie
2021						
Amerikaanse dollar	32.455	95.890	129.704	258.049	-210.944	47.105
Japanse yen	4.342	8.564	-	12.906	-	12.906
Britse pond	2.537	5.874	4.609	13.020	-8.374	4.646
Overige valuta's	10.353	48.610	578.092	637.055	214.228	851.283
Totaal	49.687	158.938	712.405	921.030	-5.090	915.940

In de solvabiliteitstoets van DNB wordt uitgegaan van een waardeschok van de na afdekking resterende positie in vreemde valuta's van ontwikkelde markten ten opzichte van de euro van 20%. De positie in vreemde valuta's van opkomende markten wordt geschokt met 35%. Hiermee overeenkomende dalingen van de valutakoersen ten opzichte van de euro resulteren in een daling van de actuele dekkinggraad met ongeveer 5 procentpunten (2021: ongeveer 5 procentpunten). Hiermee overeenkomende stijgingen van de valutakoersen resulteren in een verbetering van de actuele dekkinggraad met ongeveer 5 procentpunten (2021: ongeveer 5 procentpunten).

Commodityrisico

Commodityrisico is het risico dat de waarde van commoditybeleggingen verandert als gevolg van veranderingen in de marktprijzen van onderliggende grondstoffen. Het fonds belegt niet in commodities of commodityderivaten, zodat geen sprake is van commodityrisico.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat tegenpartijen hun contractuele verplichtingen aan het pensioenfonds of de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds participeert niet nakomen. Informatie over de kredietwaardigheid van de portefeuille op basis van credit ratings en over de spreiding van de portefeuille naar sector en regio is opgenomen in de toelichting op de balanspost vastrentende waarden. Ongeveer 29% (2021: ongeveer 34%) van de totale portefeuille heeft de hoogste rating AAA en ongeveer 16% (2021: ongeveer 22%) van de portefeuille heeft de AA-rating.

Verzekeringstechnisch risico

Het belangrijkste verzekeringstechnisch risico is het langlevensrisico. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de premie en de berekening van de technische voorziening. Door toepassing van de AG-prognosetafels 2022 met correcties voor ervaringssterfte wordt rekening gehouden met een toekomstige verbetering van de levensverwachting. Dit neemt niet weg dat een grote mate van onzekerheid bestaat met betrekking tot de toekomstige ontwikkeling van de levensverwachting.

Een ander verzekeringstechnisch risico is het overlijdensrisico. Dit is het risico dat (gewezen) deelnemers en/of pensioengerechtigden eerder overlijden dan gemiddeld verondersteld bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen. Dit is met andere woorden het risico dat de hiervoor opgenomen technische voorziening onvoldoende zijn om de toekomstige uitkeringen partnerpensioen en wezenpensioen te dekken. De hiervoor gevormde technische voorziening worden vastgesteld op basis van de actuele AG prognosetafels met correcties voor ervaringssterfte.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen (voornamelijk de pensioenuitkeringen) te kunnen voldoen. Dit risico is onder normale omstandigheden nagenoeg afwezig, omdat de pensioenuitkeringen voor een belangrijk deel kunnen worden voldaan uit de ontvangen premies en directe beleggingsopbrengsten en bovendien verreweg het grootste deel van de beleggingsportefeuille bestaat uit liquide vermogenstitels. Dit neemt niet weg dat ingenomen derivatenposities kunnen leiden tot de contractuele verplichting tot bijstorting. Feitelijk is het liquiditeitsrisico geen onderdeel van het solvabiliteitsrisico, namelijk het risico dat het pensioenfonds op lange termijn de pensioenverplichtingen niet kan nakomen. Wel is het zo dat een gedwongen verkoop op korte termijn van illiquide beleggingen veelal een ongunstige prijs tot gevolg heeft, waardoor op de verkoop verlies wordt geleden. Het totaal van de illiquide beleggingen maakt ongeveer 4% (2021: ongeveer 4%) uit van de totale portefeuille beleggingen. Het liquiditeitsrisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Concentratierisico

Concentratierisico kan optreden als een goede spreiding van beleggingen of pensioenverplichtingen ontbreekt. In het standaardmodel van DNB voor de bepaling van het vereist eigen vermogen is het concentratierisico gelijkgesteld aan nihil. Het pensioenfonds voldoet aan deze veronderstelling van een voldoende gediversifieerde beleggingsportefeuille en een voldoende evenwichtige demografische opbouw van de populatie. In de toelichting op de balanspost vastrentende waarden zijn de posten die meer dan 5% uitmaken van de totale obligatieportefeuille vermeld. Een achttal beleggingsfondsen maken gezamenlijk ongeveer 61% (2021: ongeveer 28%) uit van de totale obligatieportefeuille. De derivaten met een positieve marktwaarde betreffen voor 99% (2021: 95%) 2 (2021: zeven) tegenpartijen. De totale marktwaarde van deze contracten komt overeen met ongeveer 1% (2021: ongeveer 1%) van de marktwaarde van de obligatieportefeuille. Voor de derivatenposities zijn voldoende zekerheden Het concentratierisico wordt overeenkomstig het standaardmodel van DNB op nihil gesteld.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat optreedt bij de uitvoering van de pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Dit risico wordt beperkt door de ISAE 3402-rapportages die het pensioenfonds van de diverse uitvoerders ontvangt. Op grond van de Pensioenwet mag het operationeel risico in de solvabiliteitstoets van DNB op nihil worden gesteld, mits geen sprake is van een verhoogd risico. In 2022 (en 2021) is aan deze voorwaarde voldaan.

Actief risico

Actief risico is het risico dat het rendement van een beleggingsportefeuille afwijkt van de voor deze beleggingsportefeuille gehanteerde benchmark. Op basis van een ALM-studie wordt een strategische beleggingsmix bepaald. Ter beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten wordt voor de afzonderlijke beleggingscategorieën binnen de totale beleggingsportefeuille een benchmark bepaald, die worden geaggregeerd op portefeuilleniveau.

Door middel van zowel actief beheer van de onderscheiden afzonderlijke beleggingsportefeuilles per assetcategorie (selectie van individuele vermogenstitels) als actief beheer van de totale portefeuille (afwijking van de strategische mix) wordt actief risico aangegaan. De benchmarkportefeuille dient dus als referentiekader voor de beoordeling van de relatieve beleggingsresultaten. In de solvabiliteitstoets van DNB wordt alleen rekening gehouden met het actieve risico in de aandelenportefeuille.

Indexeringsrisico

De toeslagverlening heeft een voorwaardelijk karakter. Het bestuur van het pensioenfonds stelt jaarlijks de toeslagverlening vast met inachtneming van de financiële positie van het pensioenfonds. Indexeringsrisico is het risico dat de ambitie met betrekking tot de toeslagverlening niet wordt gerealiseerd als gevolg van tegenvallend rendement op de beleggingen, daling van de marktrente en demografische ontwikkelingen.

Door middel van de reële dekkingsgraad kan inzicht worden gegeven in de mate waarin in de toekomst toeslagen kunnen worden toegekend (ook wel aangeduid als de toeslagruimte). Voor het bepalen van de reële dekkingsgraad worden de pensioenverplichtingen contant gemaakt tegen de reële rente. De reële rente wordt berekend door de nominale rente te verminderen met de geschatte inflatiecomponent. De aldus berekende reële dekkingsgraad bedraagt 82,4% (2021: 89,9%).

Toelichting op de staat van baten en lasten

(bedragen in duizenden euro's)

Baten en lasten pensioenactiviteiten

Vanaf 1 juli 2018 is het pensioenfonds een gesloten fonds. Per 31 december 2020 is garantieregeling I beëindigd. Voor de 48 deelnemers die nog aanspraak maakten op deze regeling is op deze datum de extra pensioenaanspraak ingekocht. De definitieve koopsom voor de inkoop van deze garantieregeling I pensioenen per 31 december 2020 bedraagt EUR 3.230 duizend. Het restant betreft een individuele koopsom en de koopsommen in het kader van de VPL regeling.

11 Waardeoverdrachten

Hieronder is opgenomen het saldo van inkomende bedragen uit hoofde van overgenomen pensioenverplichtingen en uitgaande bedragen uit hoofde van overgedragen pensioenverplichtingen.

	2022	2021
Inkomende waardeoverdrachten	13	10
Uitgaande waardeoverdrachten	-3.242	-379
Totaal	-3.229	-369

12 Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuarieel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorziening van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en partnerpensioen.

	2022	2021
Totaal	-	-

13 Toeslagen

	2022	2021
Actieve deelnemers	-883	-587
Gewezen deelnemers	-21.332	-11.667
Pensioengerechtigden	-33.737	-17.106
Totaal	-55.952	-29.360

De pensioenrechten van de actieve deelnemers zijn per 1 januari 2023 verhoogd met 8,30% (1 januari 2022: 4,00%). In 2022 en 2021 betreft de toeslag van de actieve deelnemers alleen nog de groep arbeidsongeschikten. De premievrije pensioenrechten en de ingegane pensioenen zijn per 1 januari 2023 verhoogd met 8,30% (1 januari 2022: 4,00%).

14 Rentetoevoeging technische voorziening

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de rentetermijnstructuur DNB per balansdatum. De rentetoevoeging aan de technische voorziening is gebaseerd op de éénjaarsrente volgens deze rentetermijnstructuur primo verslagperiode.

	2022	2021
Totaal	3.391	4.010

De in het verslagjaar aan de technische voorziening toegevoegde rente is gebaseerd op de éénjaarsrente van negatief 0,49% (2021: negatief 0,53%).

15 Wijziging rekenrente

De waarde van de pensioenverplichtingen wijzigt onder invloed van veranderingen in de rekenrente.

	2022	2021
Totaal	190.211	49.427

De afgeleide rekenrente is in 2022 gestegen van 0,5% tot 2,7% en is in 2021 gestegen van 0,1% tot 0,5%.

16 Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuarieel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De hieronder opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen en kosten van de verslagperiode.

	2022	2021
Onttrekking pensioenuitkeringen	32.180	31.725
Onttrekking pensioenuitvoeringskosten	1.431	1.411
Totaal	33.611	33.136

17 Pensioenrechten waardeoverdrachten

Hieronder zijn opgenomen de toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot inkomende waardeoverdrachten en de onttrekking aan de voorziening uit hoofde van pensioenrechten met betrekking tot uitgaande waardeoverdrachten.

	2022	2021
Pensioenrechten inkomende waardeoverdrachten	-14	-12
Pensioenrechten uitgaande waardeoverdrachten	3.438	388
Saldo	3.424	376

18 Wijzigingen actuariële grondslagen

De actuariële grondslagen zijn de uitgangspunten en veronderstellingen waarop de berekening van de technische voorziening is gebaseerd. Onder wijziging actuariële grondslagen is het effect van aanpassing van de bestandsgrondslagen, economische grondslagen en kostengrondslagen op de voorziening opgenomen.

	2022	2021
Rekenrente wijziging UFR	-3.574	-5.749
Overgang op AG-prognosetafels 2022	-5.475	-
Wijziging correctiefactoren	2.140	-
Wijziging actuariële grondslagen - kostenvoorziening	-3.753	-
Wijziging actuariële grondslagen – waardering OOP	-1.697	-
Totaal	-12.359	-5.749

Op 12 juni 2019 is het Advies van de Commissie Parameters verschenen, waarin onder meer een aangepaste UFR-methode wordt geadviseerd. De belangrijkste wijziging in de UFR-methode is dat de UFR pas van invloed wordt vanaf looptijd 30 in plaats van looptijd 20. Daarnaast is de berekening van de UFR zelf gebaseerd op de 30-jaars forward rate in plaats van de 20-jaars forward rate. Tot slot groeit de rentecurve in de nieuwe methode

langzamer naar de UFR toe. DNB heeft besloten om de nieuwe UFR-parameters over een periode van vier jaar stapsgewijs in te voeren. Op deze manier wordt de impact van de nieuwe UFR gespreid over een langere periode. Door middel van deze stapsgewijze invoering zal de nieuwe UFR volledig van kracht zijn begin 2024. In de periode van 2021 tot 2024 is de rentetermijnstructuur gebaseerd op het gewogen gemiddelde van de rentetermijnstructuur op basis van de huidige en de nieuwe UFR methode, waarbij de gewichten jaarlijks op 1 januari met gelijke stappen aangepast worden. In januari 2021 is begonnen met de stapsgewijze transitie van de oude methode naar de nieuwe methode. In 2022 bedraagt deze weging 50% voor de curve onder de oude methode en 50% voor de curve onder de nieuwe methode. Het effect op de pensioenverplichtingen bedraagt EUR 12.359 duizend (dotatie).

19 Overige mutaties technische voorziening

	2022	2021
Actuariële resultaten	2.702	1.940
Overige mutaties	1.197	556
Totaal	3.899	2.496

De actuariële resultaten zijn als volgt samengesteld:

	2022	2021
Kortlevenrisico	-1.279	197
Langlevenrisico	3.845	2.836
Sterfte	2.566	3.033
Arbeidsongeschiktheid	232	-
Flexibele keuzemogelijkheden	-245	-283
Overig	149	-810
Totaal	2.702	1.940

20 Pensioenuitkeringen

	2022	2021
Ouderdomspensioen (inclusief overbruggingspensioen)	-22.032	-21.850
Partnerpensioen	-9.243	-9.109
Wezenpensioen	-12	-19
Arbeidsongeschiktheidspensioen	-269	-277
Totaal periodieke pensioenuitkeringen	-31.556	-31.255
Niet opgevraagde pensioenuitkeringen	-	-16
Afkopen pensioenen	-363	-316
Totaal	-31.919	-31.587

Onder niet opgevraagde pensioenuitkeringen is de vrijval van de in het verslagjaar betaalbaar gestelde, maar door de pensioengerechtigden niet opgevraagde pensioenen opgenomen.

21 Herverzekeringen

	2022	2021
Koopsommen toeslagen herverzekering	-387	-253
Uitkeringen herverzekering	384	391
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	-2.125	-448
Totaal	-2.128	-310

22 Pensioenuitvoeringskosten

	2022	2021
Kosten pensioenuitvoering	-993	-978
Kosten bestuursondersteuning	-451	-416
Kosten bestuur	-305	-319
Advies- en controlekosten	-498	-400
Overige kosten	-118	-30
Totaal vóór vergoeding werkgever	-2.365	-2.143
Vergoeding werkgever		-101
Totaal vóór toerekening aan vermogensbeheer	-2.365	-2.244
Toegerekend aan vermogensbeheer	309	280
Totaal	-2.056	-1.964

Dit betreft de kosten met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling. De kosten van vermogensbeheer zijn hierin niet begrepen. De kosten van bestuur en financieel beheer worden toegerekend aan pensioenuitvoering en vermogensbeheer.

De activiteiten van het pensioenfonds zijn niet onderworpen aan de heffing van omzetbelasting (btw). Om deze reden heeft het pensioenfonds geen recht op aftrek van voorbelasting op kosten. In de op het pensioenfonds drukkende kosten is echter geen voorbelasting begrepen, omdat een van de aangesloten ondernemingen deze voor haar rekening neemt.

Baten en lasten beleggingsactiviteiten

23 Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen

Onder beleggingsopbrengsten zijn opgenomen de op de verslagperiode betrekking hebbende:

- directe beleggingsopbrengsten (dividend en rente);
- indirecte beleggingsopbrengsten (waardeveranderingen inclusief valutakoersverschillen);
- kosten van vermogensbeheer (inclusief kosten vermogensbeheer ten laste van beleggingsfondsen);
- transactiekosten (inclusief in- en uitstapkosten beleggingsfondsen).

	Direct	Waarde- verandering	Beheer- kosten	Transactie- kosten	Totaal
2022					
Vastgoedbeleggingen	1.290	-10.614	-185	-23	-9.532
Aandelen	2.588	-20.195	-276	-219	-18.102
Aandelenderivaten	-	-93			-93
Vastrentende waarden	8.585	-125.794	-1.041	-669	-118.919
Rentederivaten	1.022	-64.809			-63.787
Valutaderivaten	-	-15.580			-15.580
Totaal	13.485	-237.085	-1.502	-911	-226.013
Niet toegerekende kosten					-1.723
Totaal					-227.736

2021					
Vastgoedbeleggingen	1.452	16.637	-242	-95	17.752
Aandelen	2.843	41.851	-363	-291	44.040
Aandelenderivaten	-	73	-	-	73
Vastrentende waarden	8.547	-4.998	-1.506	-753	1.290
Rentederivaten	1.534	-18.090	-	-	-16.556
Valutaderivaten	-	-16.021	-	-20	-16.041
Totaal	14.376	19.452	-2.111	-1.159	30.558
Niet toegerekende kosten					-1.596
Totaal					28.962

De hiervoor weergegeven kosten van vermogensbeheer en transactiekosten per beleggingscategorie zijn mede op schattingen gebaseerd.

De niet aan de afzonderlijke beleggingscategorieën toegerekende kosten van vermogensbeheer kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2022	2021
Kosten fiduciair vermogensbeheer	-1.251	-1.189
Overige kosten vermogensbeheer	-163	-127
Totaal vóór toegerekende kosten bestuur en financieel beheer	-1.414	-1.316
Toegerekende kosten bestuur en financieel beheer	-309	-280
Totaal	-1.723	-1.596

De totale kosten vermogensbeheer (exclusief transactiekosten) bedragen EUR 3.225 duizend (2021: EUR 3.707 duizend). De kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2022	2021
Aan beleggingscategorieën toegerekende beheerkosten	-1.502	-2.111
Niet aan beleggingscategorieën toegerekende overige kosten	-1.723	-1.596
Totaal	-3.225	-3.707

Overige informatie

Verbonden partijen

De aangesloten ondernemingen, bestuursleden, visitatiecommissie en sleutelfunctiehouders worden aangemerkt als verbonden partijen.

Tussen het pensioenfonds en de aangesloten ondernemingen (Staples Nederland Holding B.V., Staples Nederland B.V. en SBIN B.V.) is een uitvoeringsovereenkomst inzake de financiering en de uitvoering van de pensioenregeling gesloten. Deze overeenkomst is per 31 december 2020 beëindigd.

Het pensioenfonds heeft geen leningen verstrekt aan bestuursleden en heeft ook anderszins geen vorderingen op bestuursleden. Inzake de beloning van bestuurders wordt verwezen naar de paragraaf Bezoldiging bestuurders hierna.

Er zijn geen transacties van betekenis met verbonden partijen die niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan.

Medewerkers

Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst.

Bezoldiging bestuurders

Het totaal van de uitgekeerde bestuurders beloning via het fonds, zoals is vastgelegd in de abtn-bijlage Beloningsbeleid, bedraagt EUR 293 duizend (2021: EUR 316 duizend).

Honorarium accountant

De aan het verslagjaar toegerekende accountantshonoraria zoals bedoeld in artikel 382a Titel 9, Boek 2 BW bedragen EUR 77 duizend (2021: EUR 71 duizend). De kosten hebben volledig betrekking op de controle van de jaarrekening en de jaarstaten DNB.

Belastingen

Het pensioenfonds is op grond van de aard van de activiteiten vrijgesteld van belastingheffing voor de vennootschapsbelasting.

Toezi chthouder

Evenals vorig jaar is geen sprake van door DNB genomen corrigerende maatregelen ingevolge artikel 96 Pensioenwet.

Gebeurtenissen na balansdatum

DNB heeft besloten om de rentetermijnstructuur vast te stellen overeenkomstig het advies van de Commissie Parameters 2022. De door de Commissie Parameters in 2019 geadviseerde nieuwe Ultimate Forward Rate (UFR) methode die vanaf 1 januari 2021 in vier gelijke jaarlijkse stappen zou worden ingevoerd, komt hierdoor te vervallen. Door deze wijziging daalt de actuele dekkingsgraad van 119,4% naar 119,3% per 1 januari 2023.

Amsterdam, 16 juni 2023

Bestuur

E.G.M. Donders, voorzitter

P.A.H. Martens, secretaris

F.P. Lamein

A.P.M. Mol

R.A.L. Monnens

J. van Noord

M.E.J. Schuit

T. Stanoevska

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

In de statuten is geen bepaling opgenomen over de wijze waarop het resultaat moet worden verdeeld. Het resultaat wordt jaarlijks geheel ten gunste dan wel ten laste van de reserves gebracht.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Staples te Maastricht is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Staples, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 6,7 miljoen. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 247 duizend te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel bezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Staples is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen.

De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Voor de volledigheid merk ik op dat, als op balansdatum in de rentetermijnstructuur rekening zou worden gehouden met de UFR-methodiek zoals deze door DNB in 2023 wordt toegepast, mijn oordeel over de vermogenspositie niet zou wijzigen.

Apeldoorn, 16 juni 2023

drs. J.L.A. Schilder AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2022 van Stichting Pensioenfonds Staples te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Staples per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2022;
- de staat van baten en lasten over 2022;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Staples (hierna ook wel het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Het pensioenfonds voert als ondernemingspensioenfonds de pensioenregeling uit voor Staples. Vermogensbeheer en pensioenbeheer zijn uitbesteed aan gespecialiseerde dienstverleners. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan vermogensbeheer en pensioenbeheer op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij hebben de materialiteit bepaald en de risico's geïdentificeerd en ingeschat dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 6,7 miljoen (9,37 miljoen).
Toegepaste benchmark	1% van het pensioenvermogen per 31 december 2022, zijnde het totaal van de voorziening voor pensioenverplichtingen en de vrije reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Gelet op het reserveoverschot hebben wij de materialiteit gesteld op 1,0% van het pensioenvermogen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 335 duidend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een ondernemingspensioenfonds.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de visitatiecommissie het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk "Risicobeheer" van het bestuursverslag, waarin het bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode en de klokkenluidersregeling. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in Toelichting Grondslagen voor de waardering van activa en passiva in de jaarrekening, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen. Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt "Technische voorziening risico pensioenfonds".

Ook hebben wij data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen. Wij hebben geen frauderisico geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstenverantwoording.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer, medewerkers van het bestuursbureau en de uitvoeringsorganisatie).

Uit onze evaluatie van het risico op mogelijke doorbreking van interne beheersmaatregelen of andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144, "Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen", is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het kennis nemen van de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA), het lezen van notulen, het kennismaken van rapporten van sleutelfunctiehouders en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in het onderdeel Algemeen van de Grondslagen voor de financiële verslaggeving van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de vereisten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze

controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen relevante wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in toelichting Risicobeheer van de jaarrekening. Hieruit blijkt dat het pensioenfonds een reserveoverschot heeft op 31 december 2022. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld
Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2022 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariële rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden: ▶ Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Dit jaar betroffen key items onder meer de wijziging van de UFR-methode, de toeslagverlening evenals de toepassing van de Prognosetafels AG 2022. ▶ Daarnaast heeft de certificerend actuaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaris.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad	
	Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2022 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen	
Risico	De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan de subjectieve elementen ervaringssterfte en kostenopslag van de bepaling van de technische voorziening een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in toelichting Grondslagen voor de financiële verslaggeving en toelichting Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en een nadere toelichting opgenomen in toelichting Technische voorziening voor risico pensioenfonds. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door wijziging van de UFR-methode, toepassing van de Prognosetafels AG 2022, wijziging van de fondsspecifieke ervaringssterfte (correctiefactoren), wijziging van de kostenopslag (excassokosten) en de wijziging van de waardering van het ongehuwden ouderdomspensioen. Volgens deze toelichting is de voorziening pensioenverplichtingen hierdoor € 12,4 miljoen hoger uitgekomen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2022. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2022: ▶ Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaire. ▶ Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaire gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. ▶ Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2022 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie "Informatie ter ondersteuning van ons oordeel" hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Eindhoven, 16 juni 2023

Ernst & Young Accountants LLP
drs. P.A.E. Dirks RA

Personalia

Situatie per 16 juni 2023

HET BESTUUR

Benoemd op voordracht van de werkgever

E.G.M. Donders, voorzitter

Relevante nevenfunctie(s): Bestuurslid – voorzitter Pensioenfonds Rockwool
Consultant Donders Management B.V.

P.A.H. Martens, secretaris

Relevante nevenfunctie(s): Geen

T. Stanoevska

Relevante nevenfunctie(s): Lid Commissie risicomanagement van de Pensioenfederatie
Bestuurslid en sleutelfunctiehouder interne audit Pensioenfonds Notariaat
Bestuurslid Pensioenfonds PostNL
Associe maatschap VC Holland
Sleutelfunctiehouder Pensioenfonds Eriks i.l. (einddatum 31 oktober 2022)
Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Pensura (einddatum 1 juli 2022)
Sleutelfunctiehouder Risicobeheer Reiswerk Pensioenen i.l.
Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Mercer (einddatum 1 juli 2023)
Toezichthoudende bestuurder Stichting Villa Abel (einddatum 16 februari 2022)

R.A.L. Monnens

Relevante nevenfunctie(s): Bestuurslid Fonds de Pension Goodyear ASBL Luxemburg
EMEA Treasurer Goodyear

Benoemd op voordracht van werknemers

F.P. Lamein, plv. secretaris

Relevante nevenfunctie(s): Eigenaar en vervuller FrankmakesIT.work

J. van Noord

Relevante nevenfunctie(s): Bestuurslid VVE Jungfrau/Matterhorn te Utrecht
DGA Van Noord Beheer

Benoemd op voordracht van de Vereniging Gepensioneerden Buhrmann/CE/Staples (VGB)

A.P.M. Mol

Relevante nevenfunctie(s): Bestuurslid Stichting Agnes van Leeuwenberg
Lid Raad van Toezicht Stichting Bartholomeus Gasthuis
Bestuurslid VVE de Wending
Bestuurslid Vereniging Gepensioneerden Buhrmann/Corporate Express
Bestuurslid Cerberus Beleggingsclub
Bestuurslid Stichting Maximaliaan van de Gucht

M.E.J. Schuit

Relevante nevenfunctie(s): Bestuurslid Pensioenfonds DNB
Eigenaar Margreet Schuit Pensioenadvies

SLEUTELFUNCTIEHOUDERS

Sleutelfunctiehouder actuariael - J. Schilder

Sleutelfunctiehouder interne audit tot 22 juli 2022 B. Vroegh en vanaf 22 juli 2022 A.P.M. Mol

Sleutelfunctiehouder risicobeheer - T. Stanoevska

VERANTWOORDINGSORGAAN

Namens de actieve en gewezen deelnemers

G. Altena, secretaris

Vacature

Namens de gepensioneerden

H. Winkel, voorzitter

D. de Rooij

H.B. Albers

Namens de werkgever

R. Pauptit

Vacature

VISITATIECOMMISSIE

A. Doornink,

L.G. van den Hoek, voorzitter

N. Swagers

BELEGGINGS- EN CONTROLECOMMISSIE

R.A.L. Monnens (bestuurslid, voorzitter)

F.P. Lamein (bestuurslid)

B.P.H. Puijn (extern deskundige)

M. Iglesias del Sol (extern deskundige)

PRIVACY OFFICER

Blue Sky Group Holding B.V.

COMPLIANCE OFFICER

Nederlands Compliance Instituut

CERTIFICEREND ACTUARIS

Towers Watson Netherlands B.V.

ACCOUNTANT

Ernst & Young Accountants LLP

ADVISEREND ACTUARIS

Towers Watson Netherlands B.V.

BESTUURSONDERSTEUNING

BSG Pension Management B.V.

PENSIOENADMINISTRATEUR

BSG Pension Management B.V.

FIDUCAIR MANAGER

BNP Paribas Asset Management

FINANCIEELRISKMANAGER

Basispoint B.V.

CUSTODIAN

CACEIS Bank, Netherlands Branch

Verklarende woordenlijst

Actuariële- en bedrijfstechnische nota (Abtn)

Hierin zijn de financiële opzet van een pensioenfonds en de grondslagen waarop deze berust, gemotiveerd omschreven. De actuariële en bedrijfstechnische nota moet in ieder geval een beschrijving bevatten van de financieringsmethode, de wijze van berekening van de bijdragen en van de toereikendheidstoets, alsmede een uiteenzetting van het beleggingsbeleid, een organogram en een mandaatregeling. De actuariële en bedrijfstechnische nota moet aan De Nederlandsche Bank worden overgelegd.

Actuariële grondslagen

Gegevens als sterftekansen, arbeidsongeschiktheidskansen, rekenrente en kosten die gemaakt worden om pensioen uit te keren. Ook het vermogen dat nodig is om alle pensioenen te kunnen uitkeren, wordt met deze gegevens berekend.

ALM-studie

Een ALM-studie is een hulpmiddel bij strategische besluitvorming door inzicht te geven in hoe de belangrijkste risicofactoren voor de balans van een pensioenfonds doorwerken. Daarnaast geven ALM-analysen inzicht in de mate waarin het strategisch beleid in staat is om de strategische doelstellingen te realiseren.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt toezicht op het gedrag van iedereen die actief is op de markt van sparen, lenen, beleggen en verzekeren.

AVG Algemene verordening gegevensbescherming

Het is een Europese verordening die de regels voor de verwerking van persoonsgegevens door particuliere bedrijven en overheidsinstanties in de hele Europese Unie standaardiseert.

Beleggingsbeleid

Een pensioenfonds is verplicht om op solide wijze te beleggen. Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is enerzijds gericht op het zo veel mogelijk uitsluiten van beleggingsrisico's en anderzijds op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement. Bovendien moet de afstemming van de beleggingen op de verplichtingen juist zijn: het fonds moet op het juiste moment aan haar verplichtingen kunnen voldoen. Om optimaal aan deze uitgangspunten te voldoen is een juiste samenstelling van de beleggingsmix noodzakelijk, die met behulp van een ALM-studie kan worden vastgesteld.

Beleidsdekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad wordt berekend door alle bezittingen van het fonds te delen door de pensioenverplichtingen (de pensioenaanspraken van alle deelnemers). De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele maanddekkingsgraden van de laatste twaalf maanden.

Benchmark (index)

Een objectieve maatstaf voor zowel de samenstelling als de performance van het belegde vermogen. Een benchmarkindex is een mandje van -bijvoorbeeld- een aantal aandelen.

In beginsel bepaalt de totale waarde van alle uitstaande aandelen de waarde van een index; fluctuaties in de waarde van de index worden derhalve veroorzaakt door koersfluctuaties van de in de index opgenomen aandelen.

Bekende voorbeelden van indices zijn AEX en MSCI.

Code Pensioenfondsen

In de Code Pensioenfondsen staan principes voor een goed pensioenfondsbestuur. De Code is via artikel 33 Pensioenwet en artikel 11 Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling wettelijk verankerd in de Pensioenwet. Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht de normen van de Code toe te passen of gemotiveerd uit te leggen welke normen zij niet (volledig) toepassen en waarom. Pensioenfondsen nemen deze uitleg op in het bestuursverslag.

Collateral

Ontvangen of verstrekte zekerheden ter dekking van verplichtingen die voortkomen uit bepaalde beleggingstransacties.

Compliance

Het woord komt van het Engelse woord to comply with, overeenstemmen met. De naleving van de wet- en regelgeving, evenals het werken volgens de normen en regels die het fonds zelf heeft opgesteld.

Compliance Officer

Is een functionaris die bij veelal een financiële instelling is aangesteld om toe te zien op de naleving van wet- en regelgeving binnen de organisatie. Een Compliance Officer zorgt er voor dat de handelwijze van de organisatie inclusief haar personeel overeenkomt met de door de wetgever gesteld vereisten.

Contante waarde

Het bedrag dat op dit moment nodig is om in de toekomst een uitkering te kunnen doen, waarbij rekening is gehouden met de actuariële grondslagen.

Datalek

Bij een datalek gaat het over inbreuk in verband met persoonsgegevens. Dat kan zijn een onbedoelde openbaring van of toegang tot persoonsgegevens; of vernietiging, wijziging, verlies of vrijkomen van persoonsgegevens.

(Beleids-)dekkingsgraad

De verhouding van de contante waarde van het belegde vermogen en de contante waarde van de pensioenverplichtingen. Dit percentage geeft aan de mate waarin het fonds buffers heeft om in de toekomst aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.

Per 1 januari 2015 hanteren pensioenfondsen de beleidsdekkingsgraad, dat is een gemiddelde van de dekkingsgraden van de twaalf voorgaande maanden.

Derivaten

Financiële producten die alleen kunnen bestaan bij de gratie van een ander product ofwel de onderliggende waarde. De prijsontwikkeling is (mede) afhankelijk van de prijsontwikkeling van de onderliggende waarde. Een ander woord voor derivaten is afgeleid product, zoals opties, futures en termijncontracten. Het zijn verhandelbare rechten en/of plichten.

Direct rendement/totaal rendement

Direct rendement heeft betrekking op de directe opbrengsten uit beleggingen in de vorm van rente, dividend en huren, uitgedrukt in een percentage van de waarde van die beleggingen. In het begrip totaal rendement wordt ook de waardeverandering van de beleggingen meegenomen. Bij het effectief rendement op vastrentende beleggingen wordt ook nog rekening gehouden met het patroon van de nog te ontvangen aflossingen en rentebetalingen.

Discretionair mandaat

De vermogensbeheerder beschikt over een mandaat voor de aan- en verkoopbeslissingen en kan binnen deze door het pensioenfondsbestuur vastgestelde kaders zonder aanvullend overleg of toestemming besluiten om te verkopen of om aan te kopen en tot uitvoering daarvan overgaan.

De Nederlandsche Bank (DNB)

Orgaan dat toezicht houdt op pensioenfondsen en verzekeraars. Het toezicht op pensioenfondsen is geregeld in de Pensioenwet. De Pensioenwet heeft als doel het beschermen van de pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers. DNB houdt ook toezicht op pensioenregelingen die door een werkgever bij een pensioenfonds of een verzekeraar worden ondergebracht.

Diversificatie-effect

Het effect dat het totale risico kleiner is dan de som van de afzonderlijke risico's doordat de betreffende gebeurtenissen slechts zelden tegelijk optreden.

(modified) Duration

Duration ofwel Duratie is het gewogen gemiddelde van de looptijden van een verzameling vastrentende waarden, praktisch gezien de 'terugverdiensdij' van bijvoorbeeld een obligatie. De 'Modified' Duration is een afgeleide factor die het effect van een rentewijziging op het rendement weergeeft. Als de rente met een zeker percentage stijgt, daalt het rendement met hetzelfde percentage vermenigvuldigd met de Modified Duration.

Dynamische Strategie

Pensioenfondsen Staples maakt in haar strategische beleggingsbeleid gebruik van een Dynamische Strategie. Uitgangspunt bij de vastgelegde regels die de Dynamische Strategie beschrijven is dat op enig moment bij een hogere actuele dekkingsgraad het dekkingsgraadrisico verkleind zal worden. De regels beschrijven ook welke keuzes daarbij gemaakt zullen worden. De keuzes bestaan uit een verhoging van de strategische afdekking van het renterisico of de afbouw van de strategische allocatie naar de rendementsportefeuille.

Emerging Markets (Opkomende Markten)

Landen waarvan de aandelenmarkt en de obligatiemarkt nog niet volledig zijn ontwikkeld; bijvoorbeeld China en India.

Emerging Market Debt

Beleggingen in obligaties uitgegeven door overheden en bedrijven in opkomende markten.

Environmental, Social & Governance (ESG)

Dit houdt in dat factoren als energieverbruik, klimaat, beschikbaarheid van grondstoffen, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur worden meegewogen bij de samenstelling van de beleggingsportefeuille.

Fiduciair manager

Fiduciair management is een integrale benadering van vermogensbeheer die ervoor zorgt dat alle vermogens-beheeractiviteiten optimaal op elkaar worden afgestemd. De fiduciair manager begeleidt het fondsbestuur bij het vaststellen van het beleggingsbeleid, het voeren van risicomanagement en het samenstellen van een optimale beleggingsportefeuille. Door middel van een frequente rapportage houdt het fondsbestuur volledig grip op alle processen.

Financieel Toetsingskader (FTK)

Voorschriften voor de premiehoogte en de omvang van de reserves, als onderdeel van de Pensioenwet die op 1 januari 2007 van kracht is geworden.

Franchise

Het deel van het salaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd. Gepensioneerden krijgen hiervoor in de plaats de AOW van de Sociale Verzekeringsbank.

Gewezen deelnemer (ook wel slaper genoemd)

Iemand is een gewezen deelnemer als de deelname aan de pensioenregeling is gestopt doordat hij/zij niet langer bij een werkmaatschappij van Staples werkt.

Governance

Het stelsel van verantwoordelijkheden van alle partijen die bij het besturen van een pensioenfonds betrokken zijn, zoals bestuur en directie.

Haalbaarheidstoets

Pensioenfondsen moeten jaarlijks toetsen of het verwachte koopkrachtbehoud van de pensioenen en de daarbij behorende risico's in lijn zijn met de ambities van het fonds. Het doel van de haalbaarheidstoets is om de afweging tussen het streven naar rendement uit beleggingen en het pensioenresultaat en de daar bijbehorende risico's expliciet te maken. In deze afweging houdt het fonds rekening met een evenwichtige afweging van de belangen van verschillende generaties. Het resultaat van de toets kan ertoe leiden dat het fonds samen met de werkgever en de COR (arbeidsvoorwaardelijke partijen) in overleg gaat over een aanpassing van het beleid of de ambitie.

Herstelplan

Plan (van aanpak) gericht op het herstel van de financiële positie van het fonds. Als de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds per het einde van een kalenderkwartaal onder de gestelde eisen ten aanzien van het vereiste eigen vermogen ligt, moet het fonds dit direct aan DNB melden. Binnen drie maanden na het ontstaan van de situatie dient het bestuur van het fonds een herstelplan bij DNB te hebben ingediend. Het herstelplan dient zodanige maatregelen te omvatten, dat de situatie op grond waarvan een herstelplan moet worden opgesteld binnen uiterlijk tien jaar is beëindigd.

IMVB

Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Pensioenfondsen beleggen in internationaal opererende bedrijven en kunnen door middel van die beleggingen mogelijk invloed uitoefenen op die bedrijven. Daarom wordt in de context van pensioenfondsen gesproken over een Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB-) convenant.

Integriteitsbeleid

Integriteit staat voor integer handelen en dat is zoiets als 'doen wat van je verwacht wordt'. Daarbij gelden dan de waarden en normen van 'goed burgerschap' zoals onafhankelijk, loyaal, betrouwbaar, dienstbaar en onkreukbaar. Deels zijn deze waarden en normen uitgewerkt in gedragscodes die concreter aangeven wat wel moet en niet mag.

IORP II

Europese richtlijn voor pensioenfondsen en premiestellingen. De bepalingen uit IORP-II zijn van kracht in de Nederlandse wetgeving en pensioenfondsen moeten aan deze regelgeving voldoen.

Kwetsbaarheidsmatrix

Het bestuur heeft aan de hand van een groot aantal indicatoren een matrix opgesteld waaruit de mate van kwetsbaarheid met betrekking tot het voortbestaan van het pensioen is af te leiden.

Leveraged loans

Hebben verwantschap met een high yield obligatie. Deze worden ook uitgegeven door bedrijven zonder investment grade rating van kredietbeoordelaars. Zo staan deze leningen hoger in de hiërarchie ten opzichte van de obligaties bij een faillissement. Het kredietrisico is dus geringer.

Marktrente

Onder de marktrente verstaan we de rente die bij het verstrekken van een lening of krediet overeenkomt met de gemiddelde rente voor vergelijkbare leningen of kredieten.

Marktwaaarde

Waarde van een beleggingsobject als het op dit moment zou worden verkocht.

Matchingportefeuille

Binnen de matching portefeuille wordt het renterisico van het fonds verminderd. De verplichtingen van het fonds worden (tot op zekere hoogte) gematched met de vastrentende-waarden portefeuille. Dit kan gebeuren met behulp van obligaties, maar ook door middel van derivaten.

Mediaan

De mediaan is het midden van een verdeling of gegevensverzameling.

Nominale waarde

De hoofdsom, waarover rente wordt betaald en die uiteindelijk wordt terugbetaald aan de uitlener. Door rentebewegingen in de markt kan de marktwaaarde afwijken van de nominale hoofdsom.

Obligatie

Schuldpapier van een overheid of onderneming met een vaste of variabele rente en een vaste looptijd waarna de schuld zal worden afgelost.

Pensioenaanspraak

Een recht op toekomstige pensioenuitkeringen. De aanspraak op pensioen wordt onderscheiden van het ingegane pensioen.

Pensioengerechtigde

Degene, die krachtens de bepalingen van de statuten en het reglement periodieke pensioenuitkeringen ontvangt.

Pensioengrondslag

Het deel van het (vaste) jaarsalaris dat resteert na aftrek van de franchise. Over de pensioengrondslag worden de pensioenaanspraken verleend.

Pensioenwet

De Pensioenwet heeft als doel het beschermen van de pensioenaanspraken van de werknemers. Verder regelt de Pensioenwet het toezicht op pensioenfondsen en verzekeraars door DNB.

Privacy Officer

Een persoon die toeziet op de omgang met persoonsgegevens binnen de organisatie en controleert of de organisatie voldoet aan de wet en eventuele andere toepasselijke regelgeving. Naast toezicht heeft de Privacy Officer ook adviserende taken.

Prognosetafels

Tabellen opgesteld door het Actuarieel Genootschap op basis van waarnemingen in een bepaalde periode, aangevend per leeftijd de kans om binnen het jaar te overlijden. Stichting Pensioenfonds Staples gebruikt de zgn. Prognosetafel AG2022 met correcties voor ervaringssterfte waardoor al rekening wordt gehouden met een toekomstige verbetering van de levensverwachting als het gaat om het resterende langlevenrisico.

Reële dekkingsgraad

De verhouding tussen het vermogen inzake de bij een pensioenfonds ondergebrachte pensioenregeling of pensioenregelingen en de technische voorzieningen van een pensioenfonds waarbij in elk kalenderjaar rekening wordt gehouden met voorwaardelijke toeslagverlening aan de hand van loon- of prijsontwikkelingen in het daaraan voorafgaande kalenderjaar.

Rekenrente

Het rentepercentage dat in aanmerking wordt genomen bij de berekening van de contante waarde van de pensioenverplichtingen.

Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een pensioenfonds of vermogensbeheerder behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

Risk manager

De functionaris die controles op het beleggingsproces, het resultaat en de kwaliteit van waarderingen uitvoert. Hiermee krijgt het bestuur het gewenste zicht op de operationele risico's van het onder haar verantwoording gevoerde beleggingsbeleid.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Verordening met betrekking tot informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector. De SFDR maakt deel uit van het Action Plan for Financing Sustainable Growth van de Europese Commissie.

Sleutelfunctie

Sleutelfuncties bieden countervailing power ten opzichte van de onderdelen die belast zijn met de uitvoerende werkzaamheden, dit in het kader van beheerste en integere bedrijfsvoering. Bij de inrichting van sleutelfuncties geldt het wettelijke vereiste dat het fonds of premie pensioen instelling (ppi) waarborgt dat de houders van sleutelfuncties, alsmede de overige personen betrokken bij het uitoefenen van de sleutelfuncties, in staat worden gesteld hun taken op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier te vervullen.

Sleutelfunctiehouder

Functionaris die eindverantwoordelijk is voor de sleutelfunctie.

SWOT-analyse

Sterkte-zwakteanalyse, een analysetechniek op basis van Strengths, Weaknesses, Opportunities, en Threats

Solvabiliteit

Het vermogen van het pensioenfonds om op langere termijn aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen.

Technische voorziening (TV)

Het bedrag dat naar verwachting nodig is om alle lopende in de toekomst aan pensioengerechtigden uit te keren bedragen te kunnen dekken.

Toeslagen

Verhoging van ingegane pensioenen en/of (premiëvrije) pensioenaanspraken met een percentage dat gelijk blijft of gelijk is aan een indexcijfer. Als indexcijfer wordt vaak het consumenten-prijsindexcijfer (CPI) gehanteerd.

United Nations Global Compact

De UN Global Compact is een oproep aan bedrijven over de hele wereld om hun strategieën en activiteiten op één lijn te brengen met 10 principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, milieu en anticorruptie (zie <http://www.globalcompact.be/issues>), de bredere doelstellingen van de Verenigde Naties (VN) actief te steunen (o.a. Sustainable Development doelstellingen) en zich te engageren om jaarlijks een voortgangsrapport in te dienen.

UN PRI

Principles for Responsible Investment. Door de Verenigde Naties ontwikkelde gedragscode voor het duurzaam beleggen door pensioenfondsen en andere beleggers.

Vastrentende waarden

Verzamelaar voor beleggingen waarop in beginsel een vaste rentevergoeding en een vaste looptijd geldt. Voorbeelden van vastrentende waarden zijn obligaties, onderhandse leningen en hypotheekleningen.

Verantwoordingsorgaan

De Pensioenwet verplicht pensioenfondsen tot het instellen van een verantwoordingsorgaan waarin actieve deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever vertegenwoordigd zijn. Zij hebben als taak het controleren van het handelen van het bestuur met betrekking tot het beleid, de wijze waarop het beleid is uitgevoerd en de naleving van de bij of krachtens de wet vastgestelde principes voor Goed Pensioenfondsbestuur.

Vereist eigen vermogen

Is de omvang van het eigen vermogen waarover een pensioenfonds ten minste moet beschikken. Indien een fonds niet over dit vermogen beschikt, moet het een herstelplan indienen bij DNB.

Visitatiecommissie

Het fonds draagt zorg voor de organisatie van het interne toezicht. Het gaat daarbij om het beoordelen van de beleids- en bestuursprocedures, de interne beheersing, de manier waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd en aangestuurd en de manier waarop wordt omgegaan met risicomanagement. Het interne toezicht wordt bij ons fonds uitgevoerd door de visitatiecommissie.

Waardeoverdracht

Het overhevelen van de contante waarde van de bij de oude werkgever opgebouwde pensioenaanspraken naar de pensioenverzekeraar of het fonds van de nieuwe werkgever voor inkoop van (geïndexeerde) pensioenaanspraken.

BIJLAGE 1: SFDR Template

Template periodieke informatieverschaffing voor de financiële producten, bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een ecologische of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan ecologische of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd, praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De **EU-taxonomie** is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852. Het gaat om een lijst van **ecologisch duurzame economische activiteiten**. Die verordening bevat geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten. Duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling kunnen wel of niet op de taxonomie zijn afgestemd.

Productnaam: Stichting Pensioenfonds Staples

Identificatiecode juridische entiteiten (LEI): BN3DFTDNTL4FZHWJRJ131

Ecologische en/of sociale kenmerken (E/S-kenmerken)

Heeft dit financieel product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☒ ☐ ☐ **Ja**

☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling gedaan: ____%

☐ in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ in economische activiteiten die volgens EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ Dit product heeft de volgende duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan: ____%

☒ ☐ ☒ **Nee**

☐ Dit product **promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken**.

Hoewel duurzaam beleggen niet het doel ervan was, had het een minimum van ____% duurzame beleggingen

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een ecologische doelstelling in economische activiteiten die volgens de EU-taxonomie niet als ecologisch duurzaam gelden

☐ met een sociale doelstelling

☒ Dit product promootte E/S-kenmerken, maar **heeft niet duurzaam belegd**.

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Stichting Pensioenfonds Staples heeft de volgende ecologische en sociale kenmerken gepromoot:

1. Stichting Pensioenfonds Staples (Pensioenfonds Staples) wil niet bijdragen aan controversieel gedrag en controversiële activiteiten en hanteert daartoe een uitsluitingenbeleid.

Deze uitsluitingen betreffen ondernemingen die betrokken zijn bij controversiële en/of nucleaire wapens, ondernemingen die zich schuldig maken aan ernstige en structurele schendingen van de United Nations Global Compact Principles en ondernemingen die onderhevig zijn aan EU-sanctiewetgeving.

Voorafgaand aan de oorlog in Oekraïne had Pensioenfonds Staples via de belegging in het opkomende markten obligatiefonds een belang in Russische staatsobligaties. Deze beleggingen

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot worden verwezenlijkt.

konden niet meer verkocht worden na het uitbreken van de oorlog (en na het opleggen van sancties). Per ultimo 2022 was de boekwaarde van dit belang minder dan een half miljoen euro. Pensioenfonds Staples heeft voldaan aan dit kenmerk. Pensioenfonds Staples heeft gedurende de referentieperiode niet direct belegd in landen en ondernemingen die op de uitsluitingslijst van Pensioenfonds Staples waren opgenomen. Via twee fondsbeleggingen was er wel indirecte exposure naar beleggingen die op de uitsluitingslijst stonden. Dit betrof in totaal 7 individuele beleggingen.

2. Pensioenfonds Staples heeft door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) haar invloed als aandeelhouder ingezet.

Aan dit kenmerk is voldaan. Door middel van het aangaan van dialoog (engagement) heeft Pensioenfonds Staples haar invloed als aandeelhouder ingezet. Pensioenfonds Staples vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten, om op deze manier bij te dragen aan de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen en markten.

Aan dit kenmerk is voldaan. Het stemrecht is een van de belangrijkste rechten van een aandeelhouder. Het actief uitoefenen van het stemrecht draagt bij aan het creëren van lange termijn aandeelhouderswaarde en past bij een verantwoord beleggingsbeleid. Pensioenfonds Staples heeft uit praktische overwegingen voor zowel haar beleggingen in beleggingsfondsen als haar directe beleggingen (via discretionaire mandaten) het engagement beleid van de betreffende vermogensbeheerders gevolgd. Ook omdat Pensioenfonds Staples gelooft dat de impact van hun stem groter is als de krachten gebundeld worden.

3. Meenemen van ESG-criteria (Environment, Social, Governance) in de keuze voor vermogensbeheerders en beleggingen.

Aan dit kenmerk is voldaan. De ESG-criteria waren een onderdeel van zowel de monitoring als de selectie van financiële factoren. Pensioenfonds Staples ziet maatschappelijk verantwoord beleggen als een integraal onderdeel van het beleggingsproces. Dat betekent dat in iedere stap van het beleggingsproces en bij elk besluit over het beleggingsbeleid, de ESG-criteria een belangrijk onderdeel van de besluitvorming zijn, aanvullend op de gebruikelijke financiële factoren.

ESG-criteria waren onderdeel van de zowel de monitoring als de selectie van externe vermogensbeheerders en beleggingsfondsen.

Specifiek voor de wereldwijde aandelenportefeuille is een benchmark gehanteerd waarin ESG-criteria zijn geïntegreerd, te weten een MSCI ESG Leaders Index. Ondernemingen werden in de benchmark geselecteerd op basis van bovengemiddelde duurzaamheidsprestaties gemeten aan de hand van ESG-scores, goede prestaties op het gebied van controverses en beperkte betrokkenheid bij controversiële activiteiten. De ESG prestatie van de wereldwijde aandelenportefeuille is gemeten aan de hand van een ESG-score (zie de volgende vraag).

● **Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?**

1. Het aantal uitgesloten ondernemingen en landen waarin belegd wordt	7 beleggingen in uitgesloten ondernemingen via twee indirecte fondsbeleggingen. Bovendien zat er per ultimo 2022, 1,27 % van het EMD fonds in Russische staatsobligaties in de portefeuille die aangekocht zijn toen Rusland niet op de sanctielijst stond. Deze konden daarna niet meer verkocht worden.
2. Het aantal beleggingsfondsen en mandaten waarvoor wordt gestemd en waarvoor aan engagement wordt gedaan.	Er zijn drie aandelenportefeuilles per ultimo 2022. Totaal engagements: 1197 • EM Equity: 502 • Wereldwijde aandelen: 666

	Beursgenoteerd vastgoed: 29
3. De ESG-scores van de beleggingen in bedrijven en van eventueel van toepassing zijnde benchmarks.	Gemiddelde ESG-score wereldwijde aandelenportefeuille: 58.8 (gemiddelde contributies E, S en G pillar respectievelijk +4.3, +3.3 en +1.3) Gemiddelde ESG score Benchmark aandelenportefeuille (MSCI World): 56.4 (gemiddelde contributies E, S en G pillar respectievelijk +3.5, +2.5 en +0.5)

...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

Dit is de eerste periodieke rapportage conform de vereisten van SFDR. Een vergelijking met voorafgaande periodes kan daarom pas gemaakt worden in de volgende rapportage update.

In de EU-taxonomie is het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” vastgelegd. Dit houdt in dat op de taxonomie afgestemde beleggingen geen ernstige afbreuk mogen doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie, en dat een en ander vergezeld gaat van specifieke Uniecriteria.

Het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” is alleen van toepassing op de onderliggende beleggingen van het financiële product die rekening houden met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten. De onderliggende beleggingen van het resterende deel van dit financiële product houden geen rekening met de EU-criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten.

Andere duurzame beleggingen mogen evenmin ernstige afbreuk doen aan ecologische of sociale doelstellingen.

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Er is in de pensioenregeling geen rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren.

De **belangrijkste ongunstige effecten** zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheids-factoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeids-omstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

De lijst bevat de beleggingen die het **grootste aandeel** beleggingen van het financiële product vormen tijdens de referentieperiode, te weten: **31-12-2022**

Grootste beleggingen	Sector	% Activa	Land
AEGON EURO CREDITS I EUR ACC	European Credits	15.5%	Ierland
IGSF-EMMK LOC CURR DY DB-I USD A	Sovereign Debt Emerging Market	4.9%	Luxemburg
Barings European Senior Loans Fund	European Senior Loans	4.8%	Ierland
AEAM MORTGAGE FUND	Dutch Mortgages	4.4%	Netherlands
PARTICULIER HYPO	Dutch Mortgages	4.2%	Netherlands
WELL EM MKTS RES EQ S USD AC	Emerging Market Equity	3.1%	Luxembourg
NETHERLANDS (KINGDOM OF) 3.75 01/15/2042	Treasuries	1.6%	Netherlands
KFW 0.375 03/09/2026	Financials (Sovereign Agencies)	1.6%	Germany
BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN NV MTN RegS 3.875 05/26/2023	Financials (Sovereign Agencies)	1.3%	Netherlands
LANDWIRTSCHAFTLICHE RENTENBANK RegS 0 09/22/2027	Financials (Sovereign Agencies)	1.3%	Germany
BNG BANK NV RegS 0.1 01/15/2030	Financials (Sovereign Agencies)	1.3%	Netherlands
NEDER WATERSCHAPSBANK MTN RegS 3 11/16/2023	Financials (Sovereign Agencies)	1.3%	Netherlands
NETHERLANDS (KINGDOM OF) RegS 3.75 01/15/2023	Treasuries	1.2%	Netherlands
NV BANK NEDERLANDSE GEMEENTEN MTN RegS 1.125 09/04/2024	Treasuries	1.2%	Netherlands
NETHERLANDS (KINGDOM OF) 0 01/15/2052	Treasuries	1.2%	Netherlands

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in specifieke activa.

Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Pensioenfonds Staples promootte ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling heeft nagestreefd. Pensioenfonds Staples kende gedurende de referentieperiode geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of naar beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening. Pensioenfonds Staples heeft het percentage duurzame beleggingen in de zin van SFDR niet gemeten gedurende de referentieperiode en had 0% exposure naar ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening.

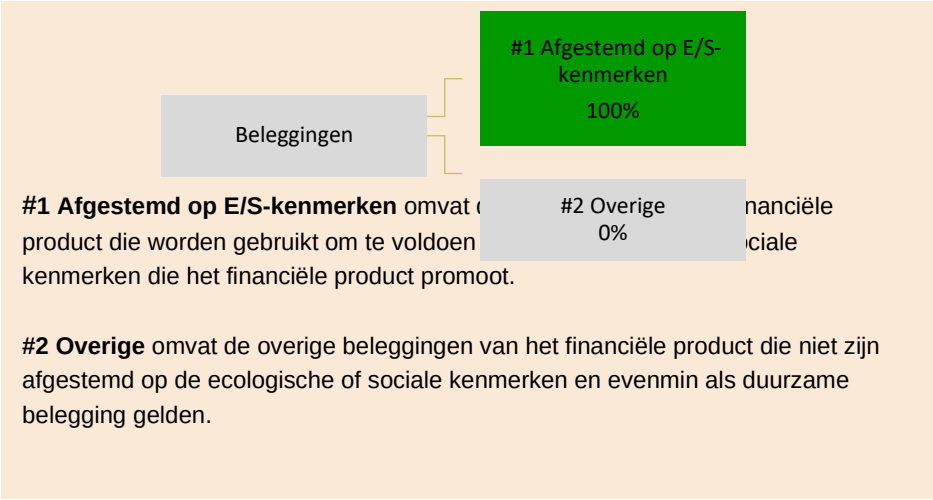
Nagenoeg alle beleggingen van Pensioenfonds Staples (100%) waren afgestemd op ecologische en of sociale kenmerken. Deze beleggingen hadden betrekking op aandelen, bedrijfsobligaties, leveraged loans, beursgenoteerd vastgoed, hypotheek en staatsobligaties. De overige beleggingen waren niet afgestemd op deze kenmerken en zijn belegd in derivaten of liquide middelen. Daarvoor gelden geen ecologische of sociale minima.

Om te bepalen of aan de EU-taxonomie wordt voldaan, bevatten de criteria voor **fossiel gas** emissiegrenswaarden en de omschakeling naar hernieuwbare energie of koolstofarme brandstoffen tegen eind 2035. Voor **kernenergie** bevatten de criteria uitgebreide regels inzake veiligheid en afvalbeheer.

Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een ecologische doelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

● **In welke economische sectoren werd belegd?**

Pensioenfonds Staples belegt een deel van haar activa in beleggingsfondsen. De onderstaande sectorverdeling van de beleggingen is gedaan op basis van doorkijk in de fondsen.

Sectorverdeling fondsen	Som marktwaarde %
Cash	0.4%
Communications	4.5%
Consumer Discretionary	5.9%
Consumer Staples	2.5%
Energy	1.8%
Financials	23.0%
Government	40.2%
Health Care	6.0%
Industrials	4.2%
Information Technology	0.5%
Materials	1.6%
Other	-3.3%
Real Estate	5.3%
Technology	4.3%
Utilities	3.0%

In hoeverre waren de duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

0%

● **Heeft het financiële product belegd in activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen²?**

Ja:

In fossiel gas

In kernenergie

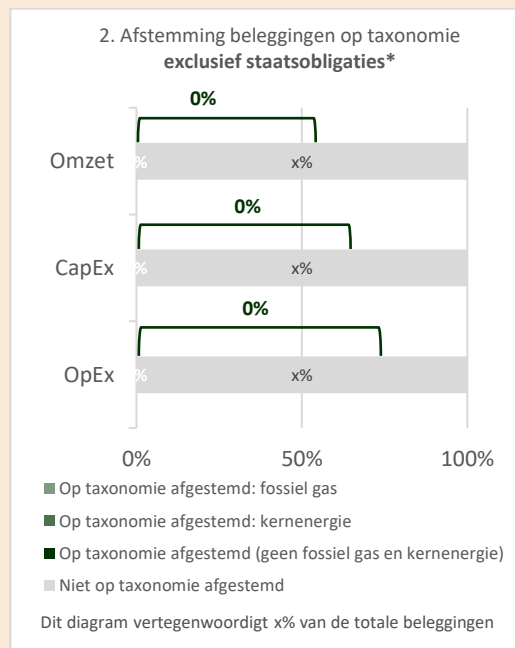
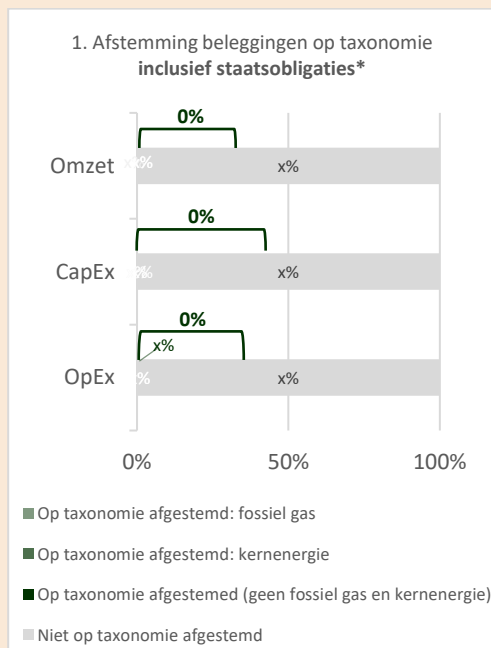
Nee

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de **omzet** die het aandeel van de opbrengsten uit groene activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeeft;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen worden gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, bv. voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd, weergeven.

² Activiteiten in de sectoren fossiel gas en/of kernenergie zullen alleen aan de EU-taxonomie voldoen indien zij bijdragen aan het beperken van de klimaatverandering ("klimaatmitigatie") en geen ernstige afbreuk doen aan de doelstellingen van de EU-taxonomie – zie de toelichting in de linkermarge. De uitgebreide criteria voor economische activiteiten in de sectoren fossiel gas en kernenergie die aan de EU-taxonomie voldoen, zijn vastgesteld in Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/1214 van de Commissie.

De onderstaande diagrammen geven in het groen het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen. Er is geen geschikte methode om te bepalen in hoeverre staatsobligaties* op de taxonomie zijn afgestemd. Daarom geeft het eerste diagram de mate van afstemming voor alle beleggingen van het financiële product inclusief staatsobligaties, terwijl het tweede diagram alleen voor de beleggingen van het financiële product in andere producten dan staatsobligaties aangeeft in hoeverre die op de taxonomie zijn afgestemd.

* In deze diagrammen omvat 'staatsobligaties' alle blootstellingen aan overheden.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

0%.

Hoe verhiel het percentage op de EU-taxonomie afgestemde beleggingen zich tot eerdere referentieperiodes?

Dit betreft de eerste rapportage. Volgend jaar kan er een vergelijking worden opgenomen.

Wat was het aandeel duurzame beleggingen met een ecologische doelstelling die niet op de EU-taxonomie waren afgestemd?

Niet van toepassing. Pensioenfonds Staples heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Wat was het aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Niet van toepassing. Pensioenfonds Staples heeft zich gedurende de referentieperiode niet gecommitteerd aan duurzame beleggingen en heeft daarom niet gemeten of het belegd heeft in duurzame beleggingen conform SFDR.

Welke beleggingen zijn opgenomen in "overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen?

De beleggingen in de categorie '#2 overige' waren de belegging in derivaten en liquide middelen. Voor deze categorieën golden gedurende de referentieperiode geen ecologische of sociale minimumwaarborgen. Deze categorieën maakten onderdeel uit van de strategische activa allocatie. Derivaten worden gebruikt om grote financiële risico's mee af te dekken. Liquide middelen worden gebruikt om te kunnen voldoen aan aangegane verplichtingen, zoals margin calls en pensioenuitkeringen. Derivaten werden door het pensioenfonds ingezet voor het afdekken van het rente- en valutarisico. De marktwaarde van de derivaten was op jaar einde van de referentieperiode negatief.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om aan de ecologische en/of sociale kenmerken te voldoen?

Pensioenfonds Staples heeft de volgende maatregelen getroffen:

- Pensioenfonds Staples wilde niet beleggen in ondernemingen die meer dan 5% van hun omzet behaalden uit de productie, onderhoud of verkoop van controversiële wapens en/of nucleaire wapens (zoals clustermunities), of cruciale onderdelen daarvan. Ook wilde Pensioenfonds Staples niet beleggen in ondernemingen met de laagste score op compliance met de Global Compact principes van de Verenigde Naties (volgens een extern onderzoeksbureau). In opdracht van Pensioenfonds Staples is op basis van deze uitsluitingscriteria een lijst opgesteld van beleggingen waarin Pensioenfonds Staples niet wil beleggen. Deze lijst is twee keer geüpdatet gedurende de referentieperiode. Deze lijst is gecommuniceerd aan alle onderliggende externe vermogensbeheerders. De fiduciair beheerder heeft gemonitord of externe vermogensbeheerders niet hebben belegd in beleggingen die waren opgenomen op deze lijst. Dit was het geval gedurende de referentieperiode. Via twee externe beleggingsfondsen had Pensioenfonds Staples wel exposure naar 7 uitgesloten ondernemingen. Hierover is gesproken met de beheerders van de betreffende beleggingsfondsen. Na afloop van de referentieperiode is een van deze twee beleggingsfondsen (waarin 6 van de 7 uitgesloten ondernemingen waren opgenomen) verkocht.
- Engagement en stemactiviteiten zijn toegepast in de door Pensioenfonds Staples geselecteerde beleggingsfondsen en discretionaire mandaten. Pensioenfonds Staples heeft het stembeleid en engagementbeleid van de externe vermogensbeheerders gevolgd, omdat het praktischer is om dit uit te besteden, mede gezien het bescheiden vermogen. Pensioenfonds Staples is periodiek geïnformeerd over de resultaten hiervan.

Gedurende de referentieperiode zijn niet-financiële aspecten expliciet meegenomen bij de selectie en monitoring van externe vermogensbeheerders en beleggingsfondsen. Hiertoe zijn niet-financiële aspecten uitgedrukt in ESG-scores en ESG risk ratings van de verscheidene beleggingsportefeuilles. Deze zijn twee maal per jaar gerapporteerd aan Pensioenfonds Staples. Zo heeft Pensioenfonds Staples de ESG-integratie gemonitord. In de referentieperiode heeft geen selectietraject plaatsgevonden. Er heeft wel een naamsverandering plaatsgevonden in Q1 van 2022. AMP is overgegaan in Macquarie. Na de naamsverandering, heeft een risk due diligence plaatsgevonden op de nieuwe manager door FundQuest in 2022.

Referentie-benchmarks zijn indices waarmee wordt gemeten of het financiële product de ecologische of sociale kenmerken verwezenlijkt die dat product promoot.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?

Niet van toepassing. Pensioenfonds Staples heeft geen referentiebenchmark om te voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken voor de gehele pensioenregeling.

Waarin verschilt de referentiebenchmark van een brede marktindex?

Niet van toepassing.

Hoe heeft dit financiële product gepresteerd wat betreft de duurzaamheidsindicatoren voor het bepalen van de afstemming van de referentiebenchmark op de gepromote ecologische en sociale kenmerken?

Niet van toepassing.

- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de referentiebenchmark?***
Niet van toepassing.
- ***Hoe heeft dit financiële product gepresteerd ten opzichte van de brede marktindex?***
Niet van toepassing.